folkeskolen 12
FAGBLAD FOR UNDERVISERE

ALT OM REFORMEN:

- Tre lektioner mere.
- Interview med Antorini.
- Den målstyrede skole.

SIDE 8-13

HUSKER DU LOCKOUTEN?

Husker du, da du stod i kulden foran skolen om morgenen? Læs uddrag af *Folkeskolen*s e-bog – den første sammenhængende fortælling om lærerkonflikten.

SIDE 16

Scan koden og hent e-bogen.

NR. 12 / 20. JUNI 2013 / FOLKESKOLEN.DK

CROSSROADS
– differentieret engelsk 8-10

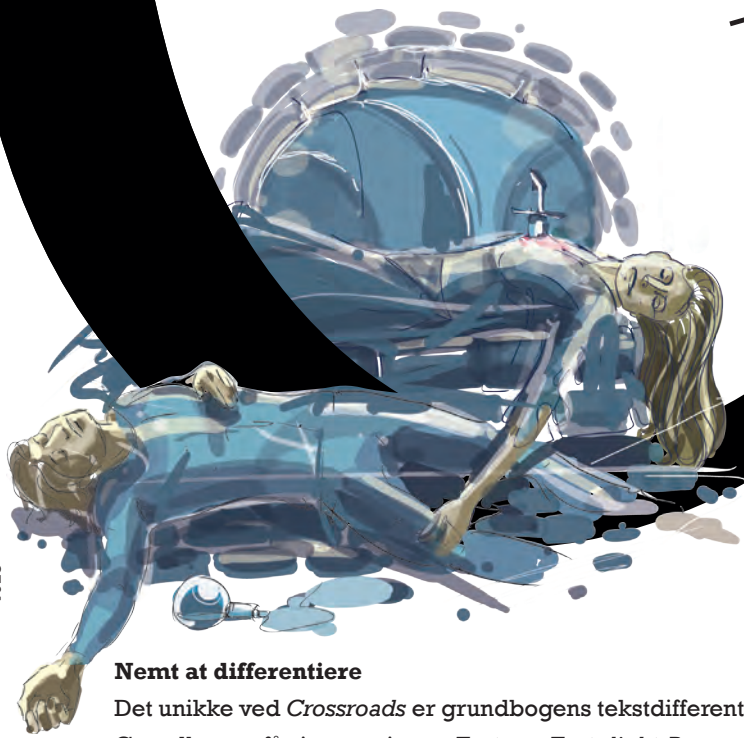

8761

Nemt at differentiere

Det unikke ved *Crossroads* er grundbogens tekstdifferentiering. Grundbogen fås i to versioner, *Texts* og *Texts light*. Bøgerne bruges sammen, da layout og illustrationer er ens, mens teksterne er på to forskellige niveauer. Eleverne kan således arbejde sammen, uanset hvilket niveau de er på.

Temaer til 8. klasse: *The British Isles – It's a Dog's World – Life is More than School – Mysteries – Into the Groov – London*

Temaer til 9. klasse: *The USA – Move Your Body – Both Sides of the Law – The Dream of America – Shadows of the Past – In Vogue – The Commonwealth*

Temaer til 10. klasse: *India – The Blue Planet – Changes – Media Voices – Evergreen*

De indtalte tekster kommer til at ligge på i-bøgerne. i-bøger, arbejdsbog og lærervejledning udkommer i løbet af efteråret.

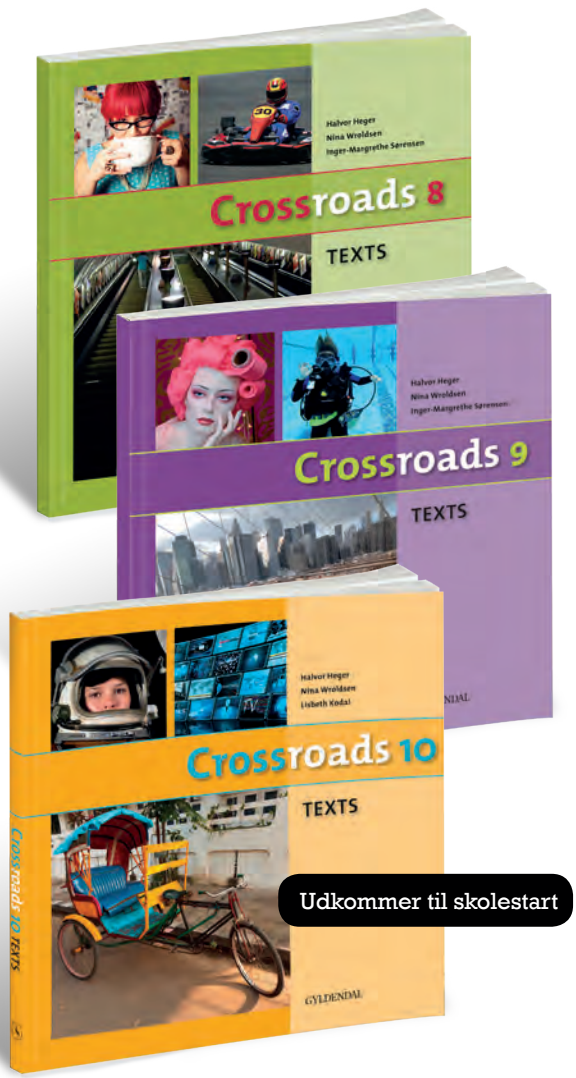

Udkommer til skolestart

BRUG VORES WEBSHOP PÅ GYLDENDAL-UDDANNELSE.DK

se på websitet | bestil til gennemsyn | køb 4% onlinerabat

gyldendal-uddannelse.dk tlf. 33 75 55 60 information@gyldendal.dk

GYLDENDAL

Lockout og knockout

Nu er det snart sommerferie. Et voldsomt forår for lærerne er slut. Lockouten er forbi. Udadtil er alt ved det gamle. Men her i foråret har vi oplevet et forløb, som de færreste havde troet kunne foregå i dagens Danmark.

At genkalde sig det hele og få tankerne på plads kan være et sundt projekt i sommerferien. Det kan man blandt andet gøre ved at læse en splinterny e-bog om lockouten, som Folkeskolens redaktion har skrevet, og som kan hentes gratis på folkeskolen.dk

Den bygger på flere hundrede indlæg, film, blogs og artikler. Det er en dramatisk historie. Og selv om den ikke endte godt for lærerne, havde den også sine lyse sider. **Hvis det havde været en konkurrence i kreativitet og sammenhold, ville lærerne have banket KL langt ud af banen. Læs og døm selv.**

Hvad blev så bundlinjen? Det kan man nu læse i både den nye folkeskolelov og den aftale om økonomien for kommunerne i 2014, som regeringen og KL netop er blevet enige om.

De to stykker papir handler om det samme. Men der er en verden til forskel. Folkeskoleforliget er en glitrende gavebod til forældre og elever. Økonomiaftalen er det nøgne baglokale, hvor en inkassator sidder og kradser pengene hjem.

For eksempel får elever og forældre i gaveboden flere smukke og spændende undervisningstimer. Hos inkassatoren i baglokalet kan man så læse, at lærerne i 2014 skal levere 120 minutter ekstra undervisning per uge. Næsten tre lektioner. I gennemsnit. Den gave ville uden lockout have kostet KL og regering langt over tre milliarder kroner, anslås det.

I gaveboden ses også en dejligt fleksibel skole. For eksempel er det ikke længere nødvendigt med det obligatoriske pædagogiske råd, hvor lærerne diskuterer pædagogik. Holddelingen skal også være mere fleksibel, og klasselærerfunktionen kan deles ud på flere, ligesom skoleledelsen kan. Disse ændringer lanceres ofte som pædagogisk nytænkning. Men ude i baglokalet er de takseret til at skulle give 100 millioner kroner i besparelser under titlen »afbureaukratisering«.

Inklusion blev også i sin tid lanceret som et fint pædagogisk gavebodsprojekt af hensyn til de svage elever, så de ikke skulle skilles ud. Nu har en ny undersøgelse så dokumenteret, at samtidig med at udgifterne til folkeskolen er faldet - som sædvanlig - er udgifterne til specialundervisning for første gang også dalet. Pengene er ikke fulgt med de inkluderede elever. Det eneste, de har fået, er Christine Antorinis mange gange gentagne: »Inklusion er ikke en spareøvelse«.

Der er absolut ikke noget forkert i at spare, tværtimod. Men det bidrager til en voksende politikerlede, at ingen tør sige det ligeud. I stedet er der gået inflation i tomme ord. Det hele skal newspeakes og frames, så man først kan forstå betydningen, når man ser inkassatoren i baglokalet.

Verden går videre. Det bliver rart med en sommerferie til at fordøje det hele.

***Læs om** folkeskolereformen fra side 8.*
***Læs om** e-bogen »Knockout« og uddrag fra bogen side 6 og fra side 16.*

HANNE BIRGITTE JØRGENSEN,
ANSV. CHEFREDAKTØR
HJO@DLF.ORG

folkeskolen.dk

»... landets idrætslærere vil kunne medvirke til at løfte opgaven med øget fysisk aktivitet i skoledagen. Både gennem den egentlige idrætsundervisning og ved at vejlede og inspirere deres kolleger ...«.

Finn Kristensen i Dansk Skoleidræts blog på netværket
Idræt

Der er fortsat tale om et nyt fag med en række potentialer, men samtidig står det klart, at lærere og skoleledere vil have et stort behov for støtte og inspiration samt endnu tydeligere rammesætning«.

Lyder det i den endnu ikke officielle evalueringsrapport om forsøgene med det nye fag håndværk og design i netværket
Håndværk & Design

»Nu skal vi så til at kæmpe mod inkompetence og dumhed for at bevare selv indlysende forhold for at sikre kvalitet i musikundervisningen. Hvad bliver det næste tåbelige slagsmål?«

Kommentar af Mads Dahl i netværket
Musik

Kolofonen står på side 53.

VIL DU SÆTTE FOKUS PÅ SUNDHED OG SEKSUALITET OG SAMTIDIG STYRKE DINE ELEVERS TRIVSEL?

Tilmeld dig **UGE SEX**, og få gratis og tidssvarende materialer til seksualundervisningen på alle skolens klassetrin.

UGE SEX støtter dig i at arbejde med Fælles Mål for seksualundervisningen på tværs af skolens fag.

0.-3. klasse
krop - grænser - køn - følelser - familier
www.kroppelop.dk

4.-6. klasse
identitet - krop - grænser - pubertet
forelskelse - køn
www.migogminkrop.dk

7.-10. klasse
seksualitet - krop - grænser - følelser - sex
prævention - sexsygdomme
www.sexfordig.dk

Uge Sex-kampagnen gør god seksualundervisning nemmere.
Tilmeld dig på **www.ugesex.dk**

SEX SAMFUND

TrygFonden

8

Ny folkeskole fra 2014
Ingen tvungen lektiecafé, men lærerne skal undervise mere allerede fra august 2014. Læs om ændringerne, interview med Antorini og om den målstyrede skole.

6 og **16-25**

E-BOG OM DEN HISTORISKE LOCKOUT

Uddrag fra *Folkeskolens* gratis e-bog, læreraktioner, forhandlinger og Folketingets indgreb.

30

Kronikken
At skrive sig til læsning.

36

Knivskarp undervisning
Sociologisk metode afvæbner elever til nattelivet. Vi besøger en 9.-klasse i Søborg.

38

Leg for alvor
En flok ingeniører bliver inspireret af eleverne i en fynsk skoleklasse.

42

Apps:
»WriteReader« er et seriøst bud på en læringsapp.

LOVINDGREBET
Tillæg med orientering fra DLF om lovindgrebet efter konflikten.

OVERSIGT

Aktualiseret
Husker du lockouten? / 6
Lærerne skal undervise mere / 8
Antorini: »Vi siger: Hvad er det vigtigste, vi følger nationalt?« / 9
Den målstyrede skole / 10
Reformens konkrete forandringer / 12
Folkeskolen.dk / 14

Fortalt
Knockout – fortællingen om lærerkonflikten / 16
Lærer til lærer / 27
Old school/new school / 29

Debatteret
Kronik: At skrive sig til læsning / 30
DLF mener / 32
Læserbreve / 33

Rapporteret
Sociologisk metode afvæbner elever til nattelivet / 36
Elever lærer ingeniører at lege med Lego-robotter / 38
Ny viden/spot / 40

Publiceret
Et seriøst bud på en læringsapp / 42
En app, der faktisk virker efter hensigten / 43
Personalia / 45
Ledige stillinger / 46
Bazar / 50
Uskolet / 54

Husker du **lockouten?**

Folkeskolen udgiver nu e-bog om den store konflikt. Gå ind på adressen www.folkeskolen.dk/531101 eller scan QR-koden her på siden.

Læs ny e-bog om lockouten, baggrunden og perspektiverne. *Folkeskolen*s redaktion har skrevet den første sammenhængende fortælling om lærerkonflikten. Den er gratis og kan hentes på folkeskolen.dk og læses i sommerferien.

Husker du lockouten? Husker du, da du stod i vinterkulden foran skolen om morgenen? Da lærere fra Silkeborg huggede hul på isen og sprang i. Da lærere dannede en menneskekæde fra Roskilde til København. Da lærere strikkede halstørklæder til træerne for at opfordre til at strikke et forlig sammen. Da lærere fra hele landet drog i så mange busser til Christiansborg, at de måtte stå af ude i omegnen for ikke at blokere trafikken - og hele slotspladsen og alle sidegaderne blev fyldt.

Alle de kreative, entusiastiske og slidsomme aktiviteter, som ændrede gadebilledet i mange byer gennem hele konflikten.

Måske husker du også træthed? Uvished? Og desperation, da det viste sig, at lovindgrebet afskaffede arbejdstidsaftalen? Usikkerheden for fremtiden? Og midt i det hele glæden ved at komme tilbage til skolen og hverdagen?

Efter sommerferien starter et nyt skoleår. Lockoutdagene ligger bag os. Det er en ny virkelighed.

Men inden da er det en god ide at sunde sig og få et overblik over, hvad der egentlig skete. Derfor har *Folkeskolen*s redaktion skrevet en fortælling om lockouten i form af en gratis e-bog, som kan downloades og tages med på sommerferie - eller læses på en pc, hvor man så også kan klikke på alle de mange link, kort og lockoutvideoer med sange, interview og taler.

Det var en hård omgang. Men det er også en dramatisk historie med helte og skurke, cliffhangers og spændende øjeblikke. Vi taler med masser af lærere undervejs og følger hele forløbet i en lærerdagbog og en blog. Vi følger med Anders Bondo og Michael Ziegler ind i Forligsen. Og vi er med i slutspurten og følger med gennem hele den lange dag, hvor lovindgrebet kom. Til sidst gør nogle af hovedpersonerne status over, hvor de er nu.

E-bogen: »Knockout - Fortællingen om lærerlockouten« har ikke fået sin titel, fordi lærerne følte sig knockoutet undervejs. Tværtimod. Hvis man kunne vinde ved at være kreativ og entusiastisk, er der vist ingen, som er i tvivl om, at det var KL, som blev banket 10-0.

Men det hele blev afgjort ved knockout. Der var ikke tale om lange udvekslinger af slag undervejs. Nogle få møder. Og så ind i Folketinget og få en hård nyser.

Titlen spiller også op til en af de mange små historier under konflikten. *Folkeskolen*s journalist besøgte en skole, hvor der var ganske få børn og nogle tjenestemænd tilbage. Her forklarede eleverne, at resten af lærerne ikke kunne være på skolen, fordi de var blevet knockoutet (derfor blev eleverne så undervist af »tjenestefolk«).

Bogen bygger på mange hundrede indlæg fra lærere, som skrev og lagde videoer ind på folkeskolen.dk - og på de flere hundrede artikler, som *Folkeskolen*s journalister har skrevet. Den bygger også på to store interview med henholdsvis Anders Bondo og Michael Ziegler, som har fortalt om nogle af deres oplevelser og tanker undervejs.

Selv om konflikten ikke endte godt set fra lærernes synspunkt, så håber vi, at mange alligevel vil have lyst til at genkalde sig det hele - om ikke andet så af mentalhygiejniske grunde.

hjo@dlf.org

Folkeskolens redaktion ved chefredaktør Hanne Birgitte Jørgensen

Læs uddrag *af Folkeskolens gratis e-bog »Knockout« fra side 16.*

NYT UNDERVISNINGSMATERIALE ENGELSK 9.-10. KL.

Give It Some English 1 • ISBN 978-87-99618-30-9 • 75 sider • A4 med farveillustrationer • **kr. 150,- inkl. moms**
Netop udkommet i juni

Formålet med udgivelsen er at styrke elevernes sproglige færdigheder. Derfor er bogen også skrevet, så alle kan være med – uanset hvilket niveau den enkelte elev befinder sig på.
Bogens ti kapitler handler om brede emner som fx sociale medier, rejser og fester. Ved at tage udgangspunkt i de unges egne interesser lægger bogen op til aktiv deltagelse i undervisningen.

Bestil bogen til gennemsyn eller klassesæt på forlagethedwig.dk eller ring på tlf. 22 46 02 57.

HEDWIG
Lorentsvænget 20
5270 Odense N
hedwig.forlag@gmail.com

DANSKLÆRER-FORENINGEN ØNSKER **ALLE EN GOD SOMMERFERIE!**

Charlotte Paaskesen,
afgående direktør for
Dansklærerforeningens Hus

LAD DIG INSPIRERE TIL DET NYE SKOLEÅR PÅ **DANSKLF.DK**

Dansklærerforeningen er den faglige forening for alle dansklærere på langs og tværs af faget. Vi har 9.000 medlemmer, og du kan møde os på kurser, inspirationsmøder, konferencer og messer. 4 gange om året udkommer vores medlemsblade DANSK og Dansk Noter med aktuelle danskfaglige temaer. På **dansklf.dk** kan du melde dig ind i foreningen og finde masser af inspiration til din undervisning.

DANSK LÆRER foreningen

**VIDEN
INSPIRATION
INDFLYDELSE
DIALOG**

dansklf.dk — dansklf@dansklf.dk — 3379 0010

Fra 2014 får eleverne flere timer og en længere skoledag med obligatorisk motion og tilbud om lektiehjælp. Det står klart, efter at regeringen i sidste uge indgik reformaftale med alle forligspartierne og økonomiaftale med KL.

»Vi skal løfte kvaliteten i folkeskolen ved at levere mere arbejdstid. Det betyder, at der bliver to klokketimer mere undervisning for lærerne«, sagde formand for KL, Erik Nielsen, da aftalen mellem KL og regeringen blev præsenteret på Bornholm under Folkemødet torsdag den 13. juni.

Lærerne skal undervise mere

TEKST | JOHN VILLY OLSEN OG MARIA BECHER TRIER
FOTO | PERNILLE AISINGER

Fra august 2014 ser skolehverdagen anderledes ud, når den ny aftale om folkeskolen træder i kraft. Det blev slået fast torsdag i sidste uge på Bornholm, da regeringen indgik aftale med Venstre, Dansk Folkeparti og Konservative om folkeskolen og et par timer senere aftale med KL om, hvordan folkeskoleaftalen skal finansieres.

Folkeskoleaftalen kort fortalt: Eleverne skal have flere timer. Disse flere timer bliver finansieret ved besparelse på skolefritidsordning og klubtilbud (1,2 milliarder kroner), ved at lærerne underviser to klokketimer mere om ugen, og ved at staten lægger 407 millioner oven i de kommunale budgetter til skolerne svarende til eksempelvis omkring 900 nyoprettede lærerstillinger.

Skoledagen bliver længere

Skoletiden kommer til at se således ud:

- Indskolingen bliver på 30 klokketimer. I ydertimerne skal skolen tilbyde lektiehjælp, men eleverne må selv bestemme, om de vil tage imod tilbuddet. De elever, der siger nej tak, må gå hjem. For dem bliver skoleugen på 28 timer. At det bliver frivilligt for eleverne at tage imod skolens tilbud om lektiehjælp, er et krav fra Konservative. Efter næste folketingsvalg bliver det obligatorisk for alle elever at modtage lektiehjælp, og skoleugen bliver derved på 30 klokketimer for samtlige elever.
- Mellemtrinnet bliver på 33 klokketimer for de elever, der vil have lektiehjælp, og frem til næste folketingsvalg 30 klokketimer for de elever, der ikke vil have lektiehjælp.
- Udskolingen bliver på 35 klokketimer for de elever, der vil modtage lektiehjælp, og frem til næste folketingsvalg 33 timer for de elever, der ikke vil have lektiehjælp.

Motion hver dag

En anden ny ting er 45 minutters obligatorisk motion i løbet af dagen. Dertil kommer flere såkaldte fagopdelte timer: Flere dansk- og matematiktimer på mellemtrinnet og i udskolingen. Engelsk fra 1. klasse. andet fremmedsprog fra 5. klasse. Historie og valgfag fra 5. klasse. Og mere musik. Og mere natur/teknik. Den tid, der bliver tilovers, skal bruges på såkaldt understøttende undervisning.

For at hjælpe det hele i gang får kommunerne et særligt tilskud på 600 millioner kroner om året over tre skoleår, fordelt så de kommuner, der har de største udfordringer, tilgodeses mest.

»Der er tale om en historisk investering i en bedre skole for vores børn. Det er vi utroligt glade for – også i lyset af al den uro og debat, der har været på området de seneste måneder«, siger KL-formand Erik Nielsen.

Formand for DLF, Anders Bondo Christensen, er mere forbeholden.

»Hvis lærerne skal undervise to timer mere om ugen for at finansiere folkeskolereformen, har man fjernet fundamentet for reformens mål – nemlig at give et løft til skolen. Det handler om kvaliteten i undervisningen, og hvis man skruer timetallet i vejret, får man ikke et højere fagligt niveau«, siger Anders Bondo Christensen.

jvo@dlf.org, mbt@dlf.org

Finansiering af »Aftale om et løft af folkeskolen«

Som en del af den kommunaløkonomiske aftale mellem regeringen og KL er følgende aftalt:

- Permanent løft til folkeskoleområdet på 407 millioner kroner (204 millioner i 2014).
- 1,8 milliarder kroner til indkøring af reformen i 2014-2017 med særligt hensyn til kommuner med udfordringer.
- Lærerne skal undervise cirka to klokketimer mere om ugen.
- Mindre udgifter til skolefritidsordning og klubtilbud med videre svarende til i alt 1,2 milliarder kroner.
- Afbureaukratiseringsinitiativer på cirka 100 millioner kroner.
- En milliard kroner til kompetenceløft frem til 2020.

»**Vi siger:** Hvad er det vigtigste, vi følger nationalt?«

Børne- og undervisningsminister Christine Antorini mener ikke, at skolen har været for ustyrlig. Hun fortæller, at det nationale fokus på få klare mål vil give lokal frihed.

ESBEN CHRISTENSEN **SPØRGER** | BØRNE- OG UNDERVISNINGSMINISTER CHRISTINE ANTORINI **SVARER:**

Få klare kvantificerbare mål bliver »det centrale afsæt« for skolens udvikling. Hvorfor?

»Det er med direkte inspiration fra måden, man i Ontario i Canada har valgt at følge, om eleverne bliver dygtigere. Hvad er det vigtigste at måle på for at se, om der er faglig progression. Der har vi valgt at sætte fokus på dansk og matematik: Hvis man klarer sig godt i dansk og matematik, så klarer man sig også godt i de andre fag. Derudover er det nyt, at vi vil kunne følge progressionen hen over årene. I dag kender vi afgangsprøverne, men vi ved ret beset ikke, hvad der sker undervejs. Så det er nyt, at vi kan følge, at eleverne løfter sig løbende i dansk og matematik«.

Målene giver noget at styre med – er skolen for ustyrlig, som den er i dag?

»Nej, jeg vil hellere sige, at det er få klare mål. Hvad er det vigtigste at måle på? Det er meget velovervejet lige præcis i forhold til dansk og matematik. Så kan man lokalt vælge, at der også er andre ting, man vil følge. Derudover skal man huske, at vi også måler trivsel, og begge dele er lige vigtige«.

Hvordan bevarer man status omkring de fag, der ikke er omfattet af de her mål?

»Det er sådan, at man stadig skal leve op til Fælles Mål i alle fag. Det er en del af skoleledelsens arbejde at sikre. Vi siger: Hvad er det vigtigste, vi følger nationalt? Samtidig giver vi større frihed lokalt i forhold til folkeskolens formål. En af de gode ting ved de her få mål er, at vi netop ikke har sagt, at de andre fag ikke er vigtige. Hele viften af fag og kompetencer er vigtige, men vi har valgt det mest præcise værktøj, med den viden vi har tilgængelig, for at det er det, man skal følge nationalt«.

Der er vel risiko for overstyring og fokusering på det, som er muligt at kvantificere?

»Det er fuldstændig rigtigt, at man hele tiden skal huske, at det ikke er hele viften af Fælles Mål, man får testet af med de nationale test. Men det giver en indikation, i forhold til om der er en faglig progression på nogle grundlæggende kompetencer«.

Klasselærerfunktionen er noget andet, der bliver ændret med aftalen. Skolerne kan lægge funktionen ud på flere lærere eller pædagoger. Hvorfor?

»Klasselærerfunktionen er der stadig. Det, vi åbner for, at man kan beslutte, er, at det er flere lærere eller en lærer eller en pædagog, der er omkring teamet, der er tilknyttet klassen. Det er en lokal beslutning, om det skal være én person eller flere. Men det skal være lærere eller pædagoger, der er tilknyttet klassen. Der er nogle, som har bedt om en bedre måde at gøre det på, alt efter hvilken teamorganisering der er omkring klassen«.

Reglen om, at man kun må holddele i halvdelen af tiden, bliver fjernet. Kan enhedsskolen overleve den ophævelse?

»Det kan den. Vi er meget enige om, at det er vigtigt at bevare enhedsskolen, som vi har i Danmark. Samtidig har vi understreget, at stamklassen skal være udgangspunktet for undervisningen. Og kravet om undervisning med udgangspunkt i stamklassen skal omfatte alle fag. Hvis man er rigtigt dygtig og arbejder med undervisningsdifferentiering, kan man ofte ligge og balancere på holddeling i 50 procent. Vi går ind og ændrer det, så det skal være den pædagogiske begrundelse, der afgør, om man holddeler. Det er pædagogisk målstyring i stedet for at have et tal, der ikke siger særligt meget om pædagogik«.

esc@dlf.org

***Læs mere om** folkeskolereformen på de følgende sider og følg med på folkeskolen.dk*

Den målstyrede skole

Regeringen vil have styr på folkeskolen. Det fremgår af den aftale om skolereform, som regeringen har indgået med Dansk Folkeparti og Venstre. Styr på, om lærerne gør deres arbejde godt nok. Om de sørger for, at eleverne scorer højere i de nationale test. Det vil reducere skolens formål, mener lektor.

TEKST | JOHN VILLY OLSEN OG ESBEN CHRISTENSEN
FOTO | BO TORNVIG

»Den reformpædagogiske skole, som vi kender den, er død - nu måler vi på dem«. Sådan sammenfatter Dansk Folkepartis undervisningsordfører Alex Ahrendtsen den aftale om skolereform, som hans parti har indgået sammen med regeringen og Venstre.

Han har ikke ret i første del af udsagnet, mener eksperter. Der er masser af reformpædagogiske elementer i aftaleteksten, eksempelvis at skolen skal åbne sig mod omverdenen og praksis.

Men han har helt klart ret i, at staten fremover vil måle, om skolerne gør fremskridt i forhold til blot fire »kvantificerbare nationale mål«:

- Mindst 80 procent af eleverne skal være gode til at regne og læse i de nationale test.
- Andelen af de allerdygtigste elever i dansk og matematik skal stige år for år.
- Andelen af elever med dårlige resultater i de nationale test for læsning og matematik skal reduceres år for år.
- Elevernes trivsel skal øges.

Undervisningsministeren vil så simpelthen hvert år tjekke, om kommunen, skolen, klassen og den enkelte elev er rykket fremad i de nationale test - der i øvrigt skal rettes til, så de passer til formålet.

Som der står i aftaleteksten: De fire mål »skal være det centrale afsæt for regeringens dialog med kommunerne og folkeskolens øvrige parter om folkeskolens udvikling«.

Med andre ord: Hvis der ikke er sket fremskridt på de fire punkter i årets løb på skole X og i kommune Y, skal ministeriet tage stilling til, »om der er behov for justering af indsatsen«.

Rundtom i kommunerne skal skoleledere og forvaltningschefer »rustes til i langt højere grad at styre gennem mål og evalueringer samt anvende efteruddannelse af lærere og pædagoger strategisk til at nå skolens mål«.

Professor: Stærkere styring

»Det er rigtigt, at kommunerne og skolerne og lærerne skal måles efter de fire mål. Det er - fremgår det af aftalen - ideen med dem«, siger professor ved Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU) Jens Rasmussen.

»Staten vil altså nu styre stærkere på fire mål og bruge de nationale test som målestok. Men jeg hæfter mig samtidig ved, at der ikke står noget i aftaleteksten om, hvad man vil stille op med skoler, klasser og kommuner, som ikke lever op til målene. Der står ikke noget om sanktioner eller incitamenter i aftalen. Sådan er det i nogle lande, for eksempel USA. Dér belønner man lærere og skoler med en bonus, når det går godt, og straffer dem, når det går skidt«, tilføjer Jens Rasmussen.

Og det er positivt, mener han. Altså at der ikke er bygget incitamenter ind i den danske målstyring. Det er der heller ikke i den canadiske udgave af målstyring, som har været et forbillede for regeringen.

»Det er bedre at støtte lærerne og skolerne end at belønne og straffe dem. Det viser de canadiske erfaringer«, siger Jens Rasmussen.

Derfor synes han også, at det er fint, at de Fælles Mål ifølge aftalen vil blive forenklet. »Det vil gøre det nemmere for lærerne at tilrettelægge undervisningen«, siger han.

Og det er også udmærket, at ministeriet vil ansætte 40 såkaldte læringskonsulenter, der skal hjælpe lærerne og skolerne. Og glimrende, at regeringen vil efteruddanne lærerne, så alle lærere i Danmark har linjefagskompetence i de fag, de underviser i, senest i 2020.

»Men er det støtte nok? Er 40 læringskon-

På grund af Konservatives veto mod reformen kan den først træde i kraft efter næste valg. Bag aftaleteksten, der skal blive til en ny lov for skolen, står regeringen samt Venstre og Dansk Folkeparti.

sulenter nok? Er det nok at forenkle Fælles Mål? Er der penge nok til efteruddannelse af lærerne og skolelederne?« spørger professoren. »Det er i hvert fald den rigtige vej«, fastslår han.

Kvantitet frem for kvalitet

Ifølge Peter Allerup, professor i pædagogisk statistik ved Aarhus Universitet (DPU), er der en tendens i tiden til, at vi går fra det kvalitativt orienterede til det kvantitative.

»Man skal passe på ikke at overstyre de elementer af skolens mange sider af læring, som kan underkastes den type evaluering, som de nationale test står for. Det vil kort sige, at man skal passe på ikke at lægge vægten på de præstationsorienterede sider, der kan egne sig til den type af evaluering, som de nationale test er«, siger Peter Allerup, der samtidig fortæller, at krav om progression og symmetri i de nationale test yderligere indsnævrer, hvilke færdigheder de kan teste.

Peter Allerup tror dog, at ændringen af de nationale test vil være positiv.

»Eleverne vil kunne se sig selv i forhold til de læringsmål, der er. Antorini lægger op til en naturlig udvikling af evnen til at komme med mere præcise og skarpe evalueringer, og det tror jeg vil være en fordel for lærere, elever og forældre«, siger han.

Bondo: Nej til testskolen

I og med at det er elevernes resultater i de nationale test, der skal dokumentere, om eleverne, klasserne, skolerne og kommunerne gør fremskridt i forhold til de fire nationale mål, får de nationale test større politisk betydning end før. Det vækker bekymring i Danmarks Lærerforening (DLF).

»Vi vil være meget opmærksomme på, at vi nu ikke får indsnævret fagligheden mod den lille del, der kan testes«, siger DLF-formand Anders Bondo Christensen.

»Blandt andet bliver der lagt op til, at der skal være flere elektroniske prøver. Bliver det multiple choice-test? Er det dem, vi skal til at styre efter? Så indsnævrer vi i virkeligheden fagligheden. Og dér mener vi, at vi skal blive enige om, hvad det er, eleverne skal kunne, og tage dét som udgangspunkt for en reform. Dét synes jeg står og blafrer«, tilføjer han.

»Vi ønsker i hvert fald ikke, at det bliver en testskole, hvor vi koncentrerer undervisningen mod den lille smule, som sådanne primitive test kan rumme. Så svigter vi eleverne«, understreger lærerformanden.

Lektor ved Institut for Uddannelse og Pædagogik Thomas Rømer er også kritisk. Han mener, at den nye målstyring via de nationale test vil forandre skolen i en uheldig retning. Fokus kommer til at ligge på elevernes fremskridt i nationale test i læsning og regning.

»Politikerne oversætter manifestet for Ny Nordisk Skole til kvantitative mål, der kan testes i nationale test. Og de reducerer tilmed fagene til Pisa-fagene læsning og matematik. De har slet ikke fornemmelse for skolens formålsparagraf«, siger han.

»Det vil komme til at gennemsyre hele skolens indre liv - medarbejderudviklingssamtalerne, lærerværelset, teammøderne. Og den nye skoleleder med ledelsesret skal videreuddannes i den ånd. Det er en ny ideologi«, tilføjer Thomas Rømer.

jvo@dlf.org
esc@dlf.org

Læs på de næste sider: *Reformens konkrete ændringer*

REFORMENS KONKRETE FORANDRINGER

JOHN VILLY OLSEN JVO@DLF.ORG • **ESBEN CHRISTENSEN** ESC@DLF.ORG

NYE MÅL FOR SKOLEN

1) Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, som de kan.
2) Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater.
3) Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis.

Målene, skolen skal styres efter, er:

- Mindst 80 procent af eleverne skal være gode til at læse og regne i de nationale test.
- Andelen af de allerdygtigste elever i dansk og matematik skal stige år for år.
- Andelen af elever med dårlige resultater i de nationale test for læsning og matematik skal reduceres år for år.
- Elevernes trivsel skal øges.
- Målene for elevernes faglige udvikling vil blive opgjort på baggrund af elevernes resultater i de nationale test. Det gør det muligt årligt at følge progressionen i det faglige niveau i dansk på 2., 4., 6. og 8. klassetrin og i matematik på 3. og 6. klassetrin.
- En vej til at opnå løft er blandt andet at give eleverne en ekstra time dansk og matematik fra 4. klasse og frem.
- Trivslen skal øges og måles med udgangspunkt i Dansk Center for Undervisningsmiljøs trivselstermometer.

UNDERSTØTTENDE UNDERVISNING

- Ny form for undervisning, der kan varetages af både lærere og pædagoger. »Pædagoger og andre medarbejdere tillægges ikke undervisningskompetence under udførelsen af disse opgaver«.
- Idræt/motion/bevægelse: 45 minutter per dag. Det, som ligger uden for idrætsundervisningen, skal findes i den understøttende undervisning.
- Inklusion: Der kan i særlige tilfælde gives dispensation til, at nogle klasser på en skole kan have en kortere skoledag mod til gengæld at have flere timer med to voksne i klassen i den fagopdelte undervisning.

NYE NAVNE

Andet fremmedsprog:

- Allerede fra 5. klasse skal der tilbydes én ugentlig lektions obligatorisk undervisning i enten tysk eller fransk – timetallet stiger til to lektioner i 6. klasse. I 7. klasse kan eleverne vælge det andet fremmedsprog fra. Eleverne får en lektion mindre i 8. og 9. klasse.
- »Håndværk og design« erstatter sløjd og håndarbejde. Hjemkundskab skifter navn til madkundskab.
- Afgangsprøverne omdøbes til 9.-klasseprøver.

LØSERE RAMMER FOR KOMMUNERNE

- Skolebibliotekarfunktionen ændres, så det ikke længere er et krav, at det er en af skolens lærere, der står for funktionen.
- Klasselærerfunktionen gøres mere fleksibel – funktionen kan sammen dækkes af en række lærere.
- Dannelsen af pædagogisk råd gøres frivillig. Den enkelte kommune bestemmer, om det skal oprettes.
- Holddannelsesreglerne lempes i 4.-10. klasse, så man må holddele i en større del af den samlede tid end 50 procent. Eleverne skal stadig som udgangspunkt undervises i deres klasse, men der er ingen krav til, hvor meget af tiden de skal bruge i klassen. Der er en række restriktioner på holddannelsen, blandt andet må det ikke på forhånd gælde for et helt skoleår. I den understøttende undervisning er der ingen holddannelsesrestriktioner.
- Der skabes hjemmel for fælles ledelse for ungdomsskoler og folkeskoler.
- Der oprettes mulighed for eliteidrætsklasser i 7.-9. klasse, hvor eleverne optages på baggrund af deres »sportslige niveau«. Idræt bliver prøvefag, der kan udtrækkes til 9.-klasseprøve.
- Der oprettes også forsøg med talentklasser i musik.

BRO TIL FRITIDEN

- Forpligtende samarbejde: De kommunale billedkunst- og musikskoler skal samarbejde med folkeskolerne. Det er op til den enkelte skoleleder, hvordan det skal gøres i praksis.
- Eleverne skal kunne få godkendt fritidsaktiviteter som musikskole eller eliteidræt i stedet for valgfagstimerne. Skolelederen skal tage stilling til, om en elev lever op til undervisningsforpligtelsen via fag på ungdomsskolen, som også findes i folkeskolens fagrække.

BRO TIL UNGDOMSUDDANNELSER

- Valgfag udvides fra 8. til 7. klasse og gøres obligatorisk. Valgfag skal indgå i projektopgaven i 9. klasse.
- Kommunerne får mulighed for at oprette nye valgfag, og fag, der i dag udbydes i 10. klasse, kan også komme på skemaet i 9. Det drejer sig blandt andet om fag som »produktion og formgivning«, »iværksætteri« og »teknologi og kommunikation«.
- Elevplanen skal videreudvikles og opdateres. Målet er, at den i højere grad kan bruges fremadrettet, så den bliver »mere relevant og brugbar for lærere, elever og forældre, mere enkel at arbejde med, kan understøttes digitalt, har større fokus på fremadrettede udviklings- og læringsmål.
- Der igangsættes en analyse af afgangskarakterernes betydning for valg af ungdomsuddannelse.

ANDRE INITIATIVER

- Ord- og talblindhed – det skal opdages, hvis eleverne er ord- eller talblinde. Derfor skal der bruges test og diagnostiske værktøjer.
- Fælles Mål skal præciseres og forenkles.
- Et nationalt korps af cirka 40 læringskonsulenter, der skal rådgive de enkelte kommuner og folkeskoler om kvalitetsudvikling. Læringskonsulenterne skal understøttes af et resurcecenter for folkeskolen.
- Skolebestyrelserne får mere fleksible regler for sammensætningen. Kommunalbestyrelsen kan for eksempel beslutte, at der skal være to pladser til det lokale erhvervsliv i bestyrelsen.
- Der oprettes et nationalt videncenter for historie og kulturarv. Videncentret placeres i Jelling.

Fredag 7. juni 2013 kl. 11.30

Røde Kors-lærere massefyret – skal kæmpe om færre job

Vi får brug for stort set samme antal lærere, var budskabet, da Røde Kors' asylafdeling holdt orienteringsmøder for 60 medarbejdere, som blev opsagt fra sjællandske asylskoler i januar. Nu er situationen en anden, og de 60 fyrede skal nu søge 51 job.

Foto: Klaus Holsting

Ni lærere ender med at stå uden job efter Røde Kors' massefyringer.

Ni af de masseafskedigede Røde Kors-lærere kommer snart til at stå uden job.

»Man fyrer lærere på et grundlag, som ikke er sagligt acceptabelt. Vi blev stillet stillinger i udsigt, som de i dag ikke kan love os, og har siden januar ventet på klart svar. Den endelige udmelding fik vi først for otte dage siden (den 23. maj 2013, redaktionen)«, fortæller Lasse Larsson, som er fællestillidsrepræsentant for lærerne på asylskolerne. Han mener, at Røde Kors skulle have ventet med at fyre lærere, til de ydre rammer var på plads. Man skulle have ventet, til de nye skolers adresser var fundet, tilbudt medarbejderne mulighed for at flytte med og på den måde si de uinteresserede fra. Drifts- og økonomichef i asylafdelingen, Carsten Isaksen, forstår godt, at forårets usikkerhed har påvirket medarbejderne. Han forklarer, at beslutningen om at opsige næsten samtlige ansatte på asylskolerne på Sjælland skyldtes planer om en ny struktur for både centre og skoler.

Men fordi der ikke lå nogen planer om at spare eller sænke lærernormeringen, sagde man dengang til medarbejderne, at der kun forventedes at ville ske marginale tilpasninger.

I mellemtiden er der sket en række andre forandringer af den type, der sker rigtig tit i asylcenterverdenen – færre børn på de sjællandske centre, flere nytilkomne og dermed færre med ret til undervisning.

»Det er yderst beklageligt, men det betyder, at vi kun får brug for cirka 51 årsværk«, siger Carsten Isaksen.

De afskedigede lærere har haft en uge til at skrive ansøgninger og gå til samtaler for at få fat i de 51 job.

kra@dlf.org + Maja Lumholtz

Mandag 3. juni 2013 kl. 16.35

Ny rapport: »Håndværk og design« kræver stor støtte til lærere og ledere

Håndarbejds- og sløjdlokaler ligger ofte langt fra hinanden, lærerne er sjældent linjefagsuddannede i både sløjd og håndarbejde, og der er uklarhed i forhold til fortolkning af fagets centrale kundskabs- og færdighedsområder. Det er nogle af konklusionerne i en evaluering af 11 skolers forsøg med faget håndværk og design.

Om sløjd og håndarbejde bliver til faget håndværk og design, afgøres blandt andet af den nye rapport.

Onsdag 5. juni kl. 09.35

KL klar til en Hattie-skole uden »utålelige« bindinger

Skoleforskeren John Hatties navn blev nævnt igen og igen på KL's konference for skoleledere i Roskilde, der er et ud af fem møder for landets 3.000 skoleledere. For selvom reformen ikke er klar, er KL ikke i tvivl om, at forskerens mantra om mål for elevernes læring i stedet for lærerens undervisning er den helt store forandring, folkeskolen står over for. Budskabet fra KL er klart: Ingen lokale aftaler i kommuner eller på skoler om lærernes arbejdstid.

Meld dig til dit faglige netværk på folkeskolen.dk:
DANSKUNDERVISNING – ERNÆRING OG SUNDHED – IDRÆT – MATEMATIK – MUSIK – IT I UNDERVISNINGEN – SPECIALPÆDAGOGIK

Fredag 31. maj 2013 kl. 16.20

UU-vejledere vil have KL til at indrømme lockoutfejl

I et åbent protestbrev til KL undrer UU-vejlederne (Ungdommens Uddannelsesvejledning) sig over en stor grad af inkonsekvens i, hvem der blev lockoutet af KL. Vejlederne har siden 2004 været ansat på andre arbejdstidsvilkår end lærerne. Alligevel blev de mange steder udtaget til lockout.

»På landsplan er vi således UU-vejledere, der har været lockoutet, fordi vi er ansat under Lærernes Centralorganisations protokollat 3, mens kolleger i nabokommunens UU-center, der er ansat under protokollat 2, ikke har været omfattet«, skriver vejlederne.

Onsdag 12. juni 2013 kl. 07.00

Karaktergivning kommer tættere på idealet

Der gives færre 7-taller ved afgangsprøverne, viser en evaluering af den syv år gamle karakterskala, 7-trinsskalaen. Sidste år var 35 procent af årskaraktererne og 32 procent af prøvekaraktererne 7-taller. Dermed nærmer antallet af 7-taller sig de forventede 30 procent. Karakteren har været en udfordring for mange lærere, fordi der er stor afstand til nabokaraktererne.

Mandag 10. juni 2013 kl. 13.37

LOCKOUT FØRER TIL NYT PARTI

Foto: Vivi Borgen

Det nye parti holdt stiftende generalforsamling i Odense.

Forenede Demokrater er navnet på et nyt parti, som blev officielt stiftet i sidste uge. Partiet er startet på baggrund af lærerkonflikten, men indbyder alle til at være med.

»Vi vil have demokratiet tilbage i Danmark. Nærdemokratiet skal styrkes, så borgerne bliver sat i centrum«, siger hovedstyrelsesmedlem i DLF, Birgitte Baktoft, der er valgt ind i partiets bestyrelse. Partiet har nu udarbejdet 12 grundlæggende principper og håber på at stille op til kommunalvalget i november.

Mandag 3. juni 2013 kl. 16.26

LYDOPTAGELSE I KLASSEN FØRTE TIL **SYGEMELDING**

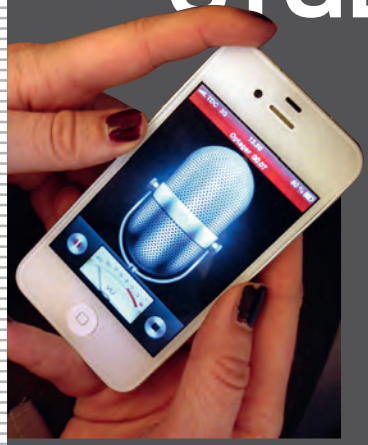

Læreren har oplevet stor opbakning fra lærerkreds og fagforening under sin sygemelding.

På opfordring af en forælder optog tre elever deres lærer, da hun smed nogle larmende drenge ud af klassen. Siden episoden i september sidste år har læreren, Sandra Malene Pedersen, været sygemeldt og har opgivet at komme tilbage i folkeskolen.

»Jeg kan ikke længere stå i klassen uden at tro, at de leder efter fejl. Det er det her, jeg elsker at lave, men jeg kan ikke stå foran eleverne uden at få det dårligt«, siger Sandra Malene Pedersen, der underviste 7. klasse på Strib Skole i engelsk og hjemkundskab.

Ifølge skolelederen er resten af skolens lærere informeret om hændelsen, men han vurderer ikke, at der er behov for yderligere tiltag.

»Lærerne på skolen er selvfølgelig bestyrtede, men jeg oplever ikke en decideret frygt for, at det skal ske igen«, siger skoleleder Erik Busk.

asw@dlf.org

Læs flere nyheder på:
folkeskolen.dk

- Esbjerg-skoler får ikke gavn af lockoutmillioner
- Center for Ungdomsforskning flytter til Aalborg Universitet
- Anders Balle: Mulighederne i fuld ledelsesret skal prøves
- Robottens indtog i folkeskolen: Nu kommer Nao til de jyske skoler

fortalt ...

JENNIFER JENSEN OG
HANNE BIRGITTE JØRGENSEN

KNOCKOUT

FORTÆLLINGEN OM LÆRERLOCKOUTEN

Folkeskolen har i e-bogsform skrevet historien om den skelsættende lockout i foråret. Det er beretningen om forgæves forhandlinger, kreative lærere i aktion over hele landet og lovindgrebet i april. Vi bringer her uddrag fra bogen. Bogen kan downloades gratis på folkeskolen.dk

KAPITEL 1

Sammenbruddet

ANDERS BONDO CHRISTENSEN bliver jublet gennem menneskemængden, mens han baner sig vej frem mod Forligsinstitutionen.

Lærere forklædt som patienter med bandager og morgenkåber tager imod med skilte. »Doktor Bondo holder liv i den danske model«, står der.

Klokken er lidt i fire, 22. marts. Det er i dag, den mest afgørende forhandling om lærernes arbejdstid skal foregå. Sidste chance for at undgå den første lockout nogensinde af 43.000 folkeskolelærere.

Modparten, Michael Ziegler fra KL, bliver mødt af dansende skilte med billeder af sig selv og tekster som »Har du set denne mand? Efterlyst for mordforsøg på den danske model«.

Michael Ziegler presser sig fremad.

»Skammer du dig ikke?« råber en ældre kvinde.

KL's hovedforhandler giver sig tid til at svare på spørgsmål både fra den ældre kvinde og fra de mange journalister.

»Jeg kan godt mærke, at det ikke er mine støtter, der står her«, siger han til kameraerne.

Han skitserer også de tre mulige udfald af dagens forhandlinger. Forlig, udsættelse eller sammenbrud.

*

ALLEREDE KLOKKEN 21 rammer fødderne trinene tungere end normalt, da Anders Bondo går op ad trappen mod det rum, hvor arbejdstagersiden altid sidder i Forligsinstitutionen. Han går forrest - skarpt forfulgt af de tre andre lærerforhandlere. Sammen har de netop forladt forligsmand Mette Christensens mødebord på første sal. Budskabet fra forligsmanden er klart. Forhandlingerne om en arbejdstidsaftale for lærerne er brudt sammen, og hun ser ikke perspektiver i at lave en mæglingsskitse.

»Det endte, som vi havde regnet med. Men det er alligevel mærkeligt«, siger Anders Bondo, da de når deres rum.

←
UDDRAG FRA »KNOCKOUT« – EN FORTÆLLING OM LÆRERLOCKOUTEN

Vi er midt i foråret. Forhandlingerne mellem KL og lærerne er brudt sammen. De er flyttet over i Forligsinstitutionen, hvor forligsmanden er i gang med at prøve at få parterne til at indgå et forlig. Denne aften er sidste chance for at undgå lockouten.
Det er vigtigt at vide, at forhandlerne ikke undervejs må fortælle, hvad der sker i Forligsen. Det er derfor, Anders Bondo sender mails ud, da han tror, at der er et sammenbrud.

To gange rundt om Københavns Rådhus nåede en kæde af lærere i den første lockoutuge. De »lockede« lokalpolitikerne inde for at få dem til at reagere på lockouten.

Foto: Klaus Holsting

Hans kone, Gitte Hansen, er til stede. Hun ringede, kort efter at det stod klart, at Mette Christensen snart ville erklære sammenbrud, og der blev sagt okay til, at hun blev inviteret ind. Han har ikke set meget til Gitte på det seneste. Nu finder hun øl frem fra tasken og stiller dem på det store mødebord, som alle sætter sig rundt om.

De når lige at tage en slurk, før Anders Bondo siger: »Vi skal have de borgmesterbreve ud«.

Det næste skridt har været planlagt med Danmarks Lærerforenings kommunikationsafdeling i flere dage. Anders Bondo tvivler ikke et sekund på, hvad han skal gøre. Han sætter øllen på bordet, slår coveret op på sin iPad og begynder at skrive en e-mail, som han vil sende til landets borgmestre med et vedhæftet brev.

Rummet er ulideligt varmt. Alle er pålagt tavshedspligt, mens forhandlingerne er i gang i Forligsinstitutionen. Derfor har lærernes forhandlere for længst besluttet, at de, i det øjeblik sammenbruddet er en realitet, vil fortælle om alle de forslag, de er kommet med under forhandlingerne, igen. På den måde prøver de at sikre, at alle borgmestre ved, hvor langt lærerne er klar til at gå for at nå en aftale. Måske vil nogle borgmestre lægge pres på KL's bestyrelse for at forhandle igen.

Et stykke nede i mailen skriver Anders Bondo, at »hvis vi skal bruge den finske model, så lad os dog gøre det«. Den finske model ligner den arbejdstidsaftale, som lærerne arbejder efter i dag - og Anders Bondo har nævnt modellen kort på et af de første møder i Forligsinstitutionen. Han forventer bestemt ikke, at det er KL's ønske.

Han skriver ordene fredag aften i det varme mødelokale, fordi han i ugevis har følt sig provokeret af, at både regeringspolitikere og KL's toppolitikere flere gange har sagt, at det er på grund af lærernes arbejdstidsaftale, at de danske elever ikke læser godt nok. Men Finland, hvis arbejdstidsaftale ligner den danske, ligger helt i top i internationale læseundersøgelser. Så kan man vel bruge deres model? Han vedhæfter det forberedte brev, trykker send og vender tilbage til sin øl.

*

I ARBEJDSGIVERNES RUM på samme etage sidder Michael Ziegler. Han modtager mailen på sin iPad - næsten samtidig med de fem andre i KL's forhandlingsdelegation.

»Hvad er nu det her for noget?« tænker han.

Han føler sig helt groggy.

»Hvad har han gang i?« siger en af de andre.

KL's forhandlere har kort hørt om den finske model, men de har aldrig opfattet den som et reelt forslag.

»Vi bliver nødt til at genoptage forhandlingerne«, lyder det i rummet.

KL's direktør, Sine Sunesen, går hen til lærernes rum for at høre, hvad der sker, og fortælle, at KL ønsker at genoptage forhandlingerne.

»Nå, I sidder nok og drikker øl?« siger hun, da hun står i døren til arbejdernes rum.

»Hvordan kan I introducere en ny model nu?« spørger hun vredt og tilføjer, at forhandlingerne bør genoptages.

»Det er ikke en ny model«, siger Anders Bondo og undrer sig over, at hun skælder ud.

Lidt efter går Anders Bondo ned ad trappen for at orientere pressen om sammenbruddet. Hans ankomst vækker de ventende journalister, og kameraerne rettes mod ham. ●●●

→
Læs resten af den dramatiske dag i e-bogen »Knockout«. En fortælling om lærerlockouten, som du kan hente gratis på folkeskolen.dk. På næste side kan du læse kapitel 4 – Lockouten er løs.

Foto: Bo Tornvig

Den 11. april var mere end 40.000 mødt op til stordemonstration for lærernes sag på Slotspladsen foran Christiansborg. De fyldte så meget, at også den anden side af kanalen var helt proppet af mennesker.

I løbet af de første dages lockout havde lærerne travlt med at kreere skilte og bannere til demonstrationerne.

Foto: Klaus Holsting

KAPITEL 4

Lockouten er løs

Som bekendt førte forhandlingerne i Forligsinstitutionen ikke til et resultat. Derfor starter lockouten – her kan du læse om den første uge.

»GODMORGEN! Jeg kommer til at savne jer i dag!« råbte en tjenestemandsansat lærer på vej ind ad porten på Sundbyøster Skole på Amager.

»Vi kommer også til at savne dig!« lød det i kor fra lærergruppen i ens T-shirts på modsatte side af vejen - derovre, hvor skolens matrikel ikke kunne nå.

Selvom flere havde tvivlet på, om den overhovedet ville få lov til at gå i gang, var lockouten nu en realitet. Uden for skoler i hele landet stod lærerne klar i T-shirts og med flyers, bannere og en blandet mavefornemmelse. Selvom de var parate til at kæmpe for sagen, var det de færreste, som følte sig tilpas med at være lockoutede.

»Det er noget rigtig møg«, mente tillidsrepræsentantsuppleant Dorte Madsen fra Sundbyøster Skole.

Hun var overbevist om, at hele forløbet var planlagt på forhånd, og følte derfor, at lærernes kamp virkede lidt som et skuespil, der alligevel ikke ville kunne gøre nogen forskel.

I løbet af dagen mødtes lærerne for at planlægge den kommende uges lockoutaktiviteter. Haller, nedlagte fabrikker og gamle butiksbygninger tjente som kommandocentraler, og kampgejsten var i top. Det var vigtigt, at hele verden blev klar over, at lærerne protesterede over KL's krav.

Og så ville lockouten nok alligevel ikke vare så længe, lød det.

*

SAMTIDIG MED AT LÆRERNE HAVDE TRAVLT med at finde på kreative lockoutaktiviteter, var finansminister Bjarne Corydon onsdag den 3. april indkaldt til samråd i Finansudvalget. Samrådet var indkaldt af Frank Aaen og Per Clausen fra Enhedslisten i forlængelse af Danmarks Radios afsløring af den »hemmelige arbejdsgruppe«. De to ville vide, om regeringen og KL havde drøftet muligheden for et lovindgreb og aftalt, hvordan et sådant indgreb skulle se ud.

»Vi har som statslige arbejdsgivere en pligt til at koordinere med KL og til at gøre det i fortrolighed«, svarede Bjarne Corydon.

Han gentog mange gange, at der ikke var indgået en aftale om et indgreb, men at han i øvrigt ikke havde pligt til at redegøre for, hvad der var blevet sagt på møderne. Enhedslisten borede og borede. Men svaret var det samme.

Formanden for KL, Rødovre-borgmester Erik Nielsen, var også i medierne den første uge, da han kom under Martin Krasniks behandling i DR2's Deadline-studie torsdag 4. april. Han kom på glatis, da han skulle forklare, hvad der var galt med DLF's forhandlingsudspil.

Han forklarede blandt andet, at KL ønskede at komme af med den del af DLF's udspil, som sagde, at der skulle være en centralt fastsat, ens forberedelsestid til alle timer, uanset om der var tale om en gymnastiktime eller en matematiktime. Martin Krasnik gjorde ham opmærksom på, at lærerne havde forladt det krav i deres sidste udspil i Forligsen. Erik Nielsen sagde nej. Men da Martin Krasnik holdt fast i sit, sagde han, at KL slet ikke ønskede, at der skulle være en pulje.

*

MENS MEDIERNE KONCENTREREDE SIG OM det politiske, kom der for alvor gang i lærernes kreativitet. I Svendborg forsøgte lærerne fra en bod i Krøyers Have forgæves at få afsat Ziegler-briller med tilhørende nejhat og bivirkninger som tunnelsyn og holdningsskift. I Odder dækkede lærerne byens skilte og træer med strik for at opfordre KL til at være med til at strikke en god aftale sammen.

For at give udtryk for utilfredsheden med lokalpolitikerne dannede lærere en kæde, der nåede to gange rundt om Københavns Rådhus. Værløse-lærerne nød opbakningen til deres udendørsundervisning, mens pendlerne på Nivå Station og i togene mellem Nivå og Kokkedal en tidlig morgen kunne få lynkurser i blandt andet engelsk, tysk og fysik.

SÅDAN FÅR DU FAT I E-BOGEN

Gå ind på adressen www.folkeskolen.dk/531101 eller scan QR-koden her på siden.

Når du har scannet QR-koden, kan du vælge mellem to udgaver af e-bogen:

❶ En almindelig e-bog (i epub-format), som kan læses på din computer, men som også kan gemmes i iBooks eller lignende læsere. Denne version består udelukkende af tekst og billeder – som en normal bog.
Hvis du trykker på linket til denne version på din iPad, bliver du spurgt, om du vil åbne bogen i iBooks. Du kan også gemme e-bogen på din computer og overføre den til din iPad/e-bogslæser derfra. Hvis det er første gang, du downloader en e-bog på computeren, skal du først installere et særligt program. Det kan downloades her: https://www.adobe.com/dk/products/digital-editions/download.html. Hvis du oplever problemer, så læs denne hjælpeguide: http://www.publizon.dk/sw6515.asp

❷ Den interaktive udgave – et såkaldt e-magasin. Denne version kan læses på både computer, mobil og tablet, men kræver netadgang, mens du læser den. Til gengæld indeholder den både tekst, billeder, video, link og interaktive kort.

LÆS FØLGENDE I E-BOGEN:

E-bogen om forårets lærerlockout er skrevet som en såkaldt »single« – det er et nyt journalistisk format, som er længere end en artikel, men kortere end en bog. Formatet kaldes også longform. Singlen »Knockout« udgives af *Folkeskolen*, og den indeholder følgende kapitler:

Kapitel 1 – **Sammenbrud**
Kapitel 2 – **Mere for pengene**
Kapitel 3 – **Afgørelsen**
Kapitel 4 – **Lockouten er løs**
Kapitel 5 – **Rutinen sætter ind**
Kapitel 6 – **Rustne stemmer og metaltræthed**
Kapitel 7 – **Selvrespekt**
Kapitel 8 – **Tilbage til en helt almindelig hverdag?**
Epilog

Foto: Thomas Arnbo

Den torsdag, regeringen kom på banen med et indgreb, mødtes tusindvis af lærere spontant på Slotspladsen foran Christiansborg for at vise deres utilfredshed og frustration.

Lærernes fortælling var hele tiden den samme. De ville gerne undervise. Og de var glade for det sammenhold, de oplevede under deres aktioner. Samtidig var YouTube og Facebook ved at flyde over af lærervideoer, hvor mange havde et Bondo-tema. Anders Bondo var så småt ved at blive kult.

Lærerne fra Højvangskolen i Horsens sang »Bondo - du' vor mand«, lærer Thomas Jensen fra Abildgårdskolen i Odense dansede Anders Bondo-shaken i grøn heldragt, og en elev fra Mors lavede en alternativ nytårstale fra Helle Thorning-Schmidt. Fire lærere fra Skovbrynet Skole i Gladsaxe lavede desuden to sarkastiske videoer om, hvor let det er at have en lærers arbejdsdag.

Michael Ziegler kom i starten til nogle af lærernes demonstrationer og aktiviteter, primært i Høje Taastrup, hvor han er borgmester. Han ville gerne vise, at han havde respekt for lærerne og deres ret til at kæmpe deres kamp. Men efter at han havde fået en kop kaffe ved en event på Taastrup Hovedgade, opdagede han via et opslag på Facebook, at mange lærere så det som en provokation, når han mødte op. Det fik KL-forhandleren til at holde sig væk. Han understregede dog, at det ikke var ondt ment, når han dukkede op.

Alligevel var Michael Ziegler med i en del af lærernes aktioner. Han optrådte på både skilte, T-shirts og bannere med billede eller budskaber om ham. Han syntes ikke, at nogen gik over stregen, men han havde det alligevel lidt ubehageligt med, at skurkerollen i så stor grad blev forbundet med ham som person. Han var jo bare KL's forhandler.

»Hvis det ikke var mig, var det en anden - kampen er den samme«, sagde han.

En af dem, som kastede sig ud i aktionerne, var Morten Jensen. Han har været lærer på Amager Fælled Skole i 11 år, hvor han underviser i fransk, engelsk, historie og dansk som andetsprog. Morten Jensen var meget aktiv under lockouten, og han skrev også dagbog under hele forløbet, hvor han fik sat ord på lærernes følelser og tanker.

»Humøret er højt hos kollegerne på vores morgenskyggede samlingssted foran skolen, og gøremålene med T-shirts og flyers har allerede et skær af rutine«, skrev han i dagbogen onsdag 3. april.

»Et par sørgmodige tjenestemænd dukker op med forplejning og historier om spøgelsestomme gange og en følelse af isolationsfængsel. Jeg tror, de savner os. Har ellers altid ment, at det var børnene, der bringer livet ind på vores skole. Men det slår mig nu, at det er os, lærerne, der virkelig er ånden på skolen«.

Det var ikke Morten Jensens indbildning, at tjenestemændene var sørgmodige. Flere steder oplevede de tilbageværende lærere at blive påvirket af lockouten, for der var tomt på skolerne, når størstedelen af lærerne ikke måtte møde på arbejde.

På Herstedvester Skole i Albertslund var kun 11 ud af 80 lærere og børnehaveklasseledere tjenestemænd, så alt var stille på de lange gange med aflåste klasselokaler. Lærer Bo Lindegaard følte sig isoleret. Han frygtede, at noget slemt var i vente som løsning på lockouten - en lockout, han havde været så sikker på aldrig ville blive til noget, at han i et væddemål tabte en kasse øl til en kollega.

Hans kollega Ken Rasmussen sagde, at han havde overvejet at gå på pension, hvis det blev for slemt med arbejdsforholdene som lærer efter et eventuelt regeringsindgreb. Egentlig havde han tænkt at fortsætte fire år mere. Men nu frygtede han for forberedelsestiden.

Fra hans bryst skinnede et badge med teksten »Jeg er tjenestemand«, fordi han gerne ville markere sin solidaritet med de lockoutede kolleger.

Også eleverne på Herstedvester Skole mærkede den uvante hverdag. Nogle af de yngste elever talte om, at de blev undervist af tjenestefolkene. De øvrige lærere kunne ikke undervise, for de - forklarede eleverne - var knockoutede.

*

EFTERHÅNDEN SOM LOCKOUTEN SKRED FREM, fyldte den også mere og mere i medierne. Ofte mødtes Anders Bondo og Michael Ziegler i tv-dueller mere end én gang dagligt. De fulgtes aldrig ad rundt til studierne, men de drak ofte en kop kaffe sammen og satte en ære i at tale pænt til hinanden.

Den massive mediedækning blev også ramt af både fejl og misforståelser. Der var blandt andet postyr, da TV 2 bragte et interview med lærer Margrethe Rykov - en lærer, der blev præsenteret som en modstander af sin egen arbejdstidsaftale. Men hun var lærer på en privat skole, så den aftale, hun kritiserede, var en helt anden end den, konflikten handlede om. Margrethe Rykov fortalte bagefter, at hun havde gjort journalisten opmærksom på det, og ærgrede sig over indslaget.

Under lockouten opnåede Anders Bondo nærmest kultstatus blandt lærerne, så der var rift om at få en snak og et kram, når han var med til demonstrationerne.

Foto: Bo Tornvig

I faktaprogrammet Detektor var de også opmærksomme på fejl. Efter deres udsendelse torsdag 4. april måtte Politiken dementere en artikel, hvori de påstod, at lærerkonflikten var den største i danmarkshistorien. Anders Bondo fik også kritik i programmet, fordi han havde sagt, at de danske elever lå blandt de fem bedste i naturfag og lidt under i matematik. Han forklarede efterfølgende, at han egentlig mente, at de danske elever var i top fem i læsning.

I medierne gav både eksperter, kommentatorer og lærere udtryk for, at lockouten formodentlig ville ende med et lovindgreb i løbet af kort tid. Der var ikke mange, der regnede med, at lockouten ville vare længe - det sås blandt andet ved, at mange forudlønnede ventede med at optage konfliktlån, fordi de ikke forventede en lang konflikt.

Anders Bondo opfordrede tidligt til et regeringsindgreb. Søndag i den første lockoutuge sagde han til Jyllands-Posten, at forhandlingerne på intet tidspunkt havde været reelle. Han mente derfor, at regeringen lige så godt kunne trumfe sit planlagte resultat igennem med det samme.

Men lockoutens varighed var uvis. Efter den første uge var lærernes gejst stadig i top. Lærer Morten Jensen oplevede fredag 5. april højt humør til demonstration på Rådhuspladsen i København:

»Festivalstemningen er umiskendelig på pladsen, og der er ingen hast med at stryge flisen, da demoen slutter 15.30. Vi ønsker hinanden en god og egentlig velfortjent weekend«.

Samtidig satte to Odense-lærere sig for at løbe et halvmaraton hver dag, indtil lockouten ophørte.

»Det hele startede egentlig lidt i en spøg, og på baggrund af at lockouten trods alt ikke ville vare mere end højst to uger«, skrev en af initiativtagerne, Michael Jensen, senere på folkeskolen.dk.

»Nu er vi blevet meget klogere ...«.

Læs alle kapitler om lockouten og indgrebet: Gå ind på adressen www.folkeskolen.dk/531101 eller scan QR-koden her på siden.

SIDSTE BLAD INDEN SOMMERFERIEN ...

Næste nummer af *Folkeskolen* udkommer den 15. august.

Folkeskolen.dk har åbent til og med fredag den 28. juni og åbner igen mandag den 5. august.

Danmarks Lærerforenings sekretariat har ændret åbningstiderne i sommerugerne fra den 1. juli - 2. august 2013 til mandag-torsdag 10-15 og fredag 10-14. Åbningstiden gælder såvel døren som telefonen.

GOD SOMMER!

Husk at du hele sommerferien kan søge medarbejdere på **lærerjob.dk** - Danmarks største jobsite for stillinger i grundskolen. Opret selv din stillingsannonce - **nemt og enkelt.**

Kontakt Media-Partners for yderligere informationer om annoncering på telefon 29 67 14 36.
Forretningsannoncer: annoncer@media-partners.dk
Stillings- og rubrikannoncer: stillinger@media-partners.dk

folkeskolen
FAGBLAD FOR UNDERVISERE

WWW.ZEBU.NU

| AMAGER KULTURPUNKT |
| ØRESUNDSVEJ 4 |
| BILLETTELEFON: 38 77 38 88 |

ZeBU

PROGRAM 2013 / 2014

ZENEKUNST FOR BØRN OG UNGE

TEATER/FORESTILLING	DATO	ALDER
ZEBU – REJSEN TIL NU	30.aug.-11.sep.	6+
ZEBU – REJSEN TIL GUD	15.-29.sep.	8+
VILD KAMMERAT – INGEN KÆRE MOR	2.-13.okt.	8+
AMAGER BØRNETEATERFESTIVAL 2013	13.-20.okt.	1+
TEATER BLOOM – JEG MANGLER EN DEL	22.okt.-3.nov.	5+
ZEBU – PEER GYNT	4.-17.nov.	13+
SAND FORVIRRING – FILOSOFI MED BØRN	20.nov.	
ZEBU & TEATER MINSK – SAND FORVIRRING	20.nov.-1.dec.	8+
ZEBU OG BØRNEKULTURHUS AMA'R – JULEHULER	6.-18.dec.	4+
TEATERIET APROPOS – FUCK	16.-26.jan.	13+
TEATRET ST.TV – UNG BLOND PIGE	29.jan.-9.feb.	14+
UNG BLOND PIGE – DEBATAFTEN OM DISKRIMINATION	30.jan.	
HANE OG HUND – DIFFERENTIERET UNDERVISNING	26.feb.	
AABEN DANS – HANE OG HUND	26.feb.-4.mar.	5-8
CIKAROS – DEN LILLE PRINS	17.-30.mar.	10+
SPRINGFESTIVAL 2014	14.-21.ma	

ZeBU tilbyder også workshops, der både tilgodeser klassens trinmål, elevernes alsidige udvikling og scenekunstens særkende bl.a. om hvordan du i praksis kan arbejde med teateroplevelsen i undervisningen via kreative og legende øvelser i meddigtende refleksion, diskussion og evaluering. Kontakt leder af ZeRUM Sine Sværdborg på sine@zebu.nu for mere information og se mere på www.zebu.nu

Matematiklærer? Vær med i det faglige netværk Matematik på:
→ folkeskolen.dk

Matematik – i konstant udvikling

Enheder omfatter mange ting og kan virke uoverskuelige – for ikke at tale om at omregne fra en enhed til en anden uden hjælpemidler. Det er svært at bevare overblikket.

TEKST
MOHAMMAD NASSER
LÆRER PÅ TILST SKOLE

Et utal af enheder gør ikke kun livet svært, de kan også give kolossale konsekvenser, hvis for eksempel en satellit går tabt på grund af forkerte beregninger mellem forskellige enheder, hvilket faktisk skete for Nasa med Mars Lander (1999).

Derfor er det absolut nødvendigt at være opmærksom på, hvilke enheder der tales om, og hvordan de er i forhold til hinanden.

I dag kender verden en model, som elever og studerende i folkeskolen og på uddannelsessteder bruger. Det er den, hvor eleven skal bruge tid på at finde ud af, om der skal ganges eller divideres og hvor mange gange – og måske endda tælle forkert på regnemaskinen og dermed finde frem til et forkert resultat.

Imidlertid findes der digitale løsninger, der kan omsætte enheder.

De her link er mere resultatorienterede og ikke procesorienterede. Forstået således at de er anvendelige på en arbejdsplads, hvor man søger et resultat nu og her.

Ny metode

Jeg er lærer på Tilst Skole i Aarhus og har arbejdet med matematik i ti år og er meget optaget af den matematiske verden.

Igennem mit arbejde har jeg haft rig mulighed for at afprøve denne model, som viste sig at have stor succes hos såvel lærere som elever. MJN-modellen benyttes jævnligt i arbejdet med forskellige lektioner i forskellige fag såsom fysik/kemi, geografi og matematik.

MJN-modellen er den nyeste type af de forskellige koordinatsystemer, der findes. Den er en smart måde at få et overblik over sammenhængen mellem enheder på og et rigtig godt hjælpemiddel til at omsætte mellem de forskellige enheder.

folkeskolen.dk
Under Lærer til lærer på folkeskolen.dk kan du fortælle om gode undervisningsforløb og dele viden, råd og billeder.

Modellen består af to linjer, der står vinkelret på hinanden. Den vandrette linje kaldes fra-aksen, og den lodrette linje kaldes til-aksen.

De to linjer er inddelt i syv enheder hver. Mellem de to akser er der forskellige 10-potens-kolonner. Disse potenser skal der enten ganges eller divideres med, hvor en diagonal skelner mellem dem.

Gang med 10-potenser ligger til venstre for eller under diagonalen.

Dividér med 10-potenser ligger til højre for eller over diagonalen.

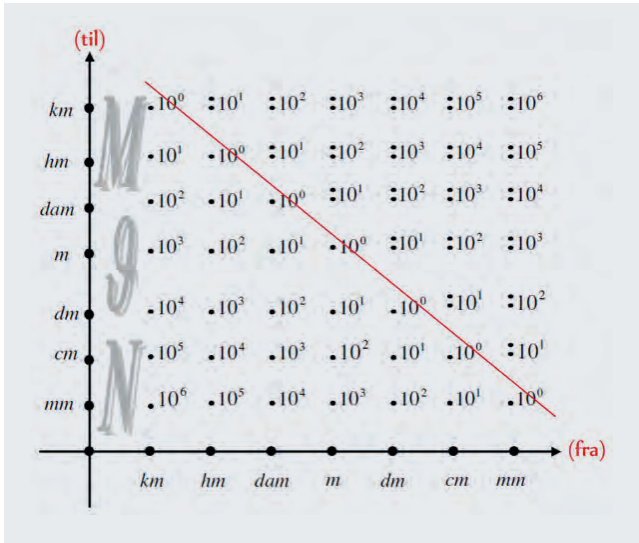

Det er meningsløst at angive et tal uden at anføre en enhed. Derfor er der ikke længere forvirring, når det gælder omsætninger mellem enheder.

Fremgangsmåden

Der er fem modeller: længdemål, flademål, rummål, litersystem (hulmål) og vægtmål.

Eleverne vælger den model, de vil bruge. De finder den enhed, der skal omsættes fra, på fra-aksen, finder den enhed, der skal omsættes til, på til-aksen. Afsluttende aflæses skæringspunktet mellem de to enheder, som er angivet i 10-potens. Ved blot en aflæsning finder eleverne ud af, om de skal gange eller dividere med 10-potenser og hvor mange gange.

10-potenser har den egenskab, at der er en sammenhæng mellem eksponenten og lige så mange nuller efter 1-tallet.

Målgruppe

Metoden er beregnet til alle uddannelsesinstitutioner. Den er rettet til at se processen fra at omsætte noget til noget andet, således at eleven tilegner sig metoden på en alsidig, overskuelig og let anvendelig måde, samtidig med at de ikke kan snyde sig til resultatet.

Fagfolks kommentarer

Flere personer med forskellig professionsbaggrund ser positivt på modellen og er begejstrede:

»Det er et rigtig fint hjælpemiddel, du har lavet, og jeg kan godt se en værdi i det – måske som indlæg i en lærebog til gymnasier eller lignende«. Sagt af Rune Rex, konsulent, Idé og Produktudvikling, fra Teknologisk Institut.

Professor Charmian Kenner, Reader, Educational Studies – Goldsmiths, University of London, udtrykker sin begejstring således:

»Once again thank you for sending your very interesting model for converting coordinate systems. I've now had the chance to look at it properly and I can see how well it works! It is really a clever idea. I'll pass on any feedback I receive, and any possibilities for further work together please do send me any other ideas you've been working on when you feel it's appropriate to do so«.

TAKE IT TO THE

NextLevel!

EN PROJEKT-KONKURRENCE FOR 8. - 10. KL.

FÆRDIGHEDER TIL FREMTIDEN

Få dine ældste elever ud af klasselokalet og giv dem redskaber og færdigheder til fremtiden.

Med deltagelse i den gratis projektkonkurrence NextLevel bliver kreativitet, iværksætteri og innovation ikke kun fremmedord men konkrete evner, som dine elever kan bruge i hverdagen og i undervisningen.

Tilmelding senest fredag den 27. september.

Læs mere om NextLevel:
ffe-ye.dk/nextlevel

FONDEN FOR ENTREPRENØRSKAB
YOUNG ENTERPRISE DANMARK

DISPUK
Narrative og poststrukturalistiske perspektiver

Efteruddannelse:

INKLUSION I SKOLEN

Efteruddannelsen er for lærere, pædagoger, socialrådgivere, psykologer og andre, som ønsker et fokuseret forløb, der arbejder målrettet med at håndtere inklusions-tænkningen i hverdagen, så den enkelte kan opleve sig selv gå forrest i inklusionsarbejdet. Forløbet vil introducere forskellige aspekter af narrativ praksis i forhold til konkrete dilemmaer i arbejdet, og der vil være supervision på deltagernes praksis.

FRA TIDLIGERE DELTAGERE:

"Vi har været de eneste to psykologer på "Inklusion i skolen". Vi har fået meget ud af at være i et tværfagligt fællesskab. Martin er en inspirerende og dygtig oplægsholder. Efteruddannelsen har i den grad været befordrende for det psykologfaglige arbejde i PPR. Efteruddannelsen kan virkelig anbefales!"
(Tanja og Mariam, Pædagogisk Udviklingscenter, Slagelse Kommune)

"Jeg har været på mange kurser og efteruddannelser i min tid, men jeg har aldrig oplevet så tæt sammenhæng mellem teori og praksis, som på denne efteruddannelse. Vi bruger faktisk ikke ordet inklusion, men vi taler om det hele tiden."
(Mette, AKT-medarbejder i PPR)

"Efteruddannelsen har været god for mig, fordi det har været meget praksisnært. Allerede efter første kursusgang fik jeg redskaber med mig hjem, som jeg kunne bruge med det samme. Jeg har fået noget med mig hjem hver gang. Efter hver kursusgang har jeg fået bygget mere ovenpå den eksisterende viden. De enkelte metoder supplerer hinanden, og gør dermed mig og den enkelte metode mere kompetent. Jeg har også fået et sprog for nogle af de vanskeligheder, jeg møder i min dagligdag. Også i mit private liv, med mine børn, har jeg haft stor fornøjelse af det, jeg har lært her på kurset. Det har f.eks. været en gave for mig at have blik for min 4-årige søns intensioner frem for hans handlinger. Jeg har også fået øje for kvaliteter hos mig selv, som jeg tidligere har kategoriseret som svagheder. F.eks. da jeg fortalte om, at jeg har det med at rode mig ind i alle mulige projekter. Jeg forbandt det med svaghed indtil Martin spurgte: "Hvilken færdighed er det?" Jeg har siden set det som en styrke. "
(Mette, lærer på en folkeskole)

Snekkersten • start den 27. august 2013
Holdnr. 160-13
Århus • start den 4. september 2013
Holdnr. 161-13

Underviser: Martin Nevers

- Født 1972
- Uddannet folkeskolelærer fra Odense Seminarium
- Ansat i DISPUK 2008
- Martin kommer fra et job som viceforstander på behandlingsinstitutionen Møllebakken
- Har tidligere arbejdet som lærer i en specialpædagogisk kontekst og med familiepleje
- Underviser på DISPUK's 3-årige tværfaglige efteruddannelse
- Arbejder med terapi, coaching og supervision
- Medredaktør på bogen "Narrativ praksis i skolen", Hans Reitels forlag 2012

Hverdagsrevolutionær praksis
Snekkersten & Århus • www.dispuk.dk

LB FORENINGEN

UNDERSTØTTELSER

Medlemmer af LB Foreningen (Lærerstandens Brandforsikring) kan inden 1. oktober ansøge om tildeling af understøttelser.

Efter bestyrelsens skøn tildeles understøttelser fortrinsvis til:

1. Ældre medlemmer eller disses pårørende, der er i økonomisk trang på grund af sygdom eller på grund af andre ganske særlige omstændigheder.

2. Andre medlemmer eller disses pårørende, der er i økonomisk trang på grund af sygdom, forsørgertab eller på grund af andre ganske særlige omstændigheder.

Arbejdsløshed eller status som uddannelsessøgende betragtes ikke i sig selv som ganske særlige omstændigheder. Der ydes ikke tilskud til børn under uddannelse.

Ansøgningsskema rekvireres ved henvendelse til LB Foreningen, Farvergade 17, 1463 København K, telefon 3395 7584 eller e-mail: ja@lb.dk

P.b.v.
Carsten Mørck-Pedersen

ORIENTERING FRA DLF OM LOVINDGREBET

I dette tillæg kan du læse om de ændringer, der sker som følge af Folketingets lovindgreb i overenskomsterne på undervisningsområdet.

FORORD

Overenskomstforhandlingerne blev en voldsom kamp om arbejdstidsaftalerne for undervisere. Det blev en ulige kamp. Arbejdsgiverne havde på forhånd regeringens fulde opbakning til kravet om, at arbejdstidsaftalerne skulle afskaffes. Uden reelle forhandlinger satte de magt bag kravet i form af en lockout, i et omfang der ikke tidligere var set på det danske arbejdsmarked. Lockouten blev da også stoppet med regeringens lovindgreb, som i et og alt tilgodeser arbejdsgivernes krav.

Arbejdstidsbestemmelserne i lovindgrebet giver ingen anvisninger på, hvorledes arbejdstimerne skal administreres. Det overlades fuldt og helt til arbejdsgiverne. Reglerne sikrer ikke nogen former for tid til de mange opgaver, der følger med undervisningen. Det er overladt til kommunalbestyrelsen at sikre rammer for arbejdstiden, og det bliver som udgangspunkt skolelederens opgave at sikre, at lærerne får mulighed for at gennemføre god undervisning.

Lønmæssigt blev resultatet af de fælles KTO-forhandlinger som forventet. Det vil sige en fortsat smal ramme begrundet i den lave lønudvikling, der generelt er i det danske samfund. Vores målsætning om generelle procentvise lønstigninger blev opfyldt. Både hvad angår de generelle lønninger og hvad angår de midler, der var lagt ud til organisationsforhandlinger.

Alligevel er det lønmæssige resultat på vores områder ikke tilfredsstillende, idet lovindgrebet ikke frigjorde de midler, der var bundet i arbejdstidsaftalerne. Værdien af aldersreduktionen på det kommunale område var i fællesskab mellem Lærernes Centralorganisation og KL beregnet til alene minimum 306 millioner kroner, men kompensationsordning i lovindgrebet giver kun 225 millioner kroner. Desuden er der ved tidligere overenskomstforhandlinger brugt midler til forbedring af for eksempel forberedelsestiden og tiden til klasselæreren. Disse midler er ikke blevet frigjort og omsat til lønkroner, hvilket slet og ret må betegnes som en ekspropriation uden erstatning.

I denne orientering kan du læse om det faktuelle indhold af lovindgrebet. På foreningens kongres til september fastlægger vi foreningens strategi i forhold til den nye situation på undervisningsområderne. Så vær med til at diskutere den fremtidige strategi for foreningen i faglig klub, med kredsstyrelsen, med dine delegerede og dine hovedstyrelsesmedlemmer.

Men allerførst vil jeg ønske en god og velfortjent sommerferie, når du når dertil!

Venlig hilsen
Anders Bondo Christensen
Formand for DLF

LOVINDGREBET

I denne artikel beskrives indholdet af det lovindgreb, som Folketinget vedtog d. 26. april 2013, som forlænger og fornyer overenskomsterne og organisationsaftalerne på undervisningsområdet, og som afsluttede arbejdsgivernes lockout på undervisningsområdet.

Artiklen er delt op efter arbejdsgiverområderne: kommunerne, regionerne og staten. På hvert område beskrives ændringerne vedr. løn, pension, arbejdstid og evt. andre ansættelsesvilkår.

ANSATTE I KOMMUNERNE

LØN OG PENSION

1

Generelle lønstigninger

Lønningerne stiger som følge af KTO-forliget således:

- Pr. 1. april 2013 stiger lønnen med 0,5 %
- Pr. 1. oktober 2013 stiger lønnen med 0,2 %*
- Pr. 1. januar 2014 stiger lønnen med 0,5 %
- Pr. 1. oktober stiger lønnen med 0,71 %*.

** Skøn, idet lønstigningen også indeholder lønstigningen fra reguleringsordningen, der p.t. ikke er kendt.*

Se de gennemsnitlige generelle lønstigninger i skema 1 på næste side.

Da der er tale om gennemsnitslønninger, kan lønnen inden for hver stillingskategori stige lidt mere eller lidt mindre afhængigt af bl.a. anciennitet og omfanget af centrale og lokale tillæg.

2

Fritvalgstillæg

Pr. 1. januar 2014 stiger det ikke-pensionsgivende »fritvalgstillæg« med 0,3 % til 0,6 %. I gennemsnit svarer det til ca. 99 kr. pr. måned. Som udgangspunkt er »fritvalgstillægget« et løntillæg, men den enkelte kan ændre det til en forhøjelse af pensionsbidraget med samme procentpoint.

Ændring fra løntillæg til et forhøjet pensionsbidrag (eller omvendt) skal meddeles den nærmeste leder skriftligt inden 1. oktober. Ændringerne får efterfølgende virkning fra førstkommende 1. januar.

Ledergruppen har ikke »fritvalgstillæg«. LC-Lederforum har ønsket at anvende pengene til en forhøjelse af grundlønnen til ledere med grundløn 46 + 2.000 kr., således at den stiger til løntrin 46 + 4.200 kr.

3

Kompensation for udfasning af 60-års regel (aldersreduktion)

Pr. 1. august 2014 får de grupper, der p.t. har en 60-års regel, et tillæg. Det er følgende grupper:

- Børnehaveklasseledere i folkeskolen
- Lærere i folkeskolen
- Lærere ved voksenspecialundervisningen
- Konsulenter ansat før 1. april 2000, der som en personlig ordning er omfattet af arbejdstidsaftale for lærere (omfattet af protokollat 2, § 1, stk. 5).

Tillægget udgør pr. 1. august 2014 (skøn) ca. 300 kr. pr. måned (pensionsgivende) for overenskomstansatte (2.800 kr. i årligt grundbeløb (31.3.2000-niveau)). For tjenestemænd (og overenskomstansatte med ret til tjenestemandspension) udgør tillægget ca. 348 kr. pr. måned (ikke pensionsgivende) (3.250 kr. i årligt grundbeløb (31.3.2000-niveau)).

SKEMA 1					
Stilling	**Lønstigning i gennemsnit pr. måned**				
	Pr. 1.4.2013	Pr. 1.10.2013	Pr. 1.1.2014	Pr. 1.10.2014	I alt*
Børnehaveklasseledere, grundløn	148 kr.	59 kr.	148 kr.	210 kr.	564 kr.
Børnehaveklasseledere, kombi.løn (anc.-løn)	148 kr.	59 kr.	148 kr.	211 kr.	567 kr.
Konsulenter UUV	181 kr.	72 kr.	181 kr.	257 kr.	690 kr.
Lærere, grundløn	158 kr.	63 kr.	158 kr.	224 kr.	602 kr.
Lærere, kombi.løn (anc.-løn)	175 kr.	70 kr.	175 kr.	248 kr.	667 kr.
Skolekonsulenter, grundløn	183 kr.	73 kr.	183 kr.	260 kr.	700 kr.
Skolekonsulenter, kombi.løn (anc.-løn)	184 kr.	74 kr.	184 kr.	261 kr.	702 kr.
Skolepsykologer	199 kr.	80 kr.	199 kr.	283 kr.	762 kr.
Vejledere UUV, grundløn	165 kr.	66 kr.	165 kr.	234 kr.	629 kr.
Vejledere UUV, kombi.løn (anc.-løn)	176 kr.	70 kr.	176 kr.	250 kr.	671 kr.
PB'er i ernær. og sundhed, ernær.- og hushold.øko.	147 kr.	59 kr.	147 kr.	209 kr.	561 kr.
Afdelingsledere, folkeskolen	197 kr.	79 kr.	197 kr.	280 kr.	753 kr.
Afdelingsledere, spec.underv. for voksne	203 kr.	81 kr.	203 kr.	289 kr.	776 kr.
Ledende skolepsykologer	243 kr.	97 kr.	243 kr.	345 kr.	928 kr.
Ledere, folkeskolen	227 kr.	91 kr.	227 kr.	322 kr.	866 kr.
Ledere, spec.underv. for voksne	226 kr.	90 kr.	226 kr.	320 kr.	862 kr.
Ledere, UUV	234 kr.	93 kr.	234 kr.	332 kr.	893 kr.
Mellemledere, folkeskolen	197 kr.	79 kr.	197 kr.	279 kr.	751 kr.
Mellemledere, spec.underv. for voksne	229 kr.	92 kr.	229 kr.	325 kr.	874 kr.
Mellemledere, UUV	193 kr.	77 kr.	193 kr.	274 kr.	737 kr.
Skolekonsulenter med ledelsesbeføjelser	204 kr.	81 kr.	204 kr.	289 kr.	778 kr.
Skolepsykologer med særlige beføjelser	232 kr.	93 kr.	232 kr.	330 kr.	887 kr.
Viceskoleinsp., folkeskolen	205 kr.	82 kr.	205 kr.	290 kr.	781 kr.
Viceskoleinsp., spec.underv. for voksne	197 kr.	79 kr.	197 kr.	280 kr.	754 kr.
** Øre udeladt, men indgår i beregningen. Derfor stemmer »i alt«-tallet ikke altid med summen af tallene i kolonnerne.*					

4

Lokale lønaftaler i A08-kommuner, der omfatter undervisningstillæg mv.

Pr. 1. august 2014 bortfalder de lokale lønaftaler, der er indgået med hjemmel i overenskomstens bilag 3 om lokal lønaftale som følge af Arbejdstidsaftale 2008. I stedet genindføres de undervisningstillæg og andre timebaserede tillæg, i den form de var gældende før OK 08.

Se skema 2 på næste side.

Desuden genindføres bestemmelsen om et lokalt aftalt skaltillæg for selvstyrende team.

De arbejdstidsbestemte tillæg, som har indgået i lokalaftalen, erstattes af en ny ulempegodtgørelse for arbejde efter kl. 17, i weekender og helligdage m.m. Godtgørelsen udgør 25 % af nettotimelønnen. Godtgørelsen kan konverteres til afspadsering. Samtidig afskaffes akkordtillægget. Tillægget for 3-delt tjeneste og lejrskole videreføres.

Loven fastsætter, at i forbindelse med bortfald af de lokale lønaftaler i A08-kommuner anvendes de lokale midler primært til de grupper, som i dag er omfattet af de lokale lønaftaler.

5

ATP

Pr. 1. januar 2014 stiger ATP-satsen, så alle kommer på A-sats. Den samlede ATP-sats stiger fra ca. 238 kr. til 270 kr. pr. måned. 1/3 er egetbidrag, som stiger ca. 11 kr. pr. måned.

SKEMA 2				
Hvem	**Hvad**	**Timegrænse**	**Grundsats**	**Sats pr. 1.8.2014 (skøn)**
Børnehaveklasseledere, grundløn	Undervisningstillæg	300-750 timer	27,09 kr.	34,84 kr.
	Undervisningstillæg	751-835 timer	28,13 kr.	36,17 kr.
	Undervisningstillæg	836 timer →	84,05 kr.	108,09 kr.
Børnehaveklasseledere, kombi.løn (anc.-løn)	Undervisningstillæg	300-750 timer	9,96 kr.	12,81 kr.
	Undervisningstillæg	751-835 timer	28,13 kr.	36,17 kr.
	Undervisningstillæg	836 timer →	84,05 kr.	108,09 kr.
Lærere*, folkeskolen, grundløn	Undervisningstillæg	300-750 timer	27,09 kr.	34,84 kr.
	Undervisningstillæg	751 timer →	84,05 kr.	108,09 kr.
Lærere*, folkeskolen, kombi.løn (anc.-løn)	Undervisningstillæg	300-750 timer	9,96 kr.	12,81 kr.
	Undervisningstillæg	751 timer →	84,05 kr.	108,09 kr.
Børnehaveklasseledere og lærere ved selvstændige specialskoler	Tillæg pr. time	1 time →	18,92 kr.	24,33 kr.
Børnehaveklasseledere, lærere og (skole)konsulenter med specialunv. i specialklasser	Tillæg pr. time	1 time →	32,43 kr.	41,70 kr.
Børnehaveklasseledere, der varetager: særlig støtte til tosprogede elever	Tillæg pr. time	1 time →	18,92 kr.	24,33 kr.
Børnehaveklasseledere, der varetager: unv. i dansk som 2.-sprog i børnehaveklassen	Tillæg pr. time	1 time →	18,92 kr.	24,33 kr.
Børnehaveklasseledere, der varetager: støtte til sproglig udvikling for tosprogede førskolebørn	Tillæg pr. time	1 time →	18,92 kr.	24,33 kr.
** Og konsulenter ansat før 1. april 2000, der som en personlig ordning er omfattet af arbejdstidsaftale for lærere (omfattet af protokollat 2, § 1, stk. 5).*				

Øvrige timebaserede funktionstillæg (fx tale-/høretillægget) videreføres uændret.

6

Øvrige lønmæssige ændringer

Skal-bestemmelsen om funktionsløn til klasselærere med lokalt aftalt akkord ophæves. Der kan dog fortsat lokalt aftales klasselærertillæg. De arbejdstidsbestemte tillæg og akkordtillægget i A05-kommuner stiger i perioden 1. januar til 31. juli 2014. Desuden er der mindre ændringer i praktikaftalen.

7

Arbejdstid

De nuværende arbejdstidsaftaler er gældende i resten af dette skoleår og i skoleåret 2013-14. Det gælder også de lokalt indgåede arbejdstidsaftaler.

For skolepsykologer og skolekonsulenter uden ledelsesbeføjelse sker der ingen ændringer. De vil fortsat være omfattet af »Aftale om godtgørelse for merarbejde til tjenestemænd uden højeste tjenestetid«.

Pr. 1. august 2014 ophæves alle arbejdstidsaftalerne for børnehaveklasseledere, lærere i folkeskolen og lærere ved voksenspecialundervisning. Med bortfald af disse bortfalder alle lokale arbejdstidsaftaler med hjemmel i disse.

»Rammeaftale om decentrale arbejdstidsaftaler« er ikke ophævet. Derfor fortsætter ikke-opsagte decentrale arbejdstidsaftaler med hjemmel i Rammeaftalen – også efter 1. august 2014.

I kommuner uden decentral arbejdstidsaftale gælder lovens bilag »Arbejdstidsregler for undervisningsområdet i kommunerne« pr. 1. august 2014. Disse arbejdstidsregler beskrives i det følgende:

Arbejdstiden ved fuldtidsbeskæftigelse udgør gennemsnitlig 37 timer om ugen. Arbejdstiden beregnes og opgøres for en periode på 1 år (normperioden). Normperiodens arbejdstid beregnes som 7,4 timer x antallet af kalenderdage ekskl. fridage og søgnehelligdage. Ved fridage forstås periodens lørdage og søndage. Søgnehelligdage er påskehelligdagene, store bededag, Kristi himmelfartsdag, 2. pinsedag, juledag, 2. juledag og nytårsdag. Det præciseres, at juleaftensdag, nytårsaftensdag og grundlovsdag ikke er helligdage.

Herudover er der ikke flere begrænsninger – bortset fra feriebestemmelserne – på antallet af arbejdsdage. De maksimale 209 arbejdsdage, som kendes i de nuværende arbejdstidsaftaler, er bortfaldet.

Arbejdstiden skal så vidt muligt være samlet og normalt tilrettelægges på hverdage i dagtimerne.

Forud for hver normperiode udarbejder ledelsen til den ansatte en opgaveoversigt, som overordnet angiver de arbejdsopgaver, den ansatte skal løse. Oversigten udarbejdes på baggrund af dialog mellem ledelsen og den ansatte, hvor

der bl.a. afstemmes forventninger til, om lærerens samlede arbejdstid er fyldt op med de tildelte opgaver.

Opgaveoversigten er ikke et bindende tilsagn om, hvilke opgaver den ansatte skal løse. Hvis der i løbet af perioden opstår behov for væsentlige ændringer i opgavernes indhold og omfang, drøftes dette mellem ledelsen og den ansatte, herunder drøftes eventuelle konsekvenser af ændringerne.

Skoleledelsen er løbende opmærksom på lærernes præsterede arbejdstid og drøfter eventuelle justeringer af opgaver/prioriteringer med den enkelte lærer efter behov.

Når arbejdstiden skal opgøres, medregnes tiden mellem mødetidspunkt og det tidspunkt, hvor den ansatte kan forlade arbejdsstedet. Lejrskole, studieture mv. medregnes dog højst med 14 timer pr. døgn.

På arbejdsdage med ret til fravær, fx sygedage, medregnes de timer, som den ansatte skulle have arbejdet den pågældende dag. Hvis der ikke er fastsat noget timetal den pågældende dag, medregnes dagen med 7,4 timer for fuldtidsansatte.

Desuden er der diverse regler vedr. medregning af afspadsering fra tidligere normperioder, kombinationsbeskæftigelse, frikøb til organisationsarbejde m.m.

Overtid opstår, hvis den præsterede arbejdstid overstiger arbejdstiden for normperioden. Overtid afspadseres eller udbetales i den følgende normperiode med et tillæg på 50 % for fuldtidsansatte.

Da lovindgrebet kun beskriver regler og ikke beskriver administrative procedurer, er det lagt ud til arbejdsgiverne, hvordan opgørelse af arbejdstiden skal ske. I lovbemærkningerne nævnes, at ledelsen kan etablere et tidsregistreringssystem, som kan understøtte ledelsens løbende dialog med den ansatte om tilrettelæggelse, udførelse og prioritering af arbejdet. Et tidsregistreringssystem kan desuden anvendes ved opgørelse af de ansattes samlede arbejdstid ved normperiodens afslutning.

Ferieaftalens bestemmelser gælder med undtagelse af de fulde rettigheder vedr. den 6. ferieuge. Det betyder, at den ansatte har ret til 3 ugers sammenhængende ferie i ferieperioden fra 1. maj til 30. september. Derudover er der 2 almindelige ferieuger plus den 6. ferieuge. De særlige regler, der gælder i de nuværende arbejdstidsaftaler vedr. 6. ferieuge om, at den ansatte ikke kan kræve, at 6. ferieuge afholdes på hele dage, ligesom andre kommunalt ansatte, er videreført i de nye arbejdstidsregler. Den ansatte skal meddele skolelederen, om vedkommende ønsker ferietimerne vedr. den 6. ferieuge udbetalt eller afviklet som en nedsættelse af årsnormen. Kun hvis forholdene tillader det, kan 6. ferieuge afholdes som hele dage.

Aldersreduktionen er afskaffet for alle, der 1. august 2013 ikke er fyldt 57 år. For børnehaveklasseledere og lærere i folkeskolen, lærere ved voksenspecialundervisningen og konsulenter ansat før 1. april 2000, der som en personlig ordning er omfattet af arbejdstidsaftale for lærere (omfattet af protokollat 2, § 1, stk. 5), der pr. 31. juli 2013 er fyldt 57 år, videreføres den nuværende ordning.

Ansatte, der pr. 31. juli 2013 er fyldt 50 år, men ikke 57 år, har – når de fylder 60 år – ret til nedsat arbejdstid med op til 175 timer årligt mod tilsvarende lønnedgang. Dog optjenes fortsat fuld pensionsret. Deltidsansatte har ret til forholdsmæssig arbejdstidsnedsættelse.

Muligheden for at konvertere de timebaserede specialundervisningstillæg til forberedelsestid ophæves.

ANSATTE I REGIONERNE

LØN OG PENSION

1

Generelle lønstigninger

Lønningerne stiger som følge af KTO-forliget således:

- Pr. 1. april 2013 stiger lønnen med 0,5 %
- Pr. 1. oktober 2013 stiger lønnen med 0,21 %*
- Pr. 1. januar 2014 stiger lønnen med 0,5 %
- Pr. 1. oktober stiger lønnen med 0,71 %*.

** Skøn, idet lønstigningen også indeholder lønstigningen fra reguleringsordningen, der p.t. ikke er kendt.*

Se den gennemsnitlige lønstigning i skema 3 på næste side.

Da der er tale om gennemsnitslønninger, kan lønnen inden for hver stillingskategori stige lidt mere eller lidt mindre afhængigt af bl.a. anciennitet og omfanget af centrale og lokale tillæg.

SKEMA 3					
Stilling	**Lønstigning i gennemsnit pr. måned**				
	Pr. 1.4.2013	Pr. 1.10.2013	Pr. 1.1.2014	Pr. 1.10.2014	I alt*
PB'er i ernær. og sundhed/ernær.- og hushold.øko.	145 kr.	61 kr.	145 kr.	206 kr.	556 kr.
Konsulenter/skolepsykologer	186 kr.	78 kr.	186 kr.	263 kr.	712 kr.
Ledere	225 kr.	94 kr.	225 kr.	319 kr.	863 kr.
Lærere, grundløn	166 kr.	70 kr.	166 kr.	236 kr.	638 kr.
Lærere, kombi.løn (anc.-løn)	187 kr.	78 kr.	187 kr.	265 kr.	717 kr.
Børnehaveklasseledere	Færre end 5. Derfor ingen oplysninger om gennemsnitslønnen i statistikken.				

** Øre udeladt, men indgår i beregningen. Derfor stemmer »i alt«-tallet ikke altid med summen af tallene i kolonnerne.*

2

Pensionsgivende tillæg

For børnehaveklasseledere, lærere/overlærere, skolepsykologer og skolekonsulenter stiger »det pensionsgivende tillæg« på 925 kr. til 1.700 kr. (årligt grundbeløb niveau 31/3 2000).

For ernærings- og husholdningsøkonomer stiger »det pensionsgivende tillæg« på 10.925 kr. til 11.700 kr. (årligt grundbeløb niveau 31/3 2000).

Begge stigninger svarer i gennemsnit til ca. 83 kr. pr. måned + pension.

LC-Lederforum har ønsket at anvende pengene til en forhøjelse af grundlønnen til ledere med grundløn 46 + 2.000 kr., således at den stiger til løntrin 46 + 4.200 kr.

Stigningen træder i kraft d. 1. januar 2014.

3

Kompensation for udfasning af 60-års regel (aldersreduktion)

Pr. 1. august 2014 får de grupper, der p.t. har en 60-års regel, et tillæg. Det er følgende grupper: børnehaveklasseledere og lærere/overlærere ved specialundervisning for børn og voksne.

Tillægget udgør pr. 1. august 2014 (skøn) ca. 300 kr. pr. måned (pensionsgivende) for overenskomstansatte (2.800 kr. i årligt grundbeløb (31.3.2000-niveau)). For tjenestemænd (og overenskomstansatte med ret til tjenestemandspension) udgør tillægget ca. 348 kr. pr. måned (ikke pensionsgivende)(3.250 kr. i årligt grundbeløb (31.3.2000-niveau)).

4

Godtgørelse for undervisningstimer ud over 680/800

Pr. 1. august 2014 bortfalder alle protokollaterne vedr. arbejdstid, herunder Protokollat A. I henhold til § 14 i dette protokollat ydes en godtgørelse på 100 kr. fra og med 681. undervisningstime for lærere/overlærere og for undervisningstimer ud over 800 for børnehaveklasseledere. Denne bestemmelse er ikke videreført i lovindgrebet. Det anser foreningen som en fejl (lovsjusk), da alle andre eksisterende tillæg på alle 3 arbejdsgiverområder er videreført. Dette spørgsmål vil foreningen forfølge.

5

Lokale lønaftaler på institutioner, der anvender Protokollat E (A08-aftalen for lærere ved specialundervisning for børn) og G (A08-aftalen for lærere ved voksenspecialundervisning)

Efter loven bortfalder de lokale lønaftaler, der er indgået med hjemmel i bilag 3 til Protokollat E (A08-aftalen for lærere ved specialundervisning for børn), pr. 1. august 2014. Den lokale lønaftale kompenserer for bl.a. arbejdstidsbestemte tillæg, tillæg for arbejde i selvstyrende team og for godtgørelse for undervisning ud over 680 timer. Desuden kan lokale lønmidler indgå i den lokale lønaftale.

De arbejdstidsbestemte tillæg, som er indgået i lokalaftalerne, erstattes af en ny ulempegodtgørelse for arbejde efter kl. 17, i weekender og helligdage m.m. Godtgørelsen udgør 25 % af nettotimelønnen. Godtgørelsen kan konverteres til afspadsering. Tillægget for 3-delt tjeneste og lejrskole videreføres.

Bestemmelsen om et lokalt aftalt skal-tillæg for selvstyrende team videreføres.

Godtgørelsen for undervisning ud over 680 timer er ikke videreført. Dette forhold vil foreningen som beskrevet i pkt. 4 forfølge.

Loven fastsætter, at i forbindelse med bortfald af de lokale lønaftaler på institutioner, der anvender Protokollat E (A08-aftalen for lærere ved specialundervisning for børn), anvendes de lokale midler primært til de grupper, som i dag er omfattet af de lokale lønaftaler.

Også i henhold til bilag 4 til Protokollat G (A08-aftalen for lærere ved voksenspecialundervisning) skal der indgås en lokal lønaftale, der kompenserer for bl.a. arbejdstidsbestemte tillæg og tillæg for arbejde i selvstyrende team. Dette protokollat bortfalder også pr. 1. august 2014, men det er ikke beskrevet i loven, at den lokale lønaftale bortfalder.

Også dette anser foreningen som en fejl, som foreningen vil forfølge.

6 ATP

Pr. 1. januar 2014 stiger ATP-satsen, så alle kommer på A-sats. Den samlede ATP-sats stiger fra ca. 238 kr. til 270 kr. pr. måned. 1/3 er egetbidrag, som stiger ca. 11 kr. pr. måned.

7 Øvrige lønmæssige ændringer

De arbejdsbestemte tillæg, som anvendes i A05-aftalerne, stiger i perioden 1. januar til 31. juli 2014. Desuden er der ændret i praktikaftalen.

8 Arbejdstid

De nuværende arbejdstidsaftaler er gældende indtil 31. juli 2014. Det gælder også de lokalt indgåede arbejdstidsaftaler.

Pr. 1. august 2014 ophæves alle arbejdstidsaftalerne for børnehaveklasseledere, lærere ved specialundervisning for børn og voksne. Med bortfald af disse bortfalder alle lokale arbejdstidsaftaler med hjemmel i disse.

For skolepsykologer og skolekonsulenter uden ledelsesbeføjelse sker der ingen ændringer. De vil fortsat være omfattet af »Aftale om godtgørelse for merarbejde til tjenestemænd uden højeste tjenestetid«.

»Rammeaftale om decentrale arbejdstidsaftaler« er ikke ophævet. Derfor fortsætter ikke-opsagte decentrale arbejdstidsaftaler med hjemmel i Rammeaftalen – også efter 1. august 2014.

På regionale institutioner uden decentral arbejdstidsaftale gælder lovens bilag »Arbejdstidsregler for undervisningsområdet i regionerne« pr. 1. august 2014. Disse arbejdstidsregler beskrives i det følgende:

Arbejdstiden ved fuldtidsbeskæftigelse udgør gennemsnitlig 37 timer om ugen. Arbejdstiden beregnes og opgøres for en periode på 1 år (normperioden). Normperiodens arbejdstid beregnes som 7,4 timer x antallet af kalenderdage ekskl. fridage og søgnehelligdage. Ved fridage forstås periodens lørdage og søndage. Søgnehelligdage er påskehelligdagene, store bededag, Kristi himmelfartsdag, 2. pinsedag, juledag, 2. juledag og nytårsdag. Det præciseres, at juleaftensdag, nytårsaftensdag og grundlovsdag ikke er helligdage.

Herudover er der ikke flere begrænsninger – bortset fra feriebestemmelserne – på antallet af arbejdsdage. Bestemmelsen i den nuværende A05-aftale om, at kreds og region skal aftale det maksimale antal mødedage, er bortfaldet ligesom tilbagefaldsbestemmelsen om, at op til 20 dage kan friholdes for undervisning og øvrige opgaver. Også bestemmelsen i A08-aftalerne om maksimalt 209 arbejdsdage er bortfaldet.

Arbejdstiden skal så vidt muligt være samlet og normalt tilrettelægges på hverdage i dagtimerne.

Forud for hver normperiode udarbejder ledelsen til den ansatte en opgaveoversigt, som overordnet angiver de arbejdsopgaver, den ansatte skal løse. Oversigten udarbejdes på baggrund af dialog mellem ledelsen og den ansatte, hvor der bl.a. afstemmes forventninger til, om lærerens samlede arbejdstid er fyldt op med de tildelte opgaver.

Opgaveoversigten er ikke et bindende tilsagn om, hvilke opgaver den ansatte skal løse. Hvis der i løbet af perioden opstår behov for væsentlige ændringer, drøftes dette mellem ledelsen og den ansatte, herunder drøftes eventuelle konsekvenser af ændringerne.

Ledelsen er løbende opmærksom på lærernes præsterede arbejdstid og drøfter eventuelle justeringer af opgaver/prioriteringer med den enkelte lærer efter behov.

Når arbejdstiden skal opgøres, medregnes tiden mellem mødetidspunkt og det tidspunkt, hvor den ansatte kan forlade arbejdsstedet. Lejrskole, studieture mv. medregnes dog højst med 14 timer pr. døgn.

På arbejdsdage med ret til fravær, fx sygedage, medregnes de timer, som den ansatte skulle have arbejdet den pågældende dag. Hvis der ikke er fastsat noget timetal den pågældende dag, medregnes dagen med 7,4 timer for fuldtidsansatte.

Desuden er der diverse regler vedr. medregning af afspadsering fra tidligere normperioder, kombinationsbeskæftigelse, frikøb til organisationsarbejde m.m.

Overtid opstår, hvis den præsterede arbejdstid overstiger arbejdstiden for normperioden. Overtid afspadseres eller udbetales i den følgende normperiode med et tillæg på 50 % for fuldtidsansatte.

Da lovindgrebet kun beskriver regler og ikke beskriver administrative procedurer, er det lagt ud til arbejdsgiverne, hvordan opgørelse af arbejdstiden skal ske. I lovbemærkningerne nævnes, at ledelsen kan etablere et tidsregistreringssystem, som kan understøtte ledelsens løbende dialog med den ansatte om tilrettelæggelse, udførelse og prioritering af arbejdet. Et tidsregistreringssystem kan desuden anvendes ved opgørelse af de ansattes samlede arbejdstid ved normperiodens afslutning.

Ferieaftalens bestemmelser gælder med undtagelse af de fulde rettigheder vedr. den 6. ferieuge. Det betyder, at den ansatte har ret til 3 ugers sammenhængende ferie i ferieperioden fra 1. maj til 30. september. Derudover er der 2 almindelige ferieuger plus den 6. ferieuge. De særlige regler, der gælder i de nuværende arbejdstidsaftaler vedr. 6. ferieuge om, at den ansatte ikke kan kræve, at 6. ferieuge afholdes på hele dage, ligesom andre regionalt ansatte, er videreført i de nye arbejdstidsregler. Den ansatte skal meddele lederen, om vedkommende ønsker ferietimerne vedr. den 6. ferieuge udbetalt eller afviklet som en nedsættelse af årsnormen. Kun hvis forholdene tillader det, kan 6. ferieuge afholdes som hele dage.

Aldersreduktionen er afskaffet for alle, der 1. august 2013 ikke er fyldt 57 år. For børnehaveklasseledere og lærere/overlærere ved specialundervisning for børn, der pr. 31. juli 2013 er fyldt 57 år, videreføres ordningen fra de nuværende A08-aftaler for specialundervisning for børn, hvor arbejdstiden reduceres med 25 minutter for hver 60 minutters undervisning. For lærere ved voksenspecialundervisningen videreføres ordningen, hvor arbejdstiden reduceres med 21 minutter for hver 60 minutters undervisning.

Ansatte, der pr. 31. juli 2013 er fyldt 50 år, men ikke 57 år, har – når de fylder 60 år – ret til nedsat arbejdstid med op til 175 timer årligt mod tilsvarende lønnedgang. Dog optjenes fortsat fuld pensionsret. Deltidsansatte har ret til forholdsmæssig arbejdstidsnedsættelse.

ANSATTE I STATEN
LØN OG PENSION

1
Generelle lønstigninger

Der er i CFU-forliget aftalt en generel lønstigning pr. 1. april 2013 på 0,82 %, men da reguleringsordningen har givet de statsansatte en overdækning i forhold til lønudviklingen på det private arbejdsmarked af samme størrelse, er der ingen lønregulering pr. 1. april 2013.

Lønningerne stiger som følge af CFU-forliget med 1,1 % pr. 1. april 2014. Lønstigningen indeholder også lønstigningen fra reguleringsordningen, der p.t. ikke er kendt. Derfor er de 1,1 % et skøn.

Hertil kommer den skønnede reststigning, som traditionelt er højere på statens område end i kommuner og regioner. Reststigning er forskellen mellem den af Danmarks Statistik opgjorte lønudvikling og de centralt aftalte lønstigninger. Reststigningen består af lokal løndannelse, anciennitetsbaserede stigninger, ændringer i personalesammensætningen og opgaveflytninger. Det skønnes, at den samlede reststigning på statens område samlet vil blive ca. 1 procent i OK 13-perioden. Der er tale om et gennemsnit, og det er ikke en stigning, som alle grupper automatisk får del i.

Tallene i skema 4 er gennemsnitstal for grupperne og angiver udelukkende den aftalte generelle lønstigning (inkl. reguleringsordningen). Se næste side.

Da der er tale om gennemsnitslønninger, kan lønnen inden for hver stillingskategori stige lidt mere eller lidt mindre afhængigt af bl.a. anciennitet og omfanget af centrale og lokale tillæg.

Øvrige medlemmer, som er omfattet af en LC-aftale med staten, omfattes naturligvis også af de generelle lønstigninger. Det er fx ansatte i ministerier, styrelser og andre statslige institutioner.

SKEMA 4	
Stilling	**Lønstigning pr. 1. april 2014 i gennemsnit pr. måned**
Frie fagskoler, lærere	342 kr.
Frie fagskoler, viceforstandere	411 kr.
Frie fagskoler, forstandere	471 kr.
Private gymnasiers grundskoleafd., børnehaveklasseledere	340 kr.
Private gymnasiers grundskoleafd., lærere	367 kr.
Private gymnasiers grundskoleafd., viceinspektører	484 kr.
Private gymnasiers grundskoleafd., afd.inspektører	529 kr.
SoSu., lærere, hovedstaden	341 kr.
SoSu., lærere, provins	358 kr.
SoSu., ledere, lønramme 35	518 kr.
Dansk Røde Kors Asylafd., lærere	343 kr.
Dansk Røde Kors Asylafd., ledere	Færre end 5. Derfor ingen oplysninger om gennemsnitslønnen i statistikken.
** Øre udeladt, men indgår i beregningen. Derfor stemmer »i alt«-tallet ikke altid med summen af tallene i kolonnerne.*	

2

Permanent lønsystem for private gymnasiers grundskoler samt husholdnings- og håndarbejdsskoler (Frie Fagskoler)

Der indføres et nyt permanent lønsystem for lærere og børnehaveklasseledere ved private gymnasiers grundskoler og husholdnings- og håndarbejdsskoler (Frie Fagskoler). Det nye lønsystem træder i kraft den 1. august 2013. Indtil denne dato gælder det midlertidige lønsystem, der blev aftalt ved OK 2008.

Med det nye lønsystem indføres et nyt permanent basislønstrin 4 (12 års anciennitet), der erstatter det hidtidige garantilønstrin.

Det nye basislønstrin 4 er for lærere 351.388 kr. pr. år og for børnehaveklasseledere 309.054 kr. pr. år (31. marts 2012-niveau). I nutidspenge er det 355.970 kr. pr. år for lærere og 313.084 kr. pr. år for børnehaveklasseledere. Der er ikke betalt med overenskomstmidler for denne forbedring. Dog indeholder det nye lønsystem ikke den pligtudmøntning af lokal løn, som skolerne hidtil har været pålagt, ligesom der ikke længere eksisterer et økonomisk råderumspapir.

Ansatte, der pr. 1. april 2013 har 12 års anciennitet og derover, vil med indplacering på trin 4 oppebære samme løn som hidtil. Overstiger den nuværende løn (eksklusive pension) pr. 1. april 2013 niveauet for trin 4 (eksklusive pension), ydes et pensionsgivende varigt tillæg »trin 4-tillæg« til udligning af forskellen.

Til lærere og børnehaveklasseledere, der indplaceres på basislønstrin 1-3, ydes et ikke-pensionsgivende OK 08-tillæg på hhv. 5.200 kr. (basistrin 1), 7.900 kr. (basistrin 2) og 7.900 kr. (basistrin 3), alle i niveau 31. marts 2012. I nutidspenge er det henholdsvis 5.268 kr., 8.003 kr. og 8.003 kr.

3

Kompensation for udfasning af 60-års regel (aldersreduktion)

Pr. 1. august 2014 får de grupper, der p.t. har en 60-års regel, et tillæg. Det er følgende grupper:

- Lærere og børnehaveklasseledere ved private gymnasiers grundskoleafdelinger
- Lærere ved husholdnings- og håndarbejdsskoler (Frie Fagskoler).

Tillægget udgør pr. 1. august 2014 (skøn) ca. 239 kr. pr. måned (+ pension) (2.800 kr. i årligt grundbeløb (31.3.2012-niveau)).

4 Arbejdstid

De nuværende arbejdstidsaftaler, herunder eventuelle lokalaftaler, er gældende i resten af dette skoleår og i skoleåret 2013-14.

Pr. 1. august 2014 indføres der fælles arbejdstidsregler på LC-organisationernes undervisningsområder i staten. For foreningens vedkommende drejer det sig om disse skoleformer:

- Private gymnasiers grundskoleafdelinger
- SoSu-skoler
- Husholdnings- og håndarbejdsskoler (Frie Fagskoler)
- Dansk Røde Kors, Asylafdelingens skoler.

Arbejdstidsprotokollaterne ændres, så der henvises til den gældende aftale om »Arbejdstid for tjenestemænd i staten«, dog med den væsentlige modifikation, at normperioden på undervisningsområdet er fastsat til et år, hvor den for andre grupper er en måned.

Arbejdstiden ved fuldtidsbeskæftigelse udgør gennemsnitlig 37 timer om ugen. Arbejdstiden beregnes og opgøres for normperioden. Normperiodens arbejdstid beregnes som 7,4 timer x antallet af kalenderdage ekskl. fridage og søgnehelligdage. Ved fridage forstås periodens lørdage og søndage. Søgnehelligdage er påskehelligdagene, store bededag, Kristi himmelfartsdag, 2. pinsedag, juledag, 2. juledag og nytårsdag. Det præciseres, at juleaftensdag, nytårsaftensdag og grundlovsdag ikke er helligdage.

Herudover er der ikke flere begrænsninger – bortset fra feriebestemmelserne – på antallet af arbejdsdage.

Arbejdstiden skal så vidt muligt være samlet og normalt tilrettelægges på hverdage i dagtimerne.

Forud for normperioden udarbejder ledelsen en opgaveoversigt, der overordnet skal angive de arbejdsopgaver, den ansatte påtænkes at løse i perioden. Hvis der opstår behov for at ændre væsentligt på indhold og omfang af arbejdsopgaver, der fremgår af opgaveoversigten, drøftes dette mellem ledelsen og den ansatte. Eventuelle konsekvenser af ændringen skal drøftes.

Når arbejdstiden skal opgøres, medregnes tiden mellem mødetidspunkt og det tidspunkt, hvor den ansatte kan forlade arbejdsstedet.

På arbejdsdage med ret til fravær, fx sygedage, medregnes de timer, som den ansatte skulle have arbejdet den pågældende dag. Hvis der ikke er fastsat noget timetal den pågældende dag, medregnes dagen med 7,4 timer for fuldtidsansatte.

Overtid opstår, hvis den præsterede arbejdstid overstiger arbejdstiden for normperioden. Overtid afspadseres eller udbetales i den følgende normperiode med et tillæg på 50 % for fuldtidsansatte.

Da lovindgrebet kun beskriver regler og ikke beskriver administrative procedurer, er det lagt ud til arbejdsgiverne, hvordan opgørelse af arbejdstiden skal ske. I lovbemærkningerne nævnes, at ledelsen kan etablere et tidsregistreringssystem, som kan understøtte ledelsens løbende dialog med den ansatte om tilrettelæggelse, udførelse og prioritering af arbejdet. Et tidsregistreringssystem kan desuden anvendes ved opgørelse af de ansattes samlede arbejdstid ved normperiodens afslutning.

Ferielovens og ferieaftalens bestemmelser gælder med undtagelse af de fulde rettigheder vedr. den 6. ferieuge (de særlige feriedage). Det betyder, at den ansatte har ret til 3 ugers sammenhængende ferie i hovedferieperioden fra 1. maj til 30. september. Derudover er der 2 almindelige ferieuger plus den 6. ferieuge. De særlige regler, der gælder i de nuværende arbejdstidsaftaler for de frie skoler og for Asylafdelingens skoler under Dansk Røde Kors, som betyder, at den ansatte ikke kan kræve, at 6. ferieuge afholdes på hele dage, er videreført i de nye arbejdstidsregler. Hovedreglen er, at de særlige feriedage indregnes i arbejdstiden. Skolen og den ansatte kan aftale, at de særlige feriedage i stedet godtgøres kontant ved skoleårets udløb. Indregningen af de 5 særlige feriedage sker fra 1. august 2014 med 7,4 timer pr. dag og ikke som hidtil på disse skoleområder med 5,4 timer pr. dag.

Aldersreduktionen er afskaffet for alle, der d. 1. august 2013 ikke er fyldt 57 år. For lærere og børnehaveklasseledere ved private gymnasiers grundskoleafdelinger og lærere ved husholdnings- og håndarbejdsskoler (Frie Fagskoler), der er fyldt 57 år senest 31. juli 2013, videreføres den nuværende ordning.

Ansatte, der pr. 31. juli 2013 er fyldt 50 år, men ikke 57 år, har – når de fylder 60 år – ret til nedsat arbejdstid med op til 175 timer årligt mod tilsvarende lønnedgang. Dog optjenes fortsat fuld pensionsret. Deltidsansatte har ret til forholdsmæssig arbejdstidsnedsættelse.

KLAR TIL DET NYE SKOLEÅR?

stav

SYSTEM TIL BOGSTAVINDLÆRING, STAVNING OG GRAMMATIK

Revideret i forhold til de nye retskrivnings-regler

Bestil STAV til det nye skoleår

Alle STAV elevbøger og lærervejledninger er nyreviderede i henhold til de nyeste retskrivningsregler, 2012. Prisen er uændret.

STAV er et systematisk stavemateriale til 0.-8. klasse, som opfylder kravene i Fælles Mål. Indeholder oplæg til både fælles undervisning i klassen og individuelt arbejde.

STAV Whiteboard – GRATIS

Alle STAV-systemets elevbøger findes i en elektronisk udgave til klasseundervisningen. Den giver læreren mulighed for på en nem måde at gennemgå opgaverne i klassen. Kan downloades gratis til det klassetrin, man har købt stavehæfter til.

LÆS MERE OG BESTIL PÅ DPF.DK

PSYKOLOGI ORGANISATION PÆDAGOGIK | DANSK PSYKOLOGISK FORLAG

KNABROSTRÆDE 3, 1. SAL • 1210 KØBENHAVN K
TLF.: 4546 0050 • INFO@DPF.DK • WWW.DPF.DK

At anskue: Anskuelsesbilleder blev populære i de danske skoler i slutningen af 1800-tallet, og billedernes udbredelse fulgtes af en ny opfattelse af, hvordan barnet skulle lære, og hvordan undervisning skulle tilrettelægges.

At anskue

Anskuelsesmetoden og dens mange modeller og billeder var en ny pædagogisk tilgang til, hvordan og hvad børn skulle lære i skolen. Barnet skulle i højere grad selv betragte verden, tænke rationelt, kategorisere, analysere og formulere sine iagttagelser. Barnet skulle »lære at lære«, og ved hjælp af billeder og modeller kunne læreren anskueliggøre verden for barnet.

Lærerinden og pædagogen Kirstine Frederiksen udgav i 1896 en vejledning til anskuelsesmetoden, hvor hun i detaljer beskrev, hvordan man kunne stille barnet ledende spørgsmål, der kunne hjælpe det til selv at forstå verden omkring sig. Læreren var fødselshjælper, og anskuelsesbilleder og modeller var hjælpemidlerne. I centrum var, at barnet selv skulle erkende verden omkring sig, og billederne skulle anskueliggøre verdens sammenhænge.

Metoden blev blåstemplet i 1899 med den nye folkeskolelov. I det cirkulære, der angav fagenes indhold, findes anskuelsesundervisning som et selvstændigt fag! Faget var obligatorisk som et introduktionsfag i de yngste klasser, der skulle lære de almene begreber, få en fælles referenceramme og vænnes til selvstændig tænkning som forberedelse til den videre undervisning.

OLD SCHOOL/NEW SCHOOL
Vi graver i historiske gemmer og sætter kuriositeterne i perspektiv med nutiden.

Anskuelsesundervisningen introducerede således børnene til viden om hjemstavn, natur, arbejdsliv, vejr og geografi, fysiske sammenhænge, farver, materialer og historiens gang.

Gennem billederne og de situationer, de afbildede, fik børnene et indtryk af, hvordan verden hang sammen – og hvordan den burde hænge sammen. Selvom der fandtes billeder, der advarede mod druk, tyveri og anden dårlig opførsel, så er de fleste anskuelsesbilleder ideelle fremstillinger. Det er naturens perfektion, storslåede bygninger og de sunde arbejdere og børn, der afbildes, og faget var således ikke blot dannende, men også normdannende.

Anne Katrine Gjerløff, ph.d., projektkoordinator, Sekretariatet for »Skole i 200 år«, Aarhus Universitet.

ANSKUELIGHEDSTAVLER

En af de tusindvis af anskuelsestavler, der blev produceret til skoleundervisning i årtierne omkring 1900. Mange billeder viser dyr, planter og geografiske emner, mens andre viser byliv, landarbejdere og scener fra hjemmet. Disse billeder viste børnene, hvordan det gode hjem og det korrekte liv så ud. Her ses, hvordan den flittige fader udfører sit erhverv, mens hustruen serverer kaffe, og de mindste læser og leger og hjælper til. I køkkenet står kokkepigen for aftensmaden. Sådan bør et rigtigt hjem se ud!

Foto: Bo Tornvig

SMARTBOARDS

Lærerinden Kirstine Frederiksen var en nytænkende pædagog, der brugte billedmediet aktivt. Hun udgav blandt andet en bog med anvisninger til, hvordan læreren kunne tegne smukke billeder på den sorte tavle for både at more og belære børnene. Samme funktion har smartboards, som er blevet udnævnt til »den mest epokegørende forbedring af undervisningens kvalitet i nyere tid«. Samme status havde anskuelsesbillederne i 1900, men spørgsmålet er, om ordene YouTube, smartboard og Google vil synes lige så bedagede om 100 år, som ordet anskuelsestavle gør i dag.

Visuelle virkemidler

En af de vigtige ændringer i livsvilkårene, siden anskuelsesundervisningen blev kanoniseret i skolelovgivningen i 1899, er den rigdom af billeder, der omgiver os overalt. For nogle år siden talte man om et *billedbombardement*, og det er nu blevet hverdag.

Store værker reklamerede så sent som for hundrede år siden med, at de var i stand til at bringe illustrationer, for eksempel lancerede P. Hansens litteraturhistorie i 1902 med disse oplysninger på titelbladet: »300 Forfatterportraiter, 63 Haandskriftfacsimiler, 158 Initialer, Titelblade, Textprøver, polemiske Billeder og andre Illustrationer«. Med samme vægt på billedsiden opstod i 1877 et nyt ugeblad, det senere *Familie Journalen*, under betegnelsen *Illustreret Familiejournal*.

Endnu i de første årtier efter Anden Verdenskrig var der ret få billeder i lærebøgerne; det var fotografier i sort/hvid eller stregtegninger. Der var så få, at mange tidligere skoleelever et halvt århundrede senere kan huske dem, for eksempel fra læsebøger, historiebøger og geografibøger. Anskuelsesbillederne var stadig tilgængelige, men brugtes ikke meget.

Ordet *anskue* er også ved at blive sjældent. Vi har lånt det fra tysk, og det kan i nogle kredse stadig høres, når der tales om *livsanskuelse*, et ord, som først blev anvendt i midten af 1800-tallet.

Det er, som der står i den skolehistoriske artikel, nok tvivlsomt, om *smartboard* og verbet *google* vil holde lige så længe som *anskuelsesbilleder*. Det vil nok gå for dem som for *sproglaboratorier* og *AV-midler*, at de langsomt går af brug. Ordet *smartboard* kom ind i midten af 1990'erne, og den tekniske udvikling går nu så hurtigt, at der nok skal komme endnu »smartere tavler« i løbet af kort tid, ligesom der vil udvikle sig nye søgesystemer. Men sproget skal nok været parat med nye betegnelser!

Professor Higgins

At skrive sig til læsning

Elevernes læsekompetencer øges, når de lærer at læse med udgangspunkt i egne tekster. Samtidig bliver de hurtigere og bedre til at skrive, når de bruger computeren frem for papir og blyant, viser den norske lektor Arne Tragetons forskning, som han beskriver i denne kronik.

KRONIK
ARNE TRAGETON
LEKTOR

Computeren er med som skriveredskab i trinmålene for dansk i 2. klasse, men noget tyder på, at dansklærerne ikke har fået øjnene op for det potentiale, der ligger i brugen af den. Mens vores nordiske broderfolk bruger computeren i skriveundervisningen og har erfaringer med, at denne metode fremmer både skrive- og læseevnen, sidder vi i Danmark fast i gamle vaner.

Jeg opfordrer dansklærerne til at tage del i udviklingsarbejde for derigennem at opleve, hvordan computeren ikke kun kan fremme evnen og lysten til at skrive og læse, men også elevernes sociale og sproglige kompetencer.

Samarbejde mellem eleverne

En af de grundlæggende svagheder ved alle læsemetoder er, at de starter med indlæring af de vanskeligste færdigheder.

Begynder man derimod med den langt enklere undervisning i skrivning på computer, øges elevernes motivering og indlæring, skrivningen kommer på et højere niveau, og læsevanskelighederne bliver stærkt reduceret. Udgangspunktet er, at eleverne først læser deres egne tekster, derefter kammeraternes og til slut tekster skrevet af voksne. På den måde skriver eleverne sig til læsning og udnytter under processen med at skrive og læse fordelene ved de tre klassiske læsemetoder - lydmetoden, ordbilledmetoden og helhedsmetoden.

Ved at benytte computeren i skriveundervisningen bliver skrivningen enklere og af højere kvalitet, hvilket motiverer eleverne. Ud fra skriveniveauet vurderer læreren, hvilke læsetekster der passer til eleven. Det er en force, at eleverne altid arbejder i par, så de kan diskutere, hvad de skal skrive. Derefter læser de, hvad de har skrevet, og diskuterer, hvad der efterfølgende skal skrives, derigennem styrkes elevernes sociale og mundtlige kompetencer.

Til tasterne

Metoden skal benyttes fra børnehaveklassen, hvor eleverne skal undersøge, hvor mange bogstaver de kan skrive på computeren på tre minutter. Derefter sættes bogstavjagten ind, hvor eleverne eksempelvis skal finde frem til, hvor mange t'er der er blevet skrevet, og lærer bogstavets lyd.

Senere skal eleverne i gang med at lave ordbøger. Her handler det om at være kreativ, ordbøgerne kan opdeles, så de starter med samme bogstav, slutter med samme stavelse eller er udformet som temaordbøger om eksempelvis kroppen, hjemmet, legepladsen med mere. I ordbøgerne bruger eleverne fonetisk stavning som TGNE, hvor et grafem kan stå for to fonemer. Ordene skal suppleres med illustrationer, som gør det lettere at læse.

Gradvist får eleverne lyst til at skrive små historier. Mens eleven, der har skrevet teksten, kan læse teksten uden problemer, kan det give lidt vanskeligheder for læreren.

Under læsningen skal læreren derfor opmuntre eleven til at gå på ordjagt og bruge mellemrumstasten til at dele ordene.

På den måde bliver teksten mere læsevenlig, og gradvist udvikles skrivningen fra »børnestavning« til fonologisk skrivning, der dog endnu ikke er ortografisk korrekt.

Fordi eleverne er på samme niveau og bruger samme dialekt, er det let at læse hinandens tekster, selv om de er skrevet fonologisk. Et eksempel på dette er PIPPI SKU HA SELSKAB. Det er let at læse for elever med samme dialekt, især hvis der er tegning til. Derimod er det vanskeligt at læse det ortografisk korrekte PIPPI SKULLE HAVE SELSKAB, da ordene SKULLE og HAVE er ukendte ord i dialekten.

På det fonologiske niveau benytter eleverne sig af lydbilleder, som senere viger pladsen for visuelle billeder, hvor de ser ordbilleder og sætninger i stedet for at lydere og stave sig igennem ordet.

I det nordiske projekt, hvor også danske elever har deltaget, har nogle elever legende let skrevet sig til læsning før jul, og den sidste del af klassen er nået samme niveau inden sommerferien. I gennemsnit kunne eleverne 24 store bogstaver og 20 små. 70 procent kunne alle bogstaver.

Fokus på procesorienteret skrivning

Fordi eleverne allerede i børnehaveklasserne har skrevet sig til læsning, bliver bogstavindlæring overflødig i 1. klasse.

Eleverne er nu rustet til at skrive og læse egne læsebøger. I processen med at udarbejde læsebøgerne er det en fordel, hvis skolebiblioteket har et rigt udvalg af billedbøger med enkle tekster, som eleverne kan lade sig inspirere af.

Ud over arbejdet med at producere bøger skriver eleverne også til aviser, hvor de lærer at udtrykke sig offentligt og får en forståelse af den magt, som journalister har. De lærer at layoute og om de dele, en artikel består af, samtidig med at de samarbejder i redaktioner og lærer at overholde deadline.

Mens eleverne i 1. klasse skrev lydret, avancerer de fleste, særligt dem med størst skriveglæde og læselyst, til i 2. klasse at skrive

Illustration: Mai-Britt Bernt Jensen

ortografisk korrekt på ikke-lydrette ord. Eleverne fortsætter med at producere aviser og bøger, som de parvis læser korrektur på og retter ordene, så de bliver stavet korrekt. På den måde bliver den procesorienterede skrivning med første udkast - respons - andet udkast mere udviklet.

Computeren spiller en afgørende rolle

Ud over at skrivning bruges som indgangsvinklen til læsning, er det kontroversielle i metoden, at undervisning i håndskrift udsættes til 2. klasse. Årsagen til dette er, at eleverne på det klassetrin har fået udviklet deres finmotorik, så selv drengene mestrer de komplicerede bevægelser. Det betyder, at de kun skal bruge en brøkdel af den tid, man normalt bruger på håndskriftsundervisning.

Men der er også andre klare fordele ved at bruge computeren i skriveundervisningen, viser et af forsøgene. Her fik otte computerklasser og ni håndskrivningsklasser til opgave at skrive to fristile. Da eleverne var færdige med at skrive deres tekster på henholdsvis computer og i hånden, blev de håndskrevne tekster skrevet ind på computer og blandet med de andre tekster. Ikke nok med at teksterne fra computerklassen gennemsnitligt var et klasseniveau højere end teksterne fra håndskrivningsklasserne, deres håndskrivning var også markant bedre end håndskrivningsklassens.

I Sverige og Finland har man oplevet lignende positive resultater, som også støttes af 38 amerikanske undersøgelser. Selv om der findes eksempler på, at metoden også er blevet benyttet i Danmark, er den af ukendte årsager endnu ikke for alvor slået igennem i danskundervisningen. ⓧ

På baggrund af sine resultater har Arne Trageton igennem de sidste ti år skrevet en række bøger og afholdt kurser for cirka 20.000 deltagere i Norden. I Mai-Britt Bernt Jensens illustration til denne kronik er der tre eksempler på elevers stavning, i forbindelse med at de samtidig tegner. Læs mere om Arne Tragetons metoder på www.arnetrageton.no

En forårsklassiker – demokrati i udbrud eller nedbrud

DLF MENER
PER SAND PEDERSEN
FORMAND FOR DLF's ORGANISATIONS- OG ARBEJDSMILJØUDVALG

I cykelsporten findes der et cykelløb - en forårsklassiker, der har fået navnet »En forårsdag i helvede«.

Over toppede brosten og vejrafhængige forhindringer forcerer rytterne udfordringerne og kommer mere eller mindre smadrede i mål.

Kommer vi i mål efter dette »forårshelvede«?

Udlægningen af forhindringer vil ingen ende tage, og det demokrati, vi troede på, eksisterer knap længere.

Én ting var overenskomstovergrebet, men hvad er det lige, Folketinget vil med folkeskolereformen?

Det ville klæde Danmark at lytte til folk, der ved noget om tingene, lytte til forskningen og erfaringerne frem for at lade tilfældige døgnflueindskydelser og politiske kludetæpper afgøre skolen for fremtidens børn.

Nogen har lovet pædagogerne adgang til undervisningen, andre har lovet, at lederne skal få lov til at bestemme det hele.

Børnene og kvaliteten i undervisningen bliver taberne i regeringens og Folketingets magtspil. Lad dog børnene være børn, hvorfor gøre dem til heldagselever. Helhed i skolen er okay, men heldagsskole er not hot.

Rigtig mange elever har behov for et kvalificeret fritidstilbud, så giv dem dog det, men lad være med at blande det ind i en i forvejen alt for presset skoledag med alt for få resurser til at løfte undervisningsopgaven på kvalificeret vis.

Frem for at presse lærere og skolens øvrige personale yderligere burde der satses økonomisk på at give forældrene og samfundet den skole, som fremtiden fortjener.

Tid til kvalificeret fordybelse og mulighed for individuelle løsninger i specifikke undervisningssituationer.

Det kan da godt være, at vi som lærere skal være mere på skolen, være mere sammen med børnene, men det skal give mening, og vilkårene skal være i orden.

Diktaturets tid burde være forbi, være afløst af demokrati, hvor fagfolks meninger og ikke mindst erfaringer bliver inddraget i beslutningsprocesserne.

Det næste skoleår bliver mange steder et forsøgs- og prøveår, inden forårsdagenes mareridt her fra 2013 bliver udmøntet for alvor i sommeren 2014.

Vi skal bruge tiden fornuftigt og finde nye veje til indflydelse på elevernes skolegang og vores egen hverdag.

Vi styrtede, blev skubbet og væltet omkuld i forårets klassiker »En overenskomstmåned i helvede«, men vi er i sadlen igen, og selv om brostenene er toppede og udfordringerne store, så fortsætter vi mod målet. Indflydelse på en demokratisk dannende skole fyldt med lærere på ordentlige arbejdsvilkår.

»Frem for at presse lærere og skolens øvrige personale yderligere burde der satses økonomisk på at give forældrene og samfundet den skole, som fremtiden fortjener.

Skal rytterne hjælpes, eller skal publikum blot have noget for pengene?

Sammenholdet i Danmarks Lærerforening er mere end intakt. Vi skal lægge nye strategier og fortsat udvikle foreningen. Alle skal i mål, og skrammerne skal heles.

Tak for indsatsen i skoleåret, god sommer og ferie.

folkeskolen.dk

Deltag i netdebatten. Folkeskolen.dk holder åbent hele døgnet.

Gitte Ingerslev:
»... I 1998 blev jeg ansat som ph.d.-stipendiat på Danmarks Lærerhøjskole (DLH). Jeg skrev en fagdidaktisk ph.d. inden for faget dansk på ungdomsuddannelserne. På det tidspunkt stod DLH i et vadested, en stor problematisk evaluering havde tydeliggjort, at der måtte ske ændringer på DLH, som siden 1950'erne havde været det store omdrejningspunkt for forskning og udviklingsarbejde og både uddannelse og efter- og videreuddannelse af folkeskolens lærere.
... Da DLH blev til DPU i 2000, besluttede den nyudnævnte Lars-Henrik Schmidt, som Mads Haugsted også nævner det, at fagene skulle udfases. I DPU's lovgrundlag stod, at dansk og matematik fortsat skulle eksistere på DPU, og det var da også den eneste grund til, at disse to fag overlevede ...
... Det var så trist at se, hvordan store resurser og velfungerende, veletablerede sammenhænge gik i opløsning. ... Mads Haugsted ser fremtiden som løfterig, og Bertel Haarder udtaler, at DPU skal være lærernes universitet, og DPU er kommet i medierne. Spændende er det, hvad der sker, men at det ligefrem skulle være løfterigt, tvivler jeg på«.

▶ Kommentar til netnyheden »DPU-lektor: Derfor er DPU ikke længere lærernes universitet«

Skriv kort og send dit indlæg som e-mail til folkeskolen@dlf.org. Maksimalt 1.750 enheder inklusive mellemrum. Redaktionen forbeholder sig altid ret til at forkorte yderligere. Læserindlæg til *Folkeskolen* nummer 13 skal være redaktionen i hænde senest onsdag den 31. juli klokken 9.00.

Jens Colding, pensioneret skoleinspektør, Brande

Uden læring ingen trivsel

Det er sikkert kommet bag på mange, med hvilken halsstarrighed, nærmende sig det brutale, KL har udkæmpet slaget mod Danmarks Lærerforening.

Der må ligge mere og dybere under og ikke blot teknikaliteter, som burde være til at forhandle på plads, såfremt viljen var til stede.

Det var den tydeligvis ikke.

Hvis vi skal forstå politikernes beslutsomhed, må vi have de historiske briller på; vi skal tilbage til Folkeskoleloven af 1975.

Om denne kunne daværende redaktør for *Folkeskolen*, Jens Chr. Jørgensen, stolt skrive, at den var blevet til på baggrund af en omfattende forsøgsvirksomhed, den pædagogiske forskning på Danmarks Lærerhøjskole (DLH) og Danmarks Lærerforening, som i et samarbejde i lige linje havde ført til Folkeskoleloven af 1975.

Heri havde redaktøren fuldkommen ret; Folkeskoleloven var ikke et resultat af et folkeligt ønske, endsige behov, den var et resultat af forsøgsvirksomhed på skolerne, som sjovt nok altid førte til de forventede resultater anført af halvstuderede røvere på DLH. Og nu omsider indser politikerne, at de gennem de sidste 35 år er blevet snydt og bedraget af et undervisningssyn, som først og fremmest skulle fremme ligheden, men lod hånt om fagligheden. Der var ganske enkelt tale om en mutation og ikke en nødvendig udvikling

Der er ikke tal på de vanvittige ideer, der er blevet kolporteret af det pædagogiske kleresi; jeg skal blot nævne to: undervisningsdifferentiering og Afel (ansvar for egen læring), som de fleste lærere ikke indså konsekvensen af, men et dogme kunne alle dog lire af sig: Uden trivsel ingen læring, men det forholder sig lige omvendt: Uden læring ingen trivsel.

Det har det politiske system langt om længe fattet; måtte denne erkendelse også nå frem til Danmarks Lærerforenings ledelse!

» Og nu omsider indser politikerne, at de gennem de sidste 35 år er blevet snydt og bedraget af et undervisningssyn, som først og fremmest skulle fremme ligheden, men lod hånt om fagligheden.

SVAR FRA DLF:

Kære Jens Colding.

Ansvar for egen læring har aldrig groet i min baghave. Lærerne må aldrig fralægge sig ansvaret for elevernes undervisning. Jeg har ikke hørt nogen fra foreningens ledelse give udtryk for andet i mindst de sidste 15 år. Og du har helt ret: Når eleverne lærer noget, styrker det deres trivsel. Det er der godt forskningsmæssigt belæg for.

Det var imidlertid ikke disse spørgsmål, der var udgangspunktet for politikernes hårdhændede overgreb i foråret. Det var New Public Management-ideologernes ønske om rå økonomistyring på bekostning af professionelt engagement. Det er der til gengæld intet forskningsmæssigt belæg for giver en bedre skole - tværtimod.

Anders Bondo Christensen,
formand for DLF

Deltag i netdebatten på folkeskolen.dk

Niels Jakob Pasgaard:

»... Det mest interessante i aftalen står imidlertid ikke i indledningen, som alle vel kan blive enige om lyder meget fin. Nej, man skal helt om på side 22, før man finder afsnit 4.1, og det er i dette afsnit, det viser sig, hvad det er for en skole, aftalens parter ønsker at skabe ...

- Mindst 80 procent af eleverne skal være gode til at læse og regne i de nationale test.
- Andelen af de allerdygtigste elever i dansk og matematik skal stige år for år.
- Andelen af elever med dårlige resultater i de nationale test for læsning og matematik skal reduceres år for år.
- Elevernes trivsel skal øges.

... En så fattig politisk styring af folkeskolen vil uvægerligt føre til en fattig praksis. Skolelederen bliver målt på, hvor godt han opnår de kvantificerbare mål, og lærere, som i en periode må prioritere andre ting end det, der måles på, er dømt til at mislykkes. Og så mislykkes eleverne også, ikke kun i forhold til måltallene, men også som mennesker ...«.

▶ Klip fra indlægget »Folkeskoleaftalens afsnit 4.1«

folkeskolen.dk

Deltag i netdebatten.

Jan Thrane:
»... Med hensyn til Venstre og Karen Ellemann – der en tale om en ulv i fåreklæder. At stille sig frem og sige, at dette er et opgør med enhedsskolen, vil være det samme som at sige, at man er imod velfærdssamfundet.
Enhedsskolen, som vi kender den, afskaffes med den nye reform og erstattes af en heldagsskole, hvor eleverne tvinges til at være ikke nødvendigvis i den samme klasse, men på skolens matrikel 30-33-35 timer i ugen«.

▶ Kommentar til netnyheden: »Venstre: Mere frihed til hold, men enhedsskolen bevares«

Charlotte A. Erichsen, redaktør på Danskfaget.dk/mellemtrin fra Clio Online

HVAD VIL VI MED DANSKFAGET?

I forbindelse med Læremiddeltjeks gennemgang af fem dansksystemer til mellemtrinnet (Kronikken i *Folkeskolen* nummer 11, redaktionen) var jeg som redaktør på Danskfaget.dk/mellemtrin så heldig, at »mit« system var blandt de testede. Det har givet anledning til en god dialog med anmelderne og mange gode refleksioner og overvejelser hos mig selv og mine redaktørkolleger. Debatten har handlet meget om faglig læsning, hvilket er vigtigt. Men jeg savner debat om, hvad vi overhovedet vil med danskfaget og ikke mindst hvordan. Hvad er god undervisning og god læring for elever på mellemtrinnet?

Igennem mine 19 år som lærer og skolebibliotekar har jeg som mange andre ofte oplevet uengagerede og uinspirerede elever, der kigger ud ad vinduet eller larmer og forstyrrer undervisningen. Fordi de keder sig! Og undersøgelser viser da også, at det er på mellemtrinnet, de falder fra i dansk.

Jeg mener, at danskfagets vigtigste rolle i dag er at begejstre - både læreren og eleven. Så de i fællesskab får lyst til at lære mere og på nye måder. Eleverne får lyst til at lære mere, når danskfaget tager udgangspunkt i deres erfaringsverden. Børn og unge er på forkant hvad angår brug af nye medier i deres fritid, og derfor skal det selvfølgelig også være en naturlig del af danskundervisningen. De bruger skriftsproget, talesproget og det læste sprog på nye måder. De youtuber og har en helt ny tilgang til viden. At lære på forskellige måder kræver, at danskundervisningen varierer imellem forskellige arbejdsformer og metoder. Jeg mener, at danskfaget skal begejstre og motivere eleverne til at være nysgerrige og undersøgende over for sproget og dets mange muligheder. De skal få lyst til og mod på at tale, læse og skrive, så de konstant kan opkvalificere deres sprog.

Liselotte Bendixen, lærer, København

Kåring af »årets møgunge« på sidste skoledag er krænkende

9.-klasserne har lige afholdt sidste skoledag. Dette markeres med en række traditioner rundtom på skolerne.

Jeg er i mit 18-årige lærerliv på nogle skoler, senest min datters, stødt på en tradition, der går ud på, at 9.-klasse-elever foretager kåringer blandt skolens elever. Det kan for eksempel foregå på fællessamlinger, hvor de »vindende« elever skal møde op på scenen for at blive kåret til »årets kærestepar«, »årets nuttede«, men også »årets stalker« og »årets møgunge«.

Jeg fatter ikke, at nogen skoler kan tillade dette. Hvordan kan voksne mennesker, der er pædagogisk uddannet, tillade sådanne kåringer. Tænk på det barn, der skal gå i seng om aftenen kåret som »årets møgunge« foran en hel skole. Det er i min verden så langt fra pædagogik, som det overhovedet kan være.

Nogle vil sikkert svare, at »det er bare for sjov«. Jeg kan overhovedet ikke se det morsomme i det. Man må kunne finde på andre morsomheder, hvor ingen børn lider overlast, hverken fysisk eller følelsesmæssigt.

Det er de voksnes ansvar, hvad de giver 9.-klasserne lov til at lave på sidste skoledag.

Jeg arbejder på en skole, hvor vi har taget dette ansvar på os. Vi gør os umage for at skabe traditioner, hvor ingen børn behøver at føle sig krænket. Det vil jeg hermed opfordre alle skoler til - andet kan man simpelthen ikke være bekendt, hvis man mener, at man arbejder i en organisation, der baserer sit virke på pædagogiske principper.

folkeskolen.dk

Deltag i netdebatten.

Karsten Aaen:
»... KL vil jo det grænseløse arbejde ... Lærerne kan nu sættes til at arbejde i deres ferier på skolerne (minus de seks ugers fastlagte ferier), lærerne kan nu pålægges at arbejde 40 timer eller 45 timer om ugen. Og lærerne kan nu også pålægges at undervise 35 timer eller 45 timer om ugen. Så længe gennemsnittet over et år er 37 timer per uge. Måske KL's repræsentanter selv lige skulle gå ud at undervise 40 timer per uge ...«.

▶ Kommentar til netnyheden: »KL klar til en Hattie-skole uden 'utålelige' bindinger«

SOCIOLOGISK METODE AFVÆBNER ELEVER TIL NATTELIVET

Nyheder om knivdrab, bandekriminalitet og overfald fylder ofte i mediebilledet og kan få verden til at se skræmmende ud. I Dorthe Lambertsens klasse arbejder de på at skille fordomme fra fakta og gøre de unge elever klar til sikker færdsel i nattelivet.

TEKST | ANN-SOFIE WARNICH
FOTO | KLAUS HOLSTING

Lærer Dorthe Lambertsen har en urtekniv i baglommen, en skruetrækker i sokken og to køkkenknive i tasken, da hun fredag morgen stormer ind i en søvnig 9.x på Vadgårdskole i Søborg. Klassen skal arbejde med Det Kriminalpræventive Råds materiale »Natten er 99 procent fri for kniv«, og til den lejlighed har Dorthe Lambertsen bogstavelig talt bevæbnet sig til kamp mod de unges fordomme.

»Hvad er der sket, siden vi havde samfundsfag sidst?« spørger Dorthe Lambertsen ud i klassen. Lange teenagearme begynder at skyde i vejret.

»Der er blevet affyret skud i Høje Gladsaxe. Mine forældre er ikke længere trygge ved, at jeg færdes derude«, svarer en elev.

Eleverne bor i et område præget af bandekriminalitet. Politiet patruljerer jævnligt og har indført visitationszoner for at undgå skudepisoder. Dorthe Lambertsen ved, at det fylder i elevernes hverdag, og blandt andet derfor har hun valgt at bruge det obligatoriske forløb om ungdomskriminalitet til materialet, der baserer sig på social pejling om unges brug af kniv.

Social pejling er en sociologisk metode til undervisning, der baserer sig på, at unge ofte har overdrevne forestillinger om, hvad der er normalen blandt jævnaldrende. Ved at konfrontere de unge med virkelighedens billede, kan metoden bruges i arbejdet med emner såsom rygning, alkohol og vold. Et aarhusiansk forsøg med social pejling har for eksempel nedbragt antallet af unge, der har været i konflikt med politiet, med 50 procent.

Om kampagnen

»Natten er 99 procent fri for kniv« er et digitalt undervisningsmateriale udviklet som en del af en kampagne fra Det Kriminalpræventive Råd.
Materialet er målrettet udskolingens undervisning i samfundsfag og findes både i en let og en svær udgave. Forløbet inddrager artikler, opgaver, quizzer og videoer med forskellige problemstillinger.
Materialet er digitalt og kan frit benyttes på www.samfundsfaget.dk

Ifølge Det Kriminalpræventive Råd tror hver tredje unge, at det er almindeligt at gå med kniv, selvom det i virkeligheden kun er én procent af unge, der har kniv på sig i nattelivet. Det er den overdrevne forestilling, som Dorthe Lambertsen baserer sin undervisning på i forløbet hos 9.x.

Konfrontation med virkeligheden

»Nu skal I bare se, hvad jeg har på mig i dag«, siger Dorthe Lambertsen, mens hun trækker knivene frem fra tøj og taske. Imens forklarer hun, at selvom medierne fortæller om stigninger i antal af knivdrab, så er det meget få, der faktisk går med kniv. Alligevel tror mange unge, at det er almindeligt udbredt. Elevernes snak og øjne bliver større, i takt med at deres lærer trækker våbnene frem, og griner og småsnakker, mens Dorthe Lambertsen sender knive og skruetrækker rundt.

I dag er første gang i et forløb på seks lektioner over tre uger. Det første, eleverne skal igennem, er en diskussion af deres tanker om nattelivet, som de bagefter skal sammenholde med virkelighedens knivstatistik. Som afrunding på dagen skal de udleve et knivdilemma gennem et rollespil. Det tre uger lange forløb

»Man kan godt spøge med tanken om at bruge kniven, men derfra er der langt til rent faktisk at gøre det«, mener Jesper (til højre), her sammen med kammeraten Mikkel.

Det er første gang, lærer Dorthe Lambertsen bruger social pejling som metode i samfundsfag. Hun håber, at forløbet vil hjælpe eleverne til at bruge deres sunde fornuft i nattelivet.

Rullebordet får navnet »Den Glade Viking« og bliver lavet om til en fiktiv bar, hvor eleverne påtager sig forskellige roller i et knivdrama. I baggrunden står klassens lærer Dorthe Lambertsen.

skal munde ud i, at eleverne til slut laver deres egen kampagne, for eksempel med plakater, som hænges op i lokalområdet.

Elevernes diskussion starter med knivene i hånden.

»Tænk at stikke den her ind i et andet menneske. Det er fandeme noget, jeg aldrig kunne finde på«, siger eleven Jesper, mens han vejer skaftet i hånden.

Forløbet skal forebygge

Selvom eleverne i 9.x endnu ikke er begyndt at feste i det københavnske natteliv, så har lærer Dorthe Lambertsen valgt forløbet for at sikre, at eleverne engang går til bylivet med realistiske og trygge forventninger.

»Det er mit indtryk, at eleverne siden 8. klasse har eksperimenteret med alkohol, fester med videre, men ingen af dem er begyndt at gå i byen i København. Alligevel er det en måde at gøre eleverne klar til ungdomslivet på ved at tage udgangspunkt i deres eget verdensbillede«, fortæller hun.

De daglige oplevelser, hvor blandt andre store søskende bliver stoppet i visitationszoner, gør tilstedeværelsen af våben og vold fremtrædende i de unge elevers hverdag.

»Forløbet skal afdramatisere og lære dem at bruge deres sunde fornuft. De sætterer for eksempel spørgsmålstegn ved, om banderne kan finde på at skyde på dem, hvilket ikke er realistisk«, siger Dorthe Lambertsen.

Elever går ind i rollen

Efter et gruppearbejde om knivstatistik og summen mellem eleverne skal 9.-klassen op af stolene og tænke selv.

»Her har vi en bar«, siger Dorthe Lambertsen og trækker rullebordet med bærbare computere frem foran klassen. Hun peger elever ud, mens hun snakker.

»Lizette står bag baren, mens Mai og Anna hænger ud og bestiller drinks. Så nærmer Mark og Andreas sig pigerne«, fortæller Dorthe Lambertsen ud over klassen. Snakken er forstummet, og der lyder spredte grin, mens deres klassekammerater stiller sig foran den fiktive bar. Dorthe Lambertsen afbryder sig selv i talestrømmen.

Dorthe beskriver et dilemma. Begge drenge vil have den ene pige, og der opstår diskussion. Til sidst trækker en af drengene skruetrækkeren frem.

»Hun er min«, råber eleven Andreas, mens han retter værktøjets spids mod sin kammerat.

Her bryder lærer Dorthe ind og samler klassen til diskussion. »Hvordan kunne det her være undgået?« spørger hun.

»De skulle begge have haft våben«, »ingen af drengene burde have kniv på sig« og »pigerne kunne have skredet ind« er blandt elevernes forslag, og de diskuterer både for og imod de forskellige udfald af dilemmaet.

Dorthe Lambertsen samler op på klassen, inden klokken ringer ud. Hun er glad for elevernes gåpåmod og evne til at se på de positive sider ved nattelivet.

»Som voksen kan man nemt komme til at påvirke de unges verdenssyn, og som lærer har jeg ikke mulighed for at vide, om min tankerække er den samme som deres. Deres ræsonnement er ofte rigtigt og kan være helt anderledes end mit. Som en elev eksempelvis sagde: Hvis nu der bare er ti knive mindre i nattelivet, så gør det en forskel«.

asw@dlf.org

Elever lærer ingeniører at lege med Lego-robotter

Hydac, en fynsk virksomhed, der producerer hydrauliske løsninger til industri i det meste af verden, samarbejder tæt med den lokale folkeskole og havde for nylig inviteret et hold elever til at inspirere virksomhedens udviklingsingeniører. Elever og lærere mødtes for at lege med Lego.

TEKST | KIM JØRSTAD
FOTO | HEIDI LUNDSGAARD

»Det er mega-sejt at opleve folkeskolen på den måde«, siger Rasmus Blom, ingeniør i udviklingsafdelingen på den fynske Langeskov-virksomhed Hydac.

Den positive bemærkning falder efter en dag på Hydac, hvor ti elever og 12 ingeniører har arbejdet i fællesskab med at løse en række spidsfindige opgaver. Populært sagt har de 22 leget med Lego inden for rammerne af det, som skolen og virksomheden kalder »legeaftalen«.

»Enig«, supplerer udviklingschef Henrik Lykke Sørensen, ligeledes ingeniør, og henvendt til ti elever fra Langeskov Skole fortæller han, at han er dybt imponeret over, hvad de kan.

»Næste gang vi ses, er det måske os, der inviterer jer for at hjælpe os med nogle tekniske problemer«, siger han.

Skolens advisory board

Langeskov Skole tog kontakt til fem virksomheder i lokalområdet og bad ledelsen om at indgå i skolens advisory board. Her og nu drejer det sig foruden Hydac om Stok Emballage, Exhausto, Kruuse, Lotus og Ib Andréasen. Virksomhederne deltager med personalechefen, ejeren, økonomidirektøren eller en administrerende direktør, og det er tydeligt, at de gennem deres repræsentation i advisory board tillægger samarbejdet stor betydning.

> Jeg havde nok ventet, at ingeniørerne i højere grad ville sætte struktur på opgaveløsninger.
>
> **Kasper Fallesen,**
> Lærer, Langeskov Skole

Direktøren blev imponeret

Direktør for Hydac, Jens Haugaard, sidder i Langeskov Skoles advisory board, og fra den plads har han iagttaget, hvor målrettet skolen satser på it, og hvordan det sidst på året 2012 var en stærkt medvirkende årsag til, at et hold elever fra skolen vandt adgang til en nordisk finale af en Lego-konkurrence, der blandt meget andet gik ud på at styre robotter. Jens Haugaard blev ganske enkelt imponeret.

Han er i forvejen en erklæret beundrer af folkeskolens evne til at få eleverne til at tænke selv, og han kunne med det samme se mulighederne ved et tættere samarbejde med skolen. På den baggrund opstod idéen om legeaftalen.

Legeaftalen tog for en stor del afsæt i opgaver, der kunne ligne dem, eleverne blev stillet over for i Lego-konkurrencen. En robot skulle programmeres til at løse forskellige opgaver. Eleverne kendte programmet og var gode til at programmere. Ingeniørerne forventes så at bidrage med en struktureret og systematisk tænkning i forhold til løsningsmodeller.

Styring af robotter

En opgave kan isoleret set virke simpel. Robotten skal for eksempel programmeres til at gå hen til en Lego-figur og standse så tæt som muligt på figuren. Eller robotten skal aktivere en vindmølle eller rejse en skorsten, der er væltet.

Elever og lærere lægger hovederne i blød og forsøger at finde gode løsninger på opgaverne. Hold for hold forsøger man sig og opdager måske ved første, andet eller tredje forsøg, at man tog fejl med den første løsningsmodel.

»Jeg havde nok ventet, at ingeniørerne i højere grad ville sætte struktur på opgaveløsninger«, siger lærer Kasper Fallesen.

»Elevernes tilgang er at prøve sig frem. Ingeniørerne troede, jeg ville gå efter en bestemt

Christoffer Pugholm Rasmussen fra 8. klasse er ved at sende robotten ud på en ny mission. Eleverne og ingeniørerne kæmpede intenst for at klare de udfordringer, de blev stillet over for. Ingeniørerne er Joy Hansen og Rasmus Blom.

Lærer Kasper Fallesen ser store lighedspunkter mellem skolens og virksomhedens måde at arbejde på. »Det handler mere om processen end om produktet«, siger han.

Virksomheden Hydacs ingeniører bliver inspireret af elevernes måde at udvikle kreative løsninger på vanskelige opgaver. Samtidig er det god træning i samarbejde med folk med andre kvalifikationer.

løsningsmodel, som de så ville tænke igennem fra start til slut. Sådan er det ikke gået. Alle foretrækker at lære af deres fejl, hvilket jo er positivt«.

Samarbejdet i de fire grupper er præget af respekt på tværs af alder og baggrund. Ingeniørerne er tydeligt engagerede i sagen og lige så grebet af konkurrencefeber som eleverne.

Skal styrke innovationen

»Vi ser det som en del af vores indsats for at styrke innovation i virksomheden«, siger Kirsten Frandsen, ph.d. fra Syddansk Universitet og her og nu tilknyttet Hydac.

»Børnene har vist, at de evner at udvikle kreative løsninger på ret vanskelige opgaver. Derfor mener vi, at de vil være i stand til at inspirere vores ingeniører, der til daglig arbejder med at løse vanskelige tekniske opgaver, og som meget gerne må være gode til at tænke utraditionelt og til at samarbejde med folk med andre kvalifikationer end deres egne«.

»For os er det et kærkomment supplement til undervisningen«, siger lærer Kasper Fallesen fra Langeskov Skole.

»Vi lægger vægt på åbenhed i forhold til lokalsamfundet, og vi vil gerne, at eleverne får en større viden om virksomhederne i området og om arbejdslivet som sådan.

Samtidig falder indholdet af legeaftalen fornemt i tråd med undervisningen. Det er jo ikke paratviden eller den eneste rigtige løsning, vi har fokus på. Der er mange måder at løse opgaverne på, og det er tilladt at bøje reglerne. Derfor handler det nok så meget om processen og samarbejdet, der fører frem til en god løsning. På den måde er der fuldstændig sammenfald mellem den måde, vi og virksomheden arbejder på, og derfor er det nærliggende, at vi samarbejder«.

Kærkomment afbræk

Hos Hydac prioriteres samarbejdet med skolen højt.

»Det er bestemt ikke noget offer for os at trække 12 ingeniører ud af det daglige arbejde«, siger udviklingschef Henrik Lykke Sørensen.

»Vi ser et arrangement som dette som et kærkomment afbræk i dagligdagen, en ny måde at få inspiration på, og så styrker det vores teamwork. Ingeniørerne hos os indgår i forvejen i team med andre faggrupper - sælgere og administrative medarbejdere for eksempel«.

freelance@dlf.org

Skolen og it

Langeskov Skole er en folkeskole i Kerteminde Kommune med cirka 600 elever. Skolen har de seneste tre år arbejdet meget med at styrke skolens profil i alle afdelinger. Ud over den internationale dimension, kost og motion samt science profilerer skolen sig på it. Alle klasselokaler er udstyret med smartboard, og alle klasser fra 6. til 9. på den tresporede skole er it-klasser. Her og nu arbejder skolen på at udbrede den systematiske brug af it til de yngre klassetrin.

Noter om ny dansk og udenlandsk viden og forskning om skole, fag og pædagogik.

● **JOHN VILLY OLSEN** / JVO@DLF.ORG / **ESBEN CHRISTENSEN** / ESC@DLF.ORG

Blandt studerende på bacheloruddannelserne i Danmark var der i 2009 et frafald på 29 procent (efter uddannelsens normerede tid plus et år).

Frafald på universitetet kan reduceres med indsats i grundskolen

Hvorfor dropper studerende deres videregående uddannelse? Og hvad kan universiteterne gøre ved det?

Disse spørgsmål er forsøgt besvaret med rapporten »Evidence on Dropout Phenomena at Universities«, der er udarbejdet af forskere fra Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning, Aarhus Universitet.

Rapporten analyserer al europæisk forskning på området fra 2000-2012. I alt er der tale om 6.207 kvalitetstjekkede studier, som er gennemgået og sammenlignet af Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning. I den endelige rapport er resultaterne baseret på 44 studier. Og resultatet peger på, at en række forhold, som universiteterne ikke har indflydelse på, bliver afgørende for de studerende.

»Det er blandt andet de socioøkonomiske faktorer – social baggrund, herunder forældres uddannelsesniveau. Men også de faglige forudsætninger, som de studerende kommer med fra grundskole og ungdomsuddannelse, har stor betydning for, om de gennemfører deres studium«, siger Hanna Bjørnøy Sommersel, der er videnskabelig assistent i Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning, i en omtale af rapporten.

Derfor er det en del af rapportens pointe, at de studerende skal forberedes bedre på, hvad studierne kræver.

»Vi kan se, at det betaler sig at forberede de studerende godt på studiet, inden det går løs. Hvis de ved, hvad der venter dem af krav og faglige udfordringer, så vælger færre deres studium hovedkulds og fortryder derfor heller ikke valget senere hen«, siger Michael Søgaard Larsen, lektor og leder ved Dansk Clearinghouse.

Læs mere om rapporten her:
edu.au.dk/clearinghouse-udgivelser

Følg med og deltag i debatten på
folkeskolen.dk

spot

Ved **Jennifer Jensen** / jje@dlf.org

NIELS BOHR
– fysikkens H.C. Andersen

Niels Bohr er lige så vigtig for fysikkens verden, som H.C. Andersens eventyr er for litteraturens. I anledning af 100-året for Niels Bohrs atommodel har NTS-centeret netop udsendt et undervisningshæfte til alle landets grundskoler. Hæftet handler om Niels Bohr og hans oplevelser, blandt andet med forskere fra ind- og udland. Det retter sig mod undervisning i fysik og kan downloades gratis.

***Læs** mere og download hæftet på kbhsj-fysik-kemi.gc-data.dk*

Ny chat-app til udsatte piger

Der sker dagligt indlæggelser med overdosis af håndkøbsmedicin, og ugentligt er der dødsfald på grund af misbrug og selvmord. Denne virkelighed oplever den frivillige rådgivningsorganisation Girltalk.dk, som med en hjemmeside og chatmulighed kæmper for at hjælpe de udsatte piger. Girltalk.dk har lige frigivet en app, som gør det muligt for pigerne at chatte med organisationens mere end 50 rådgivere ved hjælp af en smartphone frem for en computer.

***Læs mere** om organisationen på girltalk.dk*

Børnenes Ulandskalender
får trinmålsbaseret undervisningsmateriale

Det traditionsrige undervisningsmateriale til Børnenes Ulandskalender er i år revideret fra bunden med hjælp fra både lærere og fagkonsulenter. Det er blevet til tre forløb med varierede opgavetyper til dansk, natur/teknik og kristendom – alle med et stærkere fokus på didaktik og trinmål. Undervisningsforløbene handler om børneliv i Myanmar. Josefine Ottesen har skrevet elevbogen, som henvender sig til 1.-4. klasse. Derudover er der en hjemmeside til eleverne samt en lærervejledning og ekstramateriale til lærerne. Materialet koster kun fragten på 249 kroner.

***Læs** mere og bestil klassesæt på u-landskalender.dk*

GRATIS TILBUD OM UNDERVISNING

Foredrag og workshop om integration og anti-mobning

Vores frivillige MobSQUAD besøger 4. - 6. klasse, og gør dem til mobbestoppere.

Vores frivillige rollemodeller med indvandrerbaggrund besøger 7. - 10. klasse, og skaber debat om integration og tolerance.

Book os gratis eller læs mere på www.redbarnetungdom.dk/skole

For yderligere information kontakt Red Barnet Ungdom på

35 24 85 42 eller e-mail redbarnetungdom@redbarnetungdom.dk

RED BARNET UNGDOM

Deltag i netdebatten

Folkeskolen.dk holder åbent hele døgnet

LAV FORSKNING MED ELEVERNE

TILMELD DIN KLASSE MASSEEKSPERIMENTET

DANSK NATURVIDENSKABSFESTIVAL 2013 · 23.-27. SEPTEMBER

WWW.NATURVIDENSKABSFESTIVAL.DK

Film om en anderledes ADHD-klasse

»Jeg hader ADHD« er en dokumentarfilm om en specialklasse, der indgår i et alternativt behandlingsforløb med fokus på det enkelte barns udfordringer og muligheder frem for diagnoser og medicin. En forkortet udgave blev vist på TV 2 i juni 2013, men nu er den oprindelige filmversion på 87 minutter tilgængelig for Filmstribens abonnenter.

***Se** filmen her: filmstriben.dk/skole/film/details.aspx?id=9000000908 (kræver abonnement)*

Samme himmel, samme system

Kristendomssystemet »Under samme himmel« bevæger sig nu ind på mellemtrinnet med bog og lærervejledning til 4. klasse. Og systemet fortsætter stilen med at tage udgangspunkt i kristendom og så inddrage andre religioner, hvor det er relevant.

Om »Under samme himmel« til 2. klasse skrev *Folkeskolen*s anmelder: »Abstrakte begreber føres ned på elevernes niveau og konkretiseres i meget virkelighedsnære situationsbeskrivelser og via ganske vellykkede illustrationer, der opfordrer til refleksion og klassesnak. Den tilhørende lærervejledning er i topklasse og forklarer, underbygger og inspirerer til en alsidig undervisning i dette fag, der med et så overbevisende materiale rent faktisk kan gå hen at blive ugens bedste. Og det er ikke så lidt.

***Læs** hele anmeldelsen her: folkeskolen.dk/64695*

folkeskolen.dk

På folkeskolen.dk er der hele tiden nye anmeldelser af undervisningsmateriale og pædagogisk faglitteratur. Vi har blandt andet en helt ny anmeldelse af bogen »It i alle fag«, som tager fat i mange af de problemer, der er med it-integration i folkeskolen i dag. Til dansklærerne er der en anmeldelse af »Trykt i luften«, et nyt spændende materiale om sociale medier. Og så har vi en anmeldelse af »Niller Pilfinger åbner Bakken«, som er en billedbog om en moderne regnbuefamilie.
Hvis du på vores hjemmeside finder en anmeldelse, der sætter tanker i gang eller er særligt brugbar i forhold til at afgøre, om din skole skal indkøbe et materiale, så anbefal den med et klik på musen. På den måde er det lettere for dine fagfæller også at blive opmærksomme på den.
Du finder anmeldelserne på folkeskolen.dk/anmeldelser.

Få anmeldelser direkte i din mailboks

Du kan også få et dagligt eller ugentligt nyhedsbrev med anmeldelser af materialer til dit fagområde. Gå til folkeskolen.dk og opret dig som bruger. Så kan du samtidig tilmelde dig vores mailservice.

Anmeldelserne afspejler anmeldernes personlige og faglige mening og er ikke udtryk for redaktionens holdninger.

Skriv og læs – WriteReader

- 45 kroner
- WriteReader ApS

Dansk, indskoling

Et seriøst bud på en læringsapp

»WriteReader« er en anderledes lær at læse-app til førskolebørn. I modsætning til de fleste andre apps, som bygger på edutainment og færdighedstræning, satser denne på opdagende skrivning og multimodale produktioner.

ANMELDT AF: KRISTIAN NØHR JENSEN

Appen skiller sig ud fra mængden ved at være et skriveværktøj mere end et didaktisk læremiddel. Hensigten er ikke at rammesætte et bestemt formål eller indhold, men derimod at skabe gode betingelser for, at førskolebørn kan lære at læse ved at praktisere opdagende skrivning. Pædagogikken omkring denne tilgang til læsning er langtfra ny – den blev udviklet af Carol Chomsky i 1970'erne og er videreudviklet i Danmark af blandt andre Klara Korsgaard.

Det interessante er, om »WriteReader« kan udnytte iPad'ens potentialer til yderligere at støtte børn i deres skrive- og læseudvikling.

En af de centrale fordele ved »WriteReader« er et brugervenligt design. Appens begrænsede funktioner og tilgængelighed er en force i forsøget på at ramme den unge målgruppe. Det er forholdsvis simpelt for børnene selv at betjene appens funktioner, og det virker, som om »WriteReader«s formål som fortælleredskab hurtigt står klart for børnene.

Det er specielt i forhold til differentieringsaspektet, at »WriteReader« viser sit værd. Til den usikre begynderskriver, der ikke har udviklet et skriftsprog, er der en indbygget mulighed for, at han eller hun kan indtale sin historie og dermed skabe en fortælling ud fra eget niveau. Barnet får derved mulighed for at eksperimentere med rollen som forfatter – uanset evner inden for læsning og skrivning.

Et område, hvor appen især imødekommer Carol Chomskys ideer om opdagende skrivning, er i dens simple brug af fotos fra iPad'ens billedarkiv. Her formår den at stilladsere og inspirere børnenes skriveproces. Ved at anvende billederne i historieskrivningen kan den hjælpe børn med at strukturere forståelsen for indholdet, så den skriftlige formulering bliver mere tilgængelig.

Et område, hvor jeg savner elementer ved appen, er i dens feedbackfunktion. »WriteReader« udtaler bogstaverne, når der trykkes, men det kunne være brugbart, hvis den også kom med bud på ord eller hele sætninger. Dette kan dog være et bevidst valg fra udviklerens side, da det er en essentiel del af teorien omkring opdagende skrivning, at eleverne ikke rettes i deres skriveproces.

Til trods for at »WriteReader« primært er tænkt til brug i det uformelle rum, ser jeg et potentiale i at anvende den i 0. klasse og indskolingen som et værktøj til at lade eleverne skabe selvstændige multimodale fortællinger.

Gozoa – Leg og lær matematik

- Matematisk læringsapp
- 70 kroner
- Gozoa.dk

Matematik, indskoling

En app, der faktisk virker efter hensigten

Jeg overgiver mig. Der findes faktisk apps, der kan være med til at kvalificere matematikundervisningen i indskolingen. Gozoa er et godt bud på en app til tablets, hvor førskoleelever og elever i indskolingen tages i hånden på en god og kvalificeret måde.

ANMELDT AF: OLE HAUBO CHRISTENSEN

Hvornår er det relevant at benytte it? Et relevant spørgsmål, i en tid hvor skolerne bombarderes med tablets, computere og interaktive whiteboards. Alt for ofte lægger programmer op til gold træning. Hvordan sikrer vi, at brug af it ikke blot bliver til gold træning og derved bomber pædagogikken årtier tilbage, til da farfar var dreng? Det er altid vigtigt at have de kritiske øjne på it-programmer til matematikundervisningen.

Netop derfor er det befriende at teste Gozoa. »Gozoa – Leg og lær matematik« er et matematikspil for børn i alderen fem-otte år. Altså børn, der glæder sig til at komme i skole, og børn i børnehaveklassen og 1. klasse. Motivationen og den drivende kraft i Gozoa er leg. I spillet introduceres grundlæggende matematikfaglige begreber gennem legeprægede opgaver i et platformsspil.

Gozoa er bygget op om ni baner. Der er en vis progression fra bane til bane. Derfor skal banerne tages i rækkefølge, den første gang spillet spilles. I spillets ni baner arbejdes der blandt andet med matematikfaglige emner som: talgenkendelse (1-20), talskrivning af tallene 0-9 med fokus på skriveretning, sortering efter form og farve, talforståelse – forbinde talnavn med symbol og antal, addition, geometriske former, symmetri og spejling, begrebsopbygning (færrest/flest, størst/mindst, højest/lavest) og 10-venner.

Undervejs i spillet er der hjælp at hente fra håndsymboler, hvor børnene kan koble tal og antal fingre sammen. Når der arbejdes med tal større end ti, er der hjælp fra en perlekæde med tallene. Gozoa er danskudviklet, og matematikkyndige fra skoleverdenen har sparret med programudviklerne. Det faglige udgangspunkt for spillet et de matematikfaglige mål i Fælles Mål for børnehaveklassen. Gozoa fås til iPad og Google tablets i en gratisudgave og en betalingsudgave. Der skal dog lyde en enkelt anke. Stemmen i spillet er trættende at høre på, og musikken i spillet giver mindelser om supermarkedets muzak. Det må kunne gøres bedre. Men som sagt i indledningen: Jeg overgiver mig. Jeg giver spillet mine varmeste anbefalinger til brug i førskole, 0.-1. klasse og specialundervisningen i matematik.

Vær med på

NATURENS DAG

2.-6. september 2013

Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet inviterer alle skoler, børneinstitutioner og fritidstilbud på spændende og lærerige naturoplevelser.

Meld jer til senest den 14. august og få en gratis pakke med inspiration og materialer.

Læs mere og meld jer til på www.naturensdag.dk

Friluftsrådet

Naturens Dag er støttet af "Tips- og Lottomidler til Friluftslivet"

Danmarks Naturfredningsforening

korte meddelelser

personalia

Hernings Helen fylder 60

Helen Sørensen fylder ikke så meget i højden – alligevel lægger de fleste mærke til hende. Med jysk rund humor og stærke holdninger har Herningegnens Lærerforenings formand i mange år været med til at forme lærerfaget og det faglige arbejde i Danmarks Lærerforening. Hun råber højt og kæmper ihærdigt for lærernes rettigheder. Da KL kom med budskabet om, at lærere over 62 havde fri 28 dage om året, var hun hurtigt ude at kalde budskabet for ikke alene usandt, men også en hån mod lærerne.
Hun er født i den lille landsby Kollemorten uden for Vejle. Uddannet lærer fra Herning Seminarium. I 1977 blev hun ansat på Søndagerskolen i Herning. Ved et tilfælde blev hun valgt som suppleant for tillidsrepræsentanten og har siden været fanget af det faglige arbejde. I 1992 blev hun formand for Herningegnens Lærerkreds. Hun er vild med teater og musik og har i år købt billet til både Bruce Springsteen og Fleetwood Mac. Hun forstår også selv at indtage scenen. Når Danmarks Lærerforening holder kongresser, er hun ikke sen til at komme på talerstolen, og ofte får hun hele salen til at grine, når hun leverer de hårde politiske budskaber.

DEADLINES FOR STILLINGS-ANNONCER 2013

Nummer 13: 06/08	Nummer 18: 15/10
Nummer 14: 20/08	Nummer 19: 29/10
Nummer 15: 03/09	Nummer 20: 12/11
Nummer 16: 17/09	Nummer 21: 26/11
Nummer 17: 01/10	Nummer 22: 10/12

Kongres

Der indkaldes hermed til Danmarks Lærerforenings ordinære kongres 2013.

Kongressen finder sted den 10. – 12. september 2013 på Radisson Blu Falconer Hotel & Conference Center Falkoner Alle 9, 2000 Frederiksberg

Foreløbig dagsorden

1. Mødets åbning og valg af dirigenter
2. Forretningsorden
3. Formandens beretning
4. OK 13 og foreningens fremtidige strategier
5. Ændring af dele af Danmarks Lærerforenings vedtægter
6. Valg af revisor og revisorsuppleant for perioden 1.1.2014 – 31.12.2017
7. Årsrapport for 2011 og 2012
8. Fastsættelse af kontingentet for 2014 og kontingentramme for 2015
9. Eventuelt.

Endelig dagsorden vil blive meddelt senest 3 uger før kongressen, jf. vedtægternes § 20, stk. 6.

På hovedstyrelsens vegne

Anders Bondo Christensen
Formand

Greve Kommune

Er du en dygtig talknuser med indsigt og praktisk erfaring fra skoleområdet?

Genopslag

Center for Dagtilbud & Skoler (CFDS) varetager drift og udvikling på dagtilbuds- og skoleområdet i Greve Kommune. Centerets primære funktion er, at understøtte institutioner og skoler i deres opgaveløsning. I centeret er ansat administrativt personale, konsulenter og ledelse.

Grundet pensionering har centeret brug for en administrativ/pædagogisk konsulent til skoleområdet. Konsulenten skal primært beskæftige sig med administrative opgaver, men ofte i en pædagogisk relation.

Opgaverne er bl.a.:

- Centerets ekspert i skoleårets planlægning, herunder superbruger af TRIO.
- Kommunalt ansvarlig for indberetninger til ministeriet og Uni-C.
- Deltagelse i udarbejdelsen af den årlige beregning af skolernes ressourcer.
- Udarbejdelse af sager til det politiske niveau, herunder budgetforslag.
- Centerets repræsentant ved viceskoleledermøder.
- Samarbejde med den lokale lærerforening, herunder deltagelse i diverse forhandlinger.

Stillingen fordrer et matematisk talent, og lyst og evne til at arbejde systematisk og grundigt med de enkelte opgaver.

Stillingen kræver:

- At konsulenten er ansvarstagende, og det forventes af medarbejderne i centeret, at de selvstændigt søger løsninger på aktuelle opgaver. Ligeledes forventes det, at medarbejderne er proaktive og således på eget initiativ bidrager med forslag til udvikling af deres respektive arbejdsområder.
- At man trives i en hverdag, der ofte er præget af uforudsigelighed og intensitet.
- At man har lyst til, og flair for, at arbejde i en politisk styret organisation.

Løn og ansættelsesforhold

Konsulenten ansættes på lederaftale. Løn efter gældende aftale med mulighed for at forhandle tillæg efter kvalifikationer.

Yderligere information

Spørgsmål til stillingen kan rettes til Centerchef Charlotte Groftved på tlf. 43979478 eller stedfortræder Klaus Bentsen på tlf. 43979612. Endvidere kan ansøgere med fordel søge information og viden på www.skoler.greve.dk

Ansøgningsfrist mv.

Ansøgning og relevante bilag bedes sendt elektronisk til sekretær Lise Hejselbæk på ans1@greve.dk. Angiv venligst i emnefeltet "ansøgning administrativ/pædagogisk konsulent".

Ansøgningsfristen er d. 8. august 2013 kl. 12.00.

Der afvikles to samtalerunder, første runde fredag d. 16.8 og anden runde onsdag d. 21.8. Der foretages internetbaseret personlighedstest mellem de to samtaler.

Læs hele opslaget på www.greve.dk/job

Vi er en dynamisk arbejdsplads, hvor borgertilfredshed, kvalitet og medarbejdernes faglige og personlige udvikling sættes i højsædet.

Lederstillinger

FREDERIKSHAVN KOMMUNE

Skoleleder til Torslev Skole

Torslev skole søger en visionær, synlig og inspirerende leder med tiltrædelse 1. september 2013 eller snarest derefter, da vores skoleleder går på efterløn.

Torslev Skole er en velfungerende faseopdelt skole med en lang tradition for selvstyrende team. Skolen er kendetegnet ved fleksible fag- og klasselokaler, et helt åbent bibliotek og pædagogisk servicecenter og den fremstår lys og velholdt.

Skolen er 2-sporet og har p.t. 350 elever i børnehaveklasse – 9. årgang. Vi er ca. 35 ansatte med en god aldersfordeling. Ledelsen består af en administrativ leder, en souschef og skolelederen. Torslev Skole er beliggende i Østervrå i et naturskønt område tæt ved den Jyske Ås og er omgivet af et rigt fritids- og foreningsliv. Vi har børn fra selve Østervrå by og fra et stort opland

Vi forventer bl.a. at du at er et åbent og varmt menneske, har overblik og kan bevare roen, ser muligheder, kan motivere og udvikle, har pædagogisk baggrund og gerne erfaring med ledelse.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til Undervisningschef Vibeke Post Madsen tlf: 25 20 01 53 eller den administrative leder Lars Christensen, tlf.: 96 89 20 10/30 31 00 29.

Ansøgningsfrist: Torsdag den 8. august 2013, kl. 12.00

Ansøgning med relevante bilag sendes elektronisk til Susanne Madsen på mail: suma@frederikshavn.dk

Læs mere på www.frederikshavn.dk under Ledige stillinger.

Lærerstillinger

Tranebjerg Skole

Barselsvikar på Samsø

Hvis du kan undervise i engelsk på 4.-8.klassetrin – og hvis du har lyst til at bo på en dejlig ø midt i Danmark, så er det måske lige dig, vi venter på.

Vi søger nemlig en barselsvikar på Tranebjerg Skole. Stillingen er til besættelse den 1. august 2013 eller snarest herefter.

Vi er en delvis tosporet folkeskole med godt 260 elever og 50 ansatte. Lærerkollegiet er organiseret i årgangsteam, som danner ramme om den primære planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisningen.

Ansættelse og løn i henhold til gældende overenskomst og regler om Ny Løn. Til nyuddannede lærere er der aftalt grundløn + 2 løntrin. Der gives 50 timer til nyuddannede nyansatte. Øvrige nye lærere på skolen tildeles 10 timer. Skolen har en fast procedure for introduktion af nye medarbejdere.

Yderligere oplysninger fås hos skoleleder Anders Jespersen mobil 51377140 og viceskoleleder Kirsten Posselt mobil 30105492.

Ansøgning med relevante bilag sendes til Samsø Kommune, Løn- og personalekontoret, Søtofte 10, Tranebjerg, 8305 Samsø og skal være os i hænde **senest den 8. juli 2013, kl. 12.00.**

Ansættelsessamtaler forventes at finde sted 11. juli 2013.

Vi glæder os til at byde dig velkommen.

Samsø Kommune forbeholder sig ret til at indhente straffeattest på medarbejdere, der tilbydes ansættelse i kommunen.

Specialstillinger

Tale- hørelærer
til vidtgående specialundervisning

SLAGELSE KOMMUNE

Storebæltskolen søger pr. 1. august en tale- hørelærer til vores ASK-klasse II (Alternativ Supplerende Kommunikation) som er en specialklasse for børn med massive sprog- og kommunikationsvanskeligheder.

Storebæltskolen er en specialskole, der tilbyder vidtgående specialundervisning efter folkeskolelovens § 20, stk. 2 for elever med generelle indlæringsvanskeligheder begrundet i udviklingshæmning. Se flere oplysninger på www.storebaeltskolen.dk.

I ASK-klassen arbejdes der ud fra en fælles målsætning om, at kommunikation, - og specielt det sociale aspekt i kommunikation, skal have en fremtrædende plads i arbejdet med eleverne. Eleverne i klassen har forskellige former for multiple funktionsnedsættelser.

Som underviser i ASK-klassen vil du være i tæt samarbejde med: pædagoger, medhjælpere, talepædagoger, fysioterapeut, ergoterapeut samt ledelsesteamet.

Vi kan tilbyde
- Et godt arbejdsmiljø der er præget af stor faglighed samt 102 engagerede medarbejdere fordelt på 11 personalegrupper
- Stor frihed til i samarbejde med kolleger at tilrettelægge hverdagen.
- En skole med stor fleksibilitet, stor variation i hverdagen og en uhøjtidelig omgangstone, hvor der lægges vægt på, at det er sjovt at være på arbejde.
- En skole der er tæt beliggende på Korsør station og motorvejen.
- Kurser samt supervision således, at der er stor mulighed for personlig og faglig udvikling.

Vi forventer, at du
- Tænker og agerer anerkendende over for børn med specielle behov
- Er kreativ, fleksibel, åben for nye tiltag og er parat til at indgå i et konstruktivt samarbejde
- Arbejder didaktisk med fokus på børnenes kompetencer, potentialer og behov
- Kan overskue og strukturere en til tider travl hverdag
- Har god fysik og kan skabe respekt omkring din person samtidig med, at du har let ved at få øje på de positive ting i hverdagen
- Er stærk i både skriftlig og mundtlig kommunikation med henblik på dokumentation, dialog og formidling
- Er en god holdspiller, der ser muligheder frem for begrænsninger
- Er uddannet lærer med erfaring inde for specialundervisnings- og IKT-området.

Løn- og ansættelsesvilkår efter gældende overenskomst.

Ansøgning sendes til: Storebæltskolen, Storebælts Erhvervspark 1, 4220 Korsør. Att. Skoleleder Benjamin Ejlertsen eller beejl@slagelse.dk. Du er velkommen til at kontakte os, hvis du ønsker yderligere oplysninger om stillingen.

Ansøgningsfrist: Mandag den 24. juni 2013 kl. 12.00.
Ansættelsessamtaler afholdes den 26. juni 2013.

Ved alle ansættelser i Slagelse Kommune skal foreligge straffeattest.

slagelse.dk

Stillinger ved andre institutioner

Konsulent til Folkekirkens skoletjeneste i Frederikssund

- **Har du solidt kendskab til kristendommen?**
- **Er du udadvendt, initiativrig og selvstændig?**
- **Kan du udarbejde gode, alderssvarende undervisnings-materialer?**
- **Er du god til at opbygge og vedligeholde netværk?**

Så er du måske den medarbejder vi søger til velfungerende skoletjeneste, der hvert år tilbyder tværfaglige kirke-skole-projekter til skolerne i Frederikssund og omegn.

Se opslag på: www.bornogengle.dk

Ansøgning og yderligere oplysninger: Sognepræst Peter Nejsum, pene@km.dk, tlf. 51502579.

UCN SØGER

ADJUNKT/LEKTOR

til læreruddannelsen i Hjørring

1 fast fuldtidsstilling i linjefaget/undervisningsfaget Engelsk.

1 timelærerstilling i linjefaget/undervisningsfaget samfundsfag mindst 500 timer, stillingen kan evt. kombineres med historie.

Flere oplysninger om stillingerne og University College Nordjylland findes på **www.ucn.dk/job**

Ansøgningsfrist den 24. juni 2013 kl. 12.00.

Stillingerne er ledige til besættelse den 1. august.

ucn LÆRER

jobannoncer
FRA LÆRERJOB.DK

Gå ind på lærerjob.dk og indtast net-nummeret. Så kommer du direkte til annoncen. De farvede blokke henviser til fire kategorier:

Lederstillinger · Specialstillinger · Lærerstillinger · Stillinger ved andre institutioner

Net-nr. 10228

Fredericia Kommune

Afdelingsleder til Kirstinebjergskolen

- Ansøgningsfristen er den 20/06/13

Net-nr. 10207

SCR Lysholm, Roskilde Kommune

Afdelingsleder til Specialcenter Roskilde

- Ansøgningsfristen er den 20/06/13

Net-nr. 10271

Dansborgskolen, Hvidovre Kommune

Dynamisk lærer til fastansættelse

- Ansøgningsfristen er den 20/06/13

Net-nr. 10281

Vanløse Skole, Københavns Kommune

Er du den nye pædagogiske leder?

- Ansøgningsfristen er den 26/06/13

Net-nr. 10284

Vanløse Skole, Københavns Kommune

Er du den nye souschef?

- Ansøgningsfristen er den 26/06/13

Net-nr. 10270

Sigerslevøster Privatskole, Frederikssund Kommune

Pædagogisk afdelingsleder

- Ansøgningsfristen er den 24/06/13

Net-nr. 10240

Sønderborg Kommune

Skoleleder til Ulkebøl Skole

- Ansøgningsfristen er den 20/06/13

Net-nr. 10287

Bramsnæsvigskolen, Lejre Kommune

Børnehaveklasseleder

- Ansøgningsfristen er den 21/06/13

Net-nr. 10283

Vanløse Skole, Københavns Kommune

Er du den nye børnehaveklasseleder?

- Ansøgningsfristen er den 26/06/13

Net-nr. 10280

AV CENTER Odense A/S, Odense Kommune

Undervisningsansvarlig

- Ansøgningsfristen er den 28/06/13

Net-nr. 10255

Sydbyskolen, Næstved Kommune

Specialundervisningslærere

- Ansøgningsfristen er den 20/06/13

Net-nr. 10267

Børne- og kulturforvaltningen, Gladsaxe Kommune

En tosproget lærer i arabisk søges

- Ansøgningsfristen er den 09/08/13

Net-nr. 10236

Fredericia Kommune

Museumsformidler

- Ansøgningsfristen er den 23/06/13

Net-nr. 10260

Børne- og kulturforvaltningen, Gladsaxe Kommune

En tosproget lærer i serbokroatisk søges

- Ansøgningsfristen er den 24/06/13

Net-nr. 10130

Kilden Esrum Kloster & Møllegård, Gribskov Kommune

Speciallærestilling 5 timer

- Ansøgningsfristen er den 21/06/13

Net-nr. 10265

kts, Københavns Tekniske Skole, Københavns Kommune

Grundfagslærer til matematik

- Ansøgningsfristen er den 24/06/13

Net-nr. 10261

UU Vestsjælland, Slagelse Kommune

Uddannelsesvejleder til UU Vestsjælland

- Ansøgningsfristen er den 01/07/13

Net-nr. 10269

Hellebækskolen, Helsingør Kommune

To lærere til indskoling/mellemtrin

- Ansøgningsfristen er den 26/06/13

Net-nr. 10244

University College Nordjylland, Hjørring Kommune

Adjunkt/lektor i engelsk i Læreruddannelsen

- Ansøgningsfristen er den 24/06/13

Net-nr. 10278

Hjortholm Kostskole, Næstved Kommune

1 matematiklærer til udskolingen

- Ansøgningsfristen er den 25/06/13

Net-nr. 10274

Fagsekretariatet Undervisning, Faaborg-Midtfyn Kommune

Administrativ konsulent til skoleområdet

- Ansøgningsfristen er den 21/08/13

Net-nr. 10272

Holmegårdsskolen, Hvidovre Kommune

To lærere pr. 1. august. 2013 – akutjob

- Ansøgningsfristen er den 24/06/13

Net-nr. 10282

Højvangskolen, Horsens Kommune

Pædagogisk it-vejleder

- Ansøgningsfristen er den 24/06/13

Net-nr. 10235

Tune Skole, Greve Kommune

Kan du erstatte en af vore dygtige tysklærere?

- Ansøgningsfristen er den 20/06/13

Net-nr. 10200

PPR, Ikast-Brande Kommune

Tale-læse-konsulent ved PPR

- Ansøgningsfristen er den 27/06/13

Net-nr. 10141

Topshøj Dagbehandlingsskole, Sorø Kommune

Lærer til specialundervisning m.m.

- Ansøgningsfristen er den 21/06/13

Net-nr. 10242

University College Nordjylland, Hjørring Kommune

Timelærer i samfundsfag og evt. historie

- Ansøgningsfristen er den 24/06/13

Net-nr. 10254

Solrød Kommune

Lærere til erhvervsklasserne

- Ansøgningsfristen er den 24/06/13

lærerjob.dk

Net-nr. 10273

Frederiksgård Skole, Københavns Kommune

Lærere til specialskole i København

- Ansøgningsfristen er den 24/06/13

Net-nr. 10252

Sankt Petri Skole, Københavns Kommune

Barselsvikariat – tidsbegrænset

- Ansøgningsfristen er den 24/06/13

Net-nr. 10256

Sydbyskolen, Næstved Kommune

Tale-høre-lærer

- Ansøgningsfristen er den 20/06/13

Net-nr. 10249

Klostervængets Heldagsskole, Københavns Kommune

To lærere

- Ansøgningsfristen er den 21/06/13

Net-nr. 10277

Torstorp Skole, Høje-Taastrup Kommune

Torstorp Skole søger matematiklærere

- Ansøgningsfristen er den 26/06/13

Net-nr. 10279

Vangeboskolen, Rudersdal Kommune

Bh.klasseleder, barselsvikar og deltidsvikar

- Ansøgningsfristen er den 24/06/13

Net-nr. 10290

Kaptajn Johnsens Skole, Frederiksberg Kommune

Lærer i fysik/kemi, geografi og matematik

- Ansøgningsfristen er den 25/06/13

Net-nr. 10291

Solutors A/S, Jylland, Fyn, Sjælland

Freelanceunderviser til folkeskole

- Ansøgningsfristen er den 30/08/13

Net-nr. 10230

Act2learn, University College Nordjylland, Aalborg Kommune

Projektleder til LP-modellen

- Ansøgningsfristen er den 20/06/13

Net-nr. 10276

Clio Online, Københavns Kommune

Pædagogisk redaktør til fremmedsprog

- Ansøgningsfristen er den 27/06/13

bazar

IKKE-KOMMERCIELLE ANNONCER
FRA DLF-MEDLEMMER

Klik din annonce ind, når det passer dig – folkeskolen.dk er åben hele døgnet. Priser fra 410 kroner inklusive moms – betal med kort. Se priser på folkeskolen.dk

Annoncer bragt her i bladet kan ses i deres fulde længde på folkeskolen.dk

Sommerhus på Sydlangeland
60 m²/4 pers. 200 m fra stranden, 1 km til golfbane. Opvaskem., pejs,. Badev. m. gulvv., 1800-2800 kr./uge + el

Telefon: 21610699

3. vær lejligh. på skønne Frederiksberg
76 kvm i hyggelig lejlighed udlejes i uge 28, 29, 30 og evt. 31. 5 sovepladser 15 min.s gang fra Rådhuspladsen.

Telefon: 22306972

Centralt på Nørrebro i København
Tæt på Metro, tog og busser. Gå afstand til Tivoli. Kabel TV og internet. 3200,- pr uge. Sengelinned kan lejes bill...

Telefon: +4521738576

Sommer på Østerbro i København
Super skøn lejlighed på Østerbro ved Fælledparken udlejes uge 30+31, 3000 kr pr. uge.

Telefon: 61260970

Oplev Langeland / Tranekær
Lille hyggeligt 4 pers. feriehus ved Tranekær i dejlig ugenert have med udsigt over marker og skov til bæltet.

Telefon: 62591488

Super billig ferielejlighed København V
Dejlig, lys 3 v (97m²) på 4. sal udlejes i 29, 30 samt 42 (søn-søn). Max 4 pers., 3500,- pr. uge

Telefon: +45 28 340331

Lækker 2 værelses lejlighed på Christianshavn.
Lækker 2 vær. lejlighed på 68 kvm. udlejes. 2-3 (4) sengepladser. 5 min. gang fra metro. 750 kr. pr. døgn/ 3500 k...

Telefon: 22761812

Villa ved skov, strand og Svendborg udlejes
Vidunderlig arkitekttegnet villa fra 1999 op til skov 200 meter til Svendborg-Sund. 4500/ugen - uge 27-28-29

Telefon: 51183297

Sommerhus, Marielyst, Falster.
Sort træsommerhus. 6 sovepladser. Udlejes uge 31 og 32, for 4000 kr. 20 10 03 88.

Telefon: 20100388

Billig ferie 20 min. fra Hovedbanen. 6 pers.
3 vær. lejlighed på 3. sal lige ved Vangede S-togs st. Dejlig udsigt. Plads til 6 pers. 2500 pr uge.

Telefon: 28713897

Bornholm - byhus i Rønne udlejes i uge 26-32
Nyd sommeren på Bornholm. Hus til 4-6 pers. 500 m til centrum, 1,5 km til strand. Pris 4000/uge + el.

Telefon: 40464745

Provence, la Londe les Maures
Kædehus udlejes med alle faciliteter, to sovevælser med plads til 4-6 personer. Ledigt i uge 32, 33 & 34.

Telefon: 88165835
www.goo.gl/EZ1XT

Hold ferie i Skåne Bo 15 min fra Malmö C
Hus m plads til 6. 15 min fra Lille torv i Malmö. Uge 27,28 og 29. 3000 kr / ugen. Ring og hør nærmere. Ring snart

Telefon: 0045 22320000

Vence, Sydfrankrig
Indenf. murene i den idylliske og hyggelige middelalderby Vence nær Nice udlej. lille charm. lejligh.m.udsigtst.

Telefon: 26167629

Lønstrup Havudsigt
Ledigt ugerne 26 + 27, 6 pers, Alt i hvidevarer, Brændeovn, 5 km. til Romulus Skallerup

Telefon: 24947480
www.nordjutland.com

Sommerhus med havudsigt
Lækkert sommerhus i fantastisk natur ved Skamlingsbanken. Flot udsigt over Lillebælt. Børnevenlig strand.

Telefon: 75398365 el. 23288161

Panoramaudsigt over Limfjorden - Hvalpsund
Dejligt lyst sommerhus med fantastisk udsigt. Åben alrum/stue, 2 værelser + gæstehus. 50m til børnevenlig strand.

Telefon: 86890060 - 61708983

Feriebolig tæt ved Børglum Kloster
Hold ferien i landlige omgivelser – med plads til hele familien.

Telefon: 40187305
www.fristrupgaard.dk

Stuehus udlejes 1 km fra Rude Strand (Østjyllands bedste badestrand)
Vi udlejer vores hus, mens vi er på sejlerferie. Stor parklignende have med nedgravet trambolin, udsigt over åbne...

Telefon: 28909252

Ferie på Langeland for hele familien/uge30-31
Sommerboligen er indrettet i en rolig og ikke højtidelig sommerhus stil. 2900 kr/uge. Ny Naturlegeplads.

Telefon: 24675585
www.freewebsite-service.com/nordlangeland

Sommer i Kbh.! Newyorkerlejlighed Østerbro
Ideel til parferie, evt. med barn. 3.500 ,– pr. uge (uge 27+28). Skøn lejl., ingen støjgener.

Telefon: 22801151

Sommer i København
Villalejlighed med egen have. Ledig uge: 27, 28, 29 og 30 Pris: 3900/uge

Telefon: 51529770 /22348080

Sommerferie i Sandvig- Bornholm
Hyggelig sommerlejlighed for 2 personer (48kvm) 30 m fra stranden ledig i uge 26, 31 og 32 samt 33. Fri Wi-Fi.

Telefon: 20735046

Ferie på landet nær Vesterhavet
Ferielejlighed på gård (selvstændigt stuehus) Nordjylland, Leje 2400 kr. pr. uge, alt incl. Kontakt Jette & Gunnar

Telefon: 98217050/ 60717633

Grænse-ferie.
Dejlig ferielejlighed i Broager by udlejes. Se lejligheden og nærmere info på http//:ferielejlighed.bebjpp.dk

Telefon: 27130784
http://ferielejlighed.bebjpp.dk

Bornholm - billigt !
I Rønne-villa, kan du/ I leje et lille værelse m. køkken og bad, for 2000 kr/ugen. Ledigt i uge : 26, 27 og 28.

Telefon: 40161844

135m² m stor solrig altan Frb.C
Frb.C. Forummetro kan ses fra vinduet. Nyt kæmpe køkkenalrum m udgang til stor vestvendt altan m spiseplads til 4

Telefon: 27265789

Billig ferie tæt på København
2 værelses lejlighed på 65 km² med 4 senge udlejes på ugebasis uge 27-32. 50 m. til s.tog til kbh. 2100 pr uge

Telefon: 28763463

Sommerhus i Rødhus
Hyggeligt nyrenoveret sommerhus på 62 m² med plads til 4 personer lejes ud. Pris: 3200 kr. pr. uge + forbrug.

Telefon: 75554083

Oplev Krakow - lejlighed i centrum
Fin lejlighed, pragtfuld by. 700m fra centrum, 2 stuer/6 sovepl. Kr 350/dag. Billige fly. Info 2nielsen@privat.dk

Telefon: 59471766

Sommerhus på Kystvejen i Ebeltoft udlejes.
20 meter fra vandkanten, dejlig badestrand, kajak til rådighed, se hvor smukt det ligger på www.kystvejen121.dk

Telefon: 21643506
www.kystvejen121.dk

Sommerhus i Udsholdt, Nordsjælland
Velholdt, 1 km til strand. 22/6 - 10/8 4.500,- / uge excl. forbrug. Ellers 3.000,-. niels.lolle@mail.dk

Telefon: 29402155

Sommer i Kbh.
I grønne områder på Frederiksberg. Oplev en levende by med jazzfestival, Sting i Tivoli, kultur, strand m.m.

Telefon: 30231330

Sommerferie i Berlin
Lys, central lejlighed i Kreuzberg udlejes.

Telefon: 004901735219039

Lækker lejlighed på Østerbro med solrig altan
Tæt på Den lille havfrue, Langelinie, Kastellet og Svanemøllen Strand. Udlejes i uge 28-29-30 fra d. 6/7 - 27/7.

Telefon: 21432737
https://www.airbnb.dk/rooms/1076424

Ferie i det grønne København og kun 10 min. med Metro til centrum af København.
Ferielejlighed i tofamiliehus i Vanløse med have og gratis parkering. Lys, hyggelig, to værelser, eget køkken og ...

Telefon: 41897373

Lejlighed udlejes i København uge 27 og 28
Lejlighed på 90 kvm, tæt på by og strand i København udlejes i ugerne 27 og 28. Prisen er 4000 pr. uge.

Telefon: 51895480

Vildmarksferie i Värmland - Sverige
Idyllisk renoveret træhus – optimal udgangspunkt for oplevelser i den svenske vildmark. Pris 2950/uge alt inkl.

Telefon: 50714546

Bornholm Bornholm Bornholm
Naturskønt område v. cykelsti, 2-3 km til strand, havn, røgeri. Stue + 3v. Stor naturgrund. 8 pers. 3500,-.

Telefon: 28697848

Efterårsferie, Estepona/ Marbella, Sydspanien
Se www.lafuente.dk . Veludstyret 3 vær lejlighed i Estepona nær Puerto Banus udlejes oktober 2013 og sommer 20 14...

Telefon: 27107970
www.lafuente.dk

Søges - ferielejlighed/ hus i København
Rolig familie søger 4 rums lejlighed til familietræf.

Telefon: 00299 951781

Sol og afslapning i Grækenland
Feriebolig udlejes på Hydra, smuk, fredet og bilfri ø. Tæt på Athen. Roligt område med bjergudsigt. Små strande.

Telefon: 22820434
www.villahydra.dk

Dejlig lys 4 vær. 107 kvm på frb. C til leje
Centralt på frederiksberg lige ved haverne og ikke mere end 10 min fra metroen og søerne. 5.000,- pr uge.

Telefon: 004526857072

Budapest 2013
85 kvm lejlighed v. Donau. Tæt på metro og centrum. 5 sovepladser. Kr. 3.300,- pr uge i højsæson. u.27-28-31-32

Telefon: 29641618

Vesterhavs Poolsommerhus
12 pers 5 soverum pool, spa, sauna. Pris uden for ferier pr. uge kr. 3.500,-. Week-end kr. 2.500,-.

Telefon: 86226700

Sommerferie i Hammerhavn på Bornholm
Pragtfuldt stort hus havet,Opal og hammersøen 200 m fra døren, 4-5 pers, Udlejes i ferien, Kr. 5.800,- + forbrug.

Telefon: 25793919

Hold ferie i Ardeche – Sydfrankrig
Lej et hus eller lejl. til 4/6 pers. i en skøn, autentisk middelalderlandsby. Pris i juli fra 4000 kr. Ledig fra d. 29/6 - 6/7 og fra d. 27/7 og fremefter...

Telefon: 004531724775

Sommerhusferie i Sejerøbugten
Hyggeligt hus på ugenert grund tæt v/skov og strand til den lille familie. Masser af kultur i Odsherred. Cykler..

Telefon: 23306910

Charmerende Humlebyhus Kbh. V Udlejes
Lejes ud i uge 28, 29, 30, 31 (lørdag-lørdag) 5 sengepladser Pris: 3500 kr. Nær Carlsberg, Søndermarken, S-tog, Friluftsbad, legeplads

Telefon: 004523259535

rubrikannoncer

www.eurotourist.dk
Skolerejser i hele Europa
Tlf. 9812 7022

Indkaldelse til generalforsamling i LIC

Medlemmarna i Lärarnas Inköpsförening, ekonomisk förening, kallas härmed till ordinarie föreningsstämma den 25:e juni 2013 kl. 10.00, i föreningens lokaler på Krossverksgatan 7B, 216 16 Limhamn, Sverige.

Förslag till dagordning

1. Val av ordförande sekreterare vid stämman
2. Val av två justeringsmän.
3. Fråga om kallelse till stämman skett i behörig ordning.
4. Fastställande av röstlängd.
5. Godkännande av dagordningen.
6. Information om föreningens verksamhet.
7. Styrelsens berättelse och framläggande av årsredovisning.
8. Framläggande av revisorernas berättelse.
9. Beslut om fastställande av balansräkning och resultaträkning för moderföreningen och för koncernen.
10. Beslut om disposition beträffande vinst/förlust enligt fastställd balansräkning.
11. Beslut om ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören.
12. Beslut om medlemsinsats.
13. Beslut om arvoden till styrelseledamöter och revisorer.
14. Val av styrelseledamöter och suppleanter.
15. Val av revisorer och revisorssuppleanter.
16. Val av valberedning och suppleanter.
17. Fullmakt för styrelsen att utse företrädare för föreningen på bolagsstämmor i företag där föreningen äger aktier.
18. Beslut om ändring av stadgarna.
19. Beslut om den eller de tidningar i vilken annonsering av kallelse till föreningsstämma skall införas.
20. Ärenden som anmälts enligt § 14 i föreningens stadgar.

Till punkten 18
Styrelsen föreslår att den ordinarie föreningsstämman beslutar om ändring av stadgarna enligt i huvudsak följande förslag. Föreningens ändamål ändras så att verksamhet kan bedrivas direkt eller indirekt genom dotter- och intressebolag och att föreningen skall äga rätt, att från ett antal medlemmar understigande 1 000 st, mottaga medel för inlåning. Sätet ändras till Malmö. Insatsen bestäms i stadgarna till 30 kr och medlemsavgiften för täckande av administrativa kostnader till 70 kr. Antalet ledamöter skall vara sex, varav tre danska och tre svenska. Valberedningen avskaffas. Antalet revisorer skall vara en med en suppleant. Ordinarie föreningsstämma skall hållas under april månad. Införande av att kallelse till föreningsstämma skall även publiceras på föreningens webbplats.

Malmö i april 2013

Lärarnas Inköpsförening,
ekonomisk förening
Styrelsen

LIC

50 år 1963-2013

TEAM BENNS
Jubilæumstilbud til Prag & London

TO PRAG TILBUD **1**: 6 fordele - vælg 1 • **2**: Gratis enkeltværelse for 2 lærere

1 • GRATIS lufthavnstransfer ..... værdi kr. 2.600 max. *Max. 45 pers./gruppe*
• GRATIS cykel-byrundtur med guide ..... værdi kr. 185/pers. *Max. 25 pers./gruppe*
• 2t. foredrag med Mr. Poslusny om selvvalgt emne .... værdi kr. 2.035
• GRATIS entré/guide til Theresienstadt i 2013 ..... værdi kr. 75/pers. *Max. 30 pers./gruppe*
• GRATIS entré/rundvisning på Skoda-fabrikken i 2013 værdi kr. 50/pers. *Max. 30 pers./gruppe*
• 2t. guidet byrundtur i den gamle bydel ..... værdi kr. 535 *For 2 grupper*

5 DG./4 NT. fra kr. 1.660 pr. person inkl. fly+ophold

2 GRATIS indkvar. i enkeltværelse for 2 lærere. Gælder på udv. hoteller fra 21.10 2013 - 15.3 2014 (min 20 pers/gruppe)

TO LONDON TILBUD **1**: 10 gratis billetter • **2**: Gratis tillæg for enkeltvær./lærer

1 Få 10 GRATIS billetter til en af flg. aktiviteter*: • En musical • London Eye • Madame Tussauds • London Dungeon • Sealife London Aquarium • Dagskort til Hop-ON / Hop-OFF busserne
OBS! Betingelse at resten af gruppen køber billetter til samme aktivitet gennem Team Benns og med indkvartering på udv. hostels og hoteller

2 GRATIS tillæg for enkeltværelse til 2 lærere/gruppe på udvalgte hoteller
London-tilbuddet gælder for nye bookinger med hjemkomst senest 31.12 2013

5 DG./4 NT. fra kr. 1.985 pr. person inkl. fly+ophold

OBS! Først-til-mølle princip på både Prag & London pga. begrænset antal.

Kontakt Tina på
tlf: 46 91 02 49
tian@team-benns.com

TEAM BENNS®
Dit personlige rejsebureau

Danske Fælles Rejser
Tlf: 50 413 514
www.danskefaellesrejser.dk

StudieXpressen.dk®

Billige studieture/grupperejser
Berlin 4dg fra kr.....880,-
Hamborg 4dg fra kr.....950,-
Amsterdam 4dg fra kr.....1.100,-
Prag 5dg fra kr.....1.200,-

Info@studieXpressen.dk - Tlf. 28905445
www.StudieXpressen.dk

To familier søges til ny Sommerhusfællesskab.
Skønt hus på landet, ved vandet lige ned til Guldborgsund. Natur, ro, luft og plads.
1/3 andel : 150.000kr · 400kr. pr. måned
Kontakt Morten: mor@furesoe.dk · 72164137
Se billeder & bliv forelsket: www.sommerfalster.dk

My First English 48,00 kr.
48 sider Holgers Forlag
E-mail: eriklarseno3@gmail.com

BERLINSPECIALISTEN
Danmarks førende i grupperejser til Berlin.
Kombinerer studietur og undervisning.
NU OGSÅ BILLIGE TURE TIL FLENSBURG OG HAMBURG
Tlf. 8646 1060 – berlin@email.dk
www.berlinspecialisten.dk

ITALIEN HOS HANNE
På hyggeligt **familiehotel** i Rimini ved Adriaterhavets skønne sandstrand fra kr. 200/pers.
Nu også med **2 ferielejligheder**.
Eller nær TOSCANA , 2 landhuse
Med pejsestue, køkken, 3 værelser, 2 wc og lille have, udlejes hele året. Fra kr. 3.200/uge.
Hanne Astrup Pietroni
Tlf. +39 335 8239863
www.hotel-dalia.it
e-mail: hanne@hotel-dalia.it

Besøg Universe på Als
bo på det sjoveste vandrerhjem
www.visit-sonderborg.dk

Inklusion – i praksis
Oplæg, rådgivning og supervision
v/ aut. psykolog med rødder i folkeskolen
Tlf.: 6150 6233

Folkeskolen
nummer 13 udkommer torsdag den 15. august

DANMARKS LÆRERFORENING

Vandkunsten 12, 1467 København K
Telefon 3369 6300, Telefax 3369 6333

dlf@dlf.org
www.dlf.org

FORMAND
Lærer **Anders Bondo Christensen** træffes i foreningens sekretariat efter aftale.

SEKRETARIATSCHEF
Lærer **Hans Ole Frostholm**

SEKRETARIATET
Sekretariatet har telefontid mandag-torsdag kl. 8.30-16.00 og fredag klokken 8.30-15.00.
Der er åbent for personlige henvendelser mandag-torsdag kl. 8.30-16.30 og fredag kl. 8.30-15.30.

ÆNDRET ÅBNINGSTID I SOMMERUGERNE
I perioden 1. juli - 2. august 2013 er sekretariatets åbningstid ændret til mandag-torsdag 10.00-15.00 og fredag 10.00-14.00. Åbningstiden gælder såvel døren som telefonen.

SERVICELINJEN, telefon 3369 6300
Er du i tvivl om, hvor og hvornår du kan henvende dig med et problem, kan du ringe til servicelinjen. Her kan du få oplyst, om du skal henvende dig til kredsen, dlf/a, Lærernes Pension mv., om kredskontorets åbningstid, adresser og telefonnumre.

Servicelinjen er åben mandag-torsdag fra klokken 8.30 til 16.00 og fredag fra klokken 8.30 til 15.00.

MEDLEMSHENVENDELSER
Henvendelser om pædagogiske, økonomiske og tjenstlige forhold skal ske til den lokale kreds.
Til sekretariatet i København kan man henvende sig om konkrete sager om arbejdsskader og psykisk arbejdsmiljø, om medlemsadministration, låneafdeling, understøttelseskasse og udlejning
af foreningens sommerhuse.

KONTINGENTNEDSÆTTELSE ELLER -FRITAGELSE
kan søges af medlemmer, der er ledige, har orlov eller er på barsel, og som modtager dagpenge.
Reglerne er beskrevet på www.dlf.org

LÅN
Henvendelse om lån kan ske på telefon 3369 6300, eller der kan ansøges direkte på vores hjemmeside www.dlf-laan.dk

Du kan se den aktuelle rente og beregne dit lån på: www.dlf-laan.dk

Skolelederforeningen

Kompagnistræde 22, 1208 København K • Tlf. 70 25 10 08
skolelederne@skolelederne.org • www.skolelederne.org

Åbent for medlemshenvendelser mandag, onsdag og torsdag 9.00-15.30, tirsdag 10.00-15.30 og fredag 9.00-14.00

Formand Anders Balle • Næstformand Claus Hjortdal
Kontakt til de lokale afdelinger af Skolelederforeningen: Se hjemmesiden

Skolelederforeningen er den forhandlingsberettigede organisation for landets skoleledere. Som medlem kan du henvende dig for rådgivning om tjenstlige problemstillinger, løn- og arbejdsforhold mv. Læs også bladet Plenum og nyhedsbrevet Plenum+.

Lærerstuderendes Landskreds

Vandkunsten 3 3. sal, 1467 København K.
Telefon 3393 9424,
ll@llnet.dk • www.llnet.dk

Formand
Lærerstuderende Bob Bohlbro, 3092 5515, bobo@llnet.dk
Studerende kan søge rådgivning i Lærerstuderendes Landskreds, LL.

Lærernes a-kasse

Kompagnistræde 32 · Postboks 2225 · 1018 København K
Tlf: 7010 0018 · Fax: 3314 3955 · Email: via hjemmesiden · www.dlfa.dk

Formand
Lærer Gordon Ørskov Madsen
Træffes I sekretariatet efter aftale

Sekretariatschef
Lærer Frank A. Jørgensen

Hovedkontor
Kompagnistræde 32
Postboks 2225
1018 København K

Tlf: 7010 0018
Fax: 3314 3955
Email: via hjemmesiden
www.dlfa.dk

Kontaktoplysninger
Regionscentrene har åbent for personligt fremmøde i a-kassens kontakttid.

Vil du have en personlig samtale, aftaler du en tid ved at ringe på tlf. 7010 0018.

Du kan også sende en mail via hjemmesiden

Regionscentre
Odense
Klaregade 7, 1.
5000 Odense C
Tlf: 7010 0018

Esbjerg
Skolegade 81, 3.
6700 Esbjerg
Tlf: 7010 0018

Århus – Risskov
Ravnsøvej 6
8240 Risskov
Tlf: 7010 0018

Aalborg
C. W. Obels plads 1 B, 1.
9000 Aalborg
Tlf: 7010 0018

København
Hestemøllestræde 5
1464 København K
Tlf: 7010 0018

Åbningstider
Man - tors: 10.00–15.30
Fre: 10.00–14.30

Lærernes a-kasse Tlf: 7010 0018

folkeskolen
FAGBLAD FOR UNDERVISERE

»*Folkeskolen* – fagblad for underviserе« og folkeskolen.dk udgives af Danmarks Lærerforening. De redigeres efter journalistiske væsentlighedskriterier, og det er chefredaktøren, der har ansvaret for alt indholdet. Bladenes ledere udtrykker ikke nødvendigvis foreningens synspunkter.

Folkeskolen er fremstillet hos Stibo Graphic, der er miljøcertificeret af Det Norske Veritas efter ISO 14001 og EMAS. Papirfabrikkerne, der fremstiller Norcote og Maxi Gloss, er alle miljøcertificeret efter såvel ISO 14001 som EMAS.

130. årgang, ISSN 0015-5837

Udebliver dit blad, så klik ind på folkeskolen.dk og klik på »Klag over bladleveringen« nederst til højre.
Forhold/ændringer vedrørende fremsendelse af bladet:
Telefon: 33 69 63 00
E-mail: medlemsservice@dlf.org

Henvendelser til redaktionen
Folkeskolen
Postboks 2139
1015 København K
Telefon: 33 69 64 00
E-mail: folkeskolen@dlf.org
folkeskolen.dk
Cvr-nummer: 55602816

Hanne Birgitte Jørgensen
chefredaktør, ansvarshavende
hjo@dlf.org
Bente Heger,chefsekretær
beh@dlf.org
telefon: 33 69 64 00
Henrik Ankerstjerne Hermann
bladredaktør
hah@dlf.org
telefon: 33 69 64 01
Karen Ravn, webredaktør
kra@dlf.org
telefon: 33 69 64 06

Journalister
Pernille Aisinger, pai@dlf.org
Esben Christensen, esc@dlf.org
Jennifer Jensen, jje@dlf.org
Ann-Sofie Warnich, asw@dlf.org
Helle Lauritsen, hl@dlf.org
John Villy Olsen, jvo@dlf.org
Maria Becher Trier, mbt@dlf.org

Layout og grafisk produktion
Datagraf Communications

Anmeldelser og meddelelser
Stine Grynberg Andersen
redaktør af anmeldelser
sga@dlf.org
telefon: 33 69 64 04

Kontrolleret oplag
Juni 2012: 84.782
(Specialmediernes Oplagskontrol)
Læsertallet for 1. halvår 2012 er 193.000
Index Danmark/Gallup.

folkeskolen.dk
Faglige netværk:
Matematik, Danskundervisning, It i undervisningen, Idræt, Musik, Håndværk og design, Ernæring og sundhed, Specialpædagogik

facebook.dk/folkeskolendk
@folkeskolendk

ABONNEMENT
Telefon: 33 69 63 00, e-mail: nvl@dlf.org
Årsabonnement for Folkeskolen – fagblad for undervisere: 1.100 kroner inklusive moms. For abonnementer i udlandet tillægges porto. Abonnement kan opsiges med en måneds varsel til udgangen af et kalenderår.
Løssalgspris: 40 kroner.

193.000 LÆSERE

ANNONCERING
Media-Partners, Niels Bohrs Vej 23, DK-8660 Stilling
Tel.: +45 2967 1436 / +45 2967 1446

Forretningsannoncer: annoncer@media-partners.dk
Stillings- og rubrikannoncer: stillinger@media-partners.dk

Udgivelser	Forretnings-annoncer	Stillings-annoncer	Udkommer
Folkeskolen nr. 13	30. juli	6. august	15. august
Folkeskolen nr. 14	13. august	20. august	29. august
Folkeskolen nr. 15	27. august	3. september	12. september
Folkeskolen nr. 16	10. september	17. september	26. september

FOR KORTE NYHEDER

FERIETID:
Foran venter syv uger med afslapning, genopladning og ængstelse for fremtiden

Sommerferieperioden står for døren, og her hvor et turbulent skoleår er ved at tage sin afslutning, er der mange lærere, der ser frem til at komme lidt på afstand af det hele, slå benene op, tage en dyb indånding og nyde, at der endelig er tid til at give sine bekymringer for fremtiden frit spil. »Det er vigtigt at komme ned i gear for at kunne komme ned i humør«, lyder rådet fra Ferieforskningsinstituttet.

Sidst, lærerne var væk fra skolen, havde de jo kampen mod KL at stå sammen om, men denne gang er de overladt til sig selv. »Nu er det bare én stor konkurrence om, hvem der skal de fedeste steder hen i ferien, fordi de lever sammen med én, der får en ordentlig løn. Og så altså ængstelsen for fremtiden«, siger forskeren og tilføjer: »Det bliver et helvede«.

Ny Megafonundersøgelse:

For meget undervisning i klassen går ud over den daglige uro

Alt for meget larm og uro i de danske klasseværelser drukner i undervisning. I en ny undersøgelse fra Megafon peger over halvdelen af de adspurgte elever på, at for meget undervisning i klassen går ud over den daglige uro.

Resultaterne overrasker ikke elevformanden: »Det er rigtig ærgerligt, men vi er klar over, at mange elever synes, at undervisning generer meget«, siger hun, som mener, at ansvaret ligger hos både lærer og elever. »I dag kan man ikke gøre noget som elev. Det opfattes som pinligt at skulle spørge sine klassekammerater, om de vil lade være med at deltage i undervisningen, så der kan blive plads til at spille bold inde i klassen«.

Mindre undervisning er ikke det eneste, som ifølge undersøgelsens 510 deltagende elever ville hjælpe. Også flere vikarer, mere brug af gammel, udpint it og flere elever i klasserne ville kunne forbedre uroen.

Uskolet er *Folkeskolen*s bagside med opdigtet satire, som er inspireret af små og store begivenheder i tiden. Enhver lighed med tilværelsen, virkelige personer og nulevende hændelser er tilfældig og for det meste ikke med vilje. Ingen af de personer, som optræder i artiklerne, kunne finde på at gøre eller sige sådan i virkeligheden.

ALT FOR KORTE NYHEDER

Reform: Eleverne skal **allerede fra 1. klasse** lære det sprog, som Lars Løkke og Villy Søvndal ikke kan.

Rødhåret kristendomslærer med sart hud nåede jo faktisk **allerede under lockouten** at blive så solbrændt, som hun nu engang kan blive.

Skole har den dér **lige før sommerferienlugt**, hvor der ikke er blevet gjort hovedrent i månedsvis.

Aktivitetstimer passiveret.

Bekendtgørelse fra lærer, der altid går i shorts og sandaler, om, at han glæder sig til at **hoppe i noget mere afslappet** i ferietiden, giver kolleger upassende billeder inde i hovedet.

SÅ KAN DE LÆRER DET / 40

fordi.dk

DET E_ SVÆRT AT F_RSTÅ AT NOG_E SKOL_R VÆL_ER TABLETS DER I_KE K_N AFVIK_E FLASH ...

...når de mest populære offentlige undervisningssystemer netop er udviklet i Flash. Hos Acer laver vi ikke bare moderigtige produkter, men også produkter der er med til at skabe fremtidens digitale undervisningslokaler.

Vi har mere end 30 års erfaring i forskning og udvikling af intelligente løsninger til uddannelsesområdet.

Det er dit valg af hardware, der udstikker det digitale spillerum for dine elever de næste mange år. Det er et stort ansvar. Og det vil vi gerne hjælpe dig med at løfte så send os en mail på: uddannelse@acer.com for en uforpligtende præsentation.

HVIS DU GIVER EN KOP KAFFE, KVITTERER VI MED EN KASSE PÆRER TIL LÆRERVÆRELSET!

acer
explore beyond limits™

Smukt, hurtigt og flydende Windows 8

Al henvendelse til:
folkeskolen
FAGBLAD FOR UNDERVISERE
Postboks 2139
1015 København K

Dansk · Indskolingen

Tag på eventyr med Denførstelæsning.dk

af Ina Borstrøm og Dorthe Klint Petersen

Pst! Hold øje med Trin 1, der udkommer snart. Trin 2 udkommer 2014.

Tag med ind i spillets og eventyrenes verden
Trin 0 i Denførstelæsning.dk indeholder 36 digitale læringsspil bygget op om 6 eventyr. Spillene giver en sjov, motiverende og differentieret læring og forbereder og træner elevernes læsefærdigheder på et forskningsbaseret grundlag.

Materialet består af:
- 36 læringsspil på forskellige niveauer – i alt 1800 opgaver
- Oplæsningsmoduler/eventyr
- Skrivemoduler
- Quizmoduler.

Læringsspillene fører eleverne gennem niveaudelte aktiviteter med indlagt progression. Læs mere om de sproglige fokusområder på alinea.dk.

Få et gratis prøveabonnement – skriv til info@alinea.dk

Alinea
EGMONT
alinea.dk · tlf.: 3369 4666

(17556 · BureauIST.dk) BS · FS12-2013